

Bílou stopou
... ze Stolových hor do
Broumovských stěn
česko-polským
příhraničím.

str. 3

**Bartoňova
útlina**
... uprostřed Pekelského
údolí má zajímavou
historii i současnost.

str. 5

**Krajkářství v podhůří
Jestřebích hor**
... netradiční tvorba paličkovaných
krajek paní Marcely Hovadové.

str. 17

KLADSKÉ POMEZÍ

TURISTICKÉ NOVINY - ZIMA 2012 / 2013

Zima v Kladském pomezí

Přišel podzim, předzvěst zimy, ale také Vánoc. Pro dávné obyvatele chaloupek v severních horách kladského pomezí, ale i sedláky dole „v kraji“, nastal čas podzimních prací a za večerů sousedských návštěv. Byl to čas přástek a draček, který někde začal s počátkem adventu, někde ještě dřív, už po svatém Martinu. Nastala příležitost pro setkávání a vyprávění pohádek, povídek, ale třeba i řešení hádanek. Také se hodně zpívalo. Tenkrát se zpívalo doma i na polích, zpívali ženci, přástevnice ve světničkách, s písní se vítal den i noc.

Listopad přinesl dušičkové mihotání rozsvícených hřbitovů a pak už tu byl svatý Martin. Ten byl na mnoha místech kraje počátkem vánočního období. Někde byly trhy, na něž venkované chodili do měst z okolních vesnic, aby si opatřili zásoby na zimu. Obzvlášť slavné jarmarky se konaly v Dobrušce. Potom život v horských oblastech skoro usnul. Horalé se uzavřeli do obložených chalup, rozběhnutých po stráních a dýmajících modravým kouřem. Kdyby po celé dny i noci nehrčely stavy, jako by horské vesničky vymřely. Těžko schůdné cesty a závěje sněhu bránily spojení se světem.

Bylo několik dní, kdy ožívaly všechny kouty kladského pomezí, ať byly vysoko v horách, nebo v nížinách kolem Úpy a Labe. První z nich byl Mikuláš, opravdová předzvěst Vánoc. Jím začínala řada nekonečně dlouhých večerů a mrazivých adventních rán. Pak už se pomalu hlásil Štědrý den, a to bylo třeba začít se stavbou jesliček. Někde se stavěly až do půl místnosti na šikmé kosinky při stěně. Figurky jesliček se řezaly z lepenky nožem, jímž se vykrajovaly i vzory tkalcovských karet. Bylo tam všechno – cizokrajné stavby, andělé se zlatými pásy a zlatými hvězdami, vojáci na hradbách a průvod tří králů. Ale hlavně řemeslníci a poutníci, ti prostí, ze světa chudých.

Štědrovečerní večere začínala, teprve když se na nebi ukázala první hvězda. Rodina musela vydělávat mnoha páry rukou, aby si mohla na vánoční svátky dopřát na svém chudém stole hostinu o devíti chodech. Začínalo se po starodávnu, většinou jahelnou nebo houbovou polévkou. Nechyběla jablka, sušené švestky a hrušky, houska, tedy vánočka, dole v kraji častěji ořechy.

zimní krajina na Broumovsku

Když se zhasla velká lampa, visící od stropu v rohu místnosti, a rozsvítil se betlém, rozložily se po teplé místnosti měkké stíny. Světnice byla ještě útulnější. Z Betléma přízračně vystupovali velbloudi a palmy a za nimi vzadu bílé město. Anděl visící na černé niti se rozkýval teplem a vznášel se nad vši tou krásou. Do mrazivého večera blikala světla z malých okýnek, svíčky na vánočních stromcích však nezaplanuly. Dlouho je tu neznali. Dole v kraji se objevily po polovině 19. století, v horách ještě později. Svatý večer byl plný kouzla, tajuplný, a konečně také sytý, snad jediný ze všech za celý rok.

Ale noc před ním to bylo jiné, noc zvaná dlouhá byla veselá a hlučná. Tehdy se scházela hlavně mládež, která se sešla při přástvě. V průběhu práce se povídalo a zpívalo, a teprve když bylo hotovo, zasedlo se k jídlu. Mládenci přinesli něco tvrdšího k pití, někdy také víno, a tak zpěv, veselí a šprýmy nebraly konce.

Ještě jeden zvyk si připomeňme, byly to vánoční pastýřské hry. Všechny měly jedno společné – předváděly výjevy kolem narození Ježíška. Dům od domu chodili pastýři, andělé a svatá rodina a před zraky diváků se znovu a znovu odvíjely scény předcházející pouti všech zúčastněných postav do Betléma, aby se poklonily Jezulátku. Na Hronovsku se této tradici říkalo chození s jesličkami, v Podkrkonoší a Poupí bylo zvykem 28. prosince, na den Mláďátek, předvádět útek svaté rodiny před ukrutným Herodesem. „Herci“ chodili po staveních zámožnějších sousedů a prosili o dárky. Nikdy nebyli odmítnuti.

Vraťme se ještě na chvíli do předvánočních chalup, kde za večerních sousedských besed či touláček, jak se říkalo v kraji a na horách, otvírali vyprávěči svým posluchačům neskutečné, tajemné světy. Hořely modré plamínky nad zakopanými poklady, v lese číhal

na strašpytla hejkal, v močále tajemně blikala světýlka, zavádějící pocestné do hlubin, z nichž nebylo návratu, po lesích běhala štvánata. Čím výše do hor, tím byla silnější víra ve věrohodnost vyprávěných historek. A v Českém koutku měli vůbec zvláštnost. Zatímco kdekoliv jinde v kraji i v celé naší zemi se dětem vyprávěly pohádky a dospělým tak nanejvýš pověsti, protože měly pravdivé jádro, v Českém koutku zůstávaly pohádky ve středu zájmu všech posluchačů, dětí i dospělých.

Jaký byl charakter oblasti, taková tam byla lidová vyprávění. Produktem drsných hor na severu je asi nejstrašidelnější čertovská pověst v kraji, nazvaná **Vitámvásův šiml**. Její čert není žádný trouba, kterého překabátí Káča, ale opravdový zplozenec pekla, démon, z něhož jde hrůza. Kulisu jeho příchodu na statek sedláka Vitámváse tvoří tato pasáž: „Pak přišla zima, ta pravá, horská. Od Boru přitáhly mraky plné sněhu a nasypalo se ho až po střechy. Vitámvás chtěl druhý den jet pomáhat vozit pro pivovary led, ale pro samý sníh se z kopců nedostal. Bylo počasí, že by psa nevyhnal. Vítr pískal a skučel a v té divoké metelici se sypal další a další sníh.“

Vedle této úvodní části, která graduje ve scénu náhle se objevivšího ďábla, působí obraz dějiště pověsti **Jak Kohout vejce snášel** dokonale idylicky. Však se také odehrává v Ratibořicích, dějišti idyl Boženy Němcové. Tady je pověstové prostředí: „Úpské vlnky dřímají v zimě pod ledovou kůrou, všude je samá sněhová závěj, již by se ani kůň neprobředl. Po silnici je protažena jen jedna jediná kolej a všude panuje hluboký spánek. Všecko je samý rampouch, samá jinovatka, která obaluje a ohýbá stromy. Je tu jako v pohádce o skleněném zámku.“

Tolik naše výprava do starého, tradičního světa na kladském pomezí. I když byla krátká, naznačila, z jak pestré mozaiky tento kraj sestával. Kladské pomezí však nabízí různorodé krásy i v současnosti, jen je třeba chodit s otevřenými očima.

Text: Dr. Eva Koudelková, Foto: Jan Zálží

Skalní útvar Zřátce na Ostaši

Křížem krážem Kladským pomezím – Krajinou příběhů

Kladské pomezí je někdy také nazýváno krajinou příběhů a nutno říci že právem. Celý kraj má dlouholetou spisovatelskou historii a v regionu se narodilo a žilo opravdu velké množství nejruznějších spisovatelů. Vždyť kdo by neznal takové velikány české literatury jako je Božena Němcová, Karel Čapek či Alois Jirásek. A ve výčtu dalších bychom mohli směle pokračovat, ale zřejmě by nám na to tento článek nestačil.

Každopádně však platí, že všichni tito autoři (bez rozdílu zda byli výše jmenováni či nikoliv) nejruznějších povídek, příběhů, románů či rozsáhlých tematických děl umožnili, aby se obrázky a příběhy z našeho regionu šířily i za hranice Kladského pomezí.

Inu místní krajina jim byla dostatečnou inspirací. A vskutku přízně se jí to, vředyt zvláště podhorská krajina přímo probouzí tu nezbytnou představivost.

Není proto problém si představit nejruznější bytosti, které se prohánějí místními lesy, prochází se po podhorských loukách či navštěvují tajemná skalní města a rokle. Představit si příběh lidí a jejich života a nit jejich osudu, která se někdy sice zamotá, ale vždy pokračuje dál a dál. Navíc se nacházíme v hraničním prostředí, kde dochází k střetávání kultur místního obyvatelstva, které mělo české, německé a polské kořeny. Není tak problém si představit příběh, který se v historii tohoto kraje mohl, ale také nemusel stát.

Příběh, který však každého potěší svou malebností a umožní mu poznat místní obyvatele a krásu celého kraje. Také proto má snad každý zdejší lesík, lesní túňka, skála, hora či skalní rokle svůj vlastní příběh v podobě nejruznějších povídek a bájí.

Pojďme si tedy trošičku projít ten náš kraj křížem krážem a začtíme se do některých jeho příběhů, nacházejících se na dalších stránkách.

Text: Ing. Roman Kejzlar, Foto: archiv Branka, o. p. s.

Kladské pomezí Krajina příběhů

Lyžování v Jestřebích horách

Běžecké lyžování v oblasti Jestřebích hor má dlouhou letou tradici. Hřeben Jestřebích hor protíná Kladské pomezí od východu k západu v celkové délce 19 km a táhne se od Hronova až po Petřkovice. Umístění v centrální části Kladského pomezí pak umožňuje nádherné výhledy do místní krajiny. Terén Jestřebích hor není žádným extrémem, proto je ideální také pro příležitostné běžkaře. To však v žádném případě neznamená, že se při výstupu na nejvyšší vrchol Žaltman (739,5 m n. m.) pořádně nezapotíte.

Náš lyžařský výlet můžeme zahájit v Červeném Kostelci. Některé stopy vedou souběžně s turistickým značením, proto není problém se orientovat v terénu. Přímo z Červeného Kostelce vede značená stezka na Švédský vrch, trasa probíhá v rámci zeleného turistického značení. Začíná v Červeném Kostelci, vede lesem Lány na Horní Rtni, kde můžete případně odbočit na trasu „Horní Rtně - Batňovice“. V případě, že chcete stoupat až na Švédský vrch, stoupáme dále přes Náměrka po modré značce až na Švédský vrch, kde se již můžeme napojit na modrou trasu vedoucí z Krkavčiny na Odolov. Tento výstup na hřebenové trasy lze použít v případě dobrých sněhových podmínek, v opačném případě je vhodným výchozím bodem pro hřebenové trasy v Jestřebích horách Krkavčina, která se nachází nad Horním Kostelcem.

Na Krkavčinu se dostanete autem ze směru Červený Kostelec, přes Horní Kostelec a dále pak ve směru na Stárkov, nicméně je nutné počítat s možností zhoršené sjízdnosti cesty. Na Krkavčině lze vůz zaparkovat a po modré značce vyjet na nenáročnou trasu „Krkavčina - Odolov“, která nás dovede na již klasickou hřebenovku „Odolov - Paseky“. V zimním období jezdí pravidelně o víkendech skibus, který vám nástup na hřebenové trasy může usnadnit. Ten odjíždí z Náchoda a přes Hronov a Červený Kostelec vyjede právě až na výše položený Odolov, odkud již můžete směle startovat na běžecké tratě.

Klasickou hřebenovkou je pak úsek „Odolov - Paseky“, který je značen červenou barvou a jeho celková délka je přibližně 8 km. Z parkoviště u věznice na Odolově se dostanete na Panskou cestu. Odtud je upravována stopa pro klasiku i pro bruslení. Po Panské cestě se mírným stoupáním dostanete přes Kolčarku k Bílému kameni. Poté projedete Bučinou na Paseky, kde je pravidelně upravován 2 km dlouhý okruh pro klasiku i pro bruslení.

Tady vám také doporučujeme využít místního občerstvení na Jestřebí boudě, kterou zde spravuje Klub českých turistů z Úpice, a využít chvilky k odpočinku. Pokračovat dále můžeme po modré značce a celkovou trasu si z Pasek protáhnout až nad Petřkovice. Z Pasek sjedeme k Slavětinskému bunkru a mírným sjezdem pokračujeme až nad Petřkovice k železniční stanici. Tento úsek je dlouhý přibližně 4 km a jedná se o nenáročný úsek s úpravou pro klasiku.

Nebudete-li chtít využít vlakového spojení z Petřkovic ve směru na Trutnov či Teplice nad Metují, čeká na vás zpáteční cesta směrem na Paseky. Odtud můžete pokračovat buď po původní trase zpět na Odolov (včetně možného využití skibusů na zpětný odjezd z Jestřebích hor), nebo můžete jet po značených trasách přes Odolov - Švédský vrch až do Červeného Kostelce. Jinou variantou je možnost využít značenou trasu (modrá značka, 13 km) z Pasek směrem na Batňovice. Z Pasek vede tato trasa, upravovaná pro klasiku, přes horní konec Markušovic, kolem vrchu Hůra a dále pokračuje mírným klesáním, protíná silnici na Trutnov a vede přes Končiny po polích k železniční stanici Suchovršíce. Nakonec vás přes Kvícalu dovede až do Batňovic. Od Batňovic (pod Bílým kopcem) je případně možno za dobrých sněhových podmínek pokračovat po zelené značce, kdy vás 7 km dlouhá trasa provede kolem Čertova kopce a místními poli až do Rtně v Podrkonoší, kolem hornického sídliště k viaduktu a mírným stoupáním k Františce až do Horní Rtně. Tady se pak můžete znovu napojit na zelenou značku trasy ze Švédského vrchu do Červeného Kostelce.

Běžecké trasy jsou dlouhodobě průběžně udržovány a projížďeny tak, aby jejich kvalita zaručovala pohodový požitek z pobytu na horách. Úprava běžeckých stop se provádí vždy dvěma sněžnými skútry v pátek a sobotu ráno a běžecké trasy jsou tak na víkendové návštěvníky dostatečně připraveny. Sněhové zpravidajství pak naleznete na webu Kladského pomezí.

Kromě běžeckého lyžování zde v případě dobrých sněhových podmínek najdete i několik míst pro sjezdové lyžování. Dobrou dojezdovou vzdálenost od města pak u těchto menších vleků ocení zejména rodiny s dětmi. Návštěvníci si tak mohou zajet do Ski areálu v Petřkovicích, na lyžařský vlek Verpán v Batňovicích, vlek v Radvanicích nebo na Švédák v Chlívčích.

Text: Ing. Roman Kejzlar, Foto: archiv TIC Červený Kostelec

na Pánově kříži

V Adršpachu na běžky

V Adršpachu a okolí jsou dobře udržované běžkařské trasy, takže je možné se s přehledem věnovat i tomuto druhu zimního sportu. Pokusím se vám nabídnout jednu z možností.

V Adršpachu hned vedle hlavního parkoviště začínají trasy jak pro klasické lyžování, tak i pro bruslařskou techniku. Když začnete na červeně značené trase pod Křížovým vrchem, vydáte se dále na tzv. Svatý kopeček a dále ke kapličce. Značená trasa pokračuje až ke Zdoňovskému kostelu Svaté Trojice. Tam se dostanete, pokud odbočíte vpravo. Další cesta však vede doleva do bývalé vesničky Libná.

kolem Adršpachu

Můžete buď dokončit okruh 1a, to znamená vrátit se zpět do Adršpachu, nebo další možností je pokračovat po cyklotrase značené č. 4036 (také tam vede trasa č. 4149). To znamená držet se spíše vpravo a dojet až na Bukovou horu. Z Bukové hory sjezd do Horních Teplíc a dále pokračovat buď až do Teplíc nad Metují, nebo cca v polovině obce Horní Teplice mezi domy odbočit doprava a po polní cestě kolem lesa dojet až k penzionu Skalní mlýn, odkud se dá pokračovat po červené turistické stezce zpět do Adršpachu. Nejlepší však je navštívit Informační centrum a na všechny možnosti se informovat.

Text: Beata Radoňová, Foto: archiv TIC Adršpach

O loupežníku z Jestřebích hor

Na Jestřebích horách rostly daleko hustší a neprostupnější lesy, cesty nebyly nikdy bezpečné. U Bílého kůlu se nachází Nepomucká stráž. Malou panskou a dále i Panskou cestu přetíná od Předních hor cesta lidově zvaná Svinská, správně Svidnická. Tady se svými kumpány loupil jeden loupežník. Císařští vojáci po něm i jeho kumpánech dlouhou dobu páslí, ale marně. Nad Německými lukami si loupežníci pod hřebenem hor vybudovali průchod na druhou stranu ke Slavětínu. Pokud se blížilo nebezpečí v podobě císařských vojáků, prolezli loupežníci na druhou stranu kopce. Tato lest jim vycházela až do doby, kdy byl polapen jeden z nich, který prozradil svého pána.

Všichni loupežníci kumpáni byli polapeni, on sám však stále unikal. Až jednoho dne ho zastřelil místní hajný. Mrtvý byl dovezen do Žacléře a upálen. Našlo se u něho mnoho čarodějných pomůcek: zrcátko, dětské srdíčko, byliny a mnoho jiného kromě jeho výhružných a paličských listů. Hajný, který jej zastřelil, dostal jedno sto tolarů za tu střelu, že vrchnost a celý kraj zbavil jejich nepřitele.

Zdroj: Michaela Blažková, Pověsti obcí Jestřebích hor

Kladské pomezí Krajina příběhů

SERVISY A PŮJČOVNY LYŽÍ

Sport Hotárek s.r.o. Broumov

– servis lyží
Po – Pá 9 – 13, 13:30 – 17; So 8 – 11:30
t: +420 491 522 665; www.sporthotarek.cz

SKI SERVIS – Zdeněk Semerák Červený Kostelec

– montáže vázání, seřízení vázání, broušení hran, rovnání skluznic, napouštění skluznic, montáž a broušení bruslí
t: +420 491 461 526, +420 773 141 960, +420 608 449 793

Sport Hotárek s.r.o. Hronov – Velké Poříčí

– servis lyží a snowboardů
Po – Pá 8 – 12, 13 – 17, So 8:30 – 11:30
t: +420 491 481 911, +420 731 690 310
www.sporthotarek.cz

Ski Rental – Pavel Nentvích

Janovičky u Broumova
– půjčovna zimního vybavení, lyží a snowboardů
t: +420 723 877 605

Active sport Jaroměř

– půjčovna a servis lyží a snowboardů
Po – Ne 9 – 17:30
t: +420 491 422 298, +420 733 644 118
e: prodejna@activesport.cz
www.activesport.cz

Sport Hotárek s.r.o. Náchod

– servis lyží a snowboardů
Po – Pá 8:30 – 17:30, So 8:30 – 11:30
t: +420 491 431 921, +420 602 310 878
www.sporthotarek.cz

Radical sport Náchod

– půjčovna a servis lyží a snowboardů
Po – Pá 9 – 18, So 9 – 12
t: +420 491 422 585, +420 733 189 433
e: ski@radicalsport.cz
www.radicalsport.cz

Ski Eskymo Petřkovice

– půjčovna lyží a lyžařská škola
Po – Ne 9 – 21
t: +420 605 776 661, +420 777 609 141
e: info@skieskymo.com
www.skieskymo.com

Lyžařský vlek Radvanice v Čechách

– půjčovna kompletního lyžařského a snowboardového vybavení
Po – Ne 9 – 16:30
t: +420 499 897 336
e: info@vlekradvanice.cz
www.vlekradvanice.cz

Snowbear Sedloňov

– půjčovna a školička SKI & SNB
Po – Ne 8:30 – 17
t: +420 721 820 921; e: info@snowbear.cz
www.snowbear.cz

Skiareál Kamenec Teplice nad Metují

– půjčovna kompletního lyžařského a snowboardového vybavení
Po – Ne 9 – 17, Út, Čt, So 17 – 20
t: +420 491 581 528, +420 777 117 907
e: myska.radek@iol.cz
www.skikamenec.cz1.cz

Bílou stopou ze Stolových hor do Broumovských stěn

Bílá stopa v Kladském pomezí. To je pojem daleko za hranicemi regionu. Na 300 kilometrů strojově udržovaných běžeckých tras naleznete právě v severní části Kladského pomezí. V minulých vydáních zimních turistických novin jsme si představili běžecké lyžařské terény na Policku, Jestřebích horách nebo v okolí Adršpaško–teplických skal.

Dnes vám nabízíme trasu v česko–polském příhraničí. Výchozím bodem našeho lyžařského výletu je polská osada Karlov v srdci národního parku Stolové hory. Do Karlova se nejlépe dostaneme Ski busem pro běžkaře, který bude jezdit každou sobotu v lednu a únoru 2013.

Hned na první pohled nás v Karlově upoutá nejvyšší stolová hora Hejšovina 919 m n. m. My vyrazíme udržovanou stopou na severozápad k osadě Pasterka. Na konci vsi stopa vede souběžně s modrou turistickou značkou nejprve po planině a dále zabočí do lesa. Po cca čtyřech kilometrech z Karlova dorazíme na hranici u Machovského kříže. Jsme v průsmyku mezi Machovem a Božanovem. Můžeme se rozhodnout, kam budeme pokračovat. Varianty jsou tři.

První trasa nás vede asi půl kilometru po červené TZ, kde stopa odbočí vpravo z kopce dolů. Může nám pomoci i modré cyklo značení (cyklotrasa 4001). Sjedeme až pod výrazný vrchol Koruna (769 m n. m.), který je dominantní pro východní část Broumovských stěn. Dále

stopa vede lesem stále souběžně s cyklotrasou 4001 až do obce Martínkovice. Z Karlova do Martínkovic jsme zaběžkovali na 8 kilometrů. Pokračovat můžeme dále pod Broumovskými stěnami do Křinic (dalších 5 km).

Druhá možnost trasy od Machovského kříže vede na jih. Po červené TZ sjedeme prudším sjezdem do osady Řeřišný a dále do Machovské Lhoty a potažmo do Machova, kde se nachází lyžařský areál včetně strojově udržovaných běžeckých tras.

Poslední variantou je běžkování v Polických stěnách. Rovněž z Machovského kříže pokračujeme stopou po červené TZ k rozcestí Pánův kříž. Zde si můžeme vybrat, zda budeme pokračovat po červené TZ až k rozcestí Nad Slavným, nebo využijeme stopy v polích a sjedeme po tzv. Vamberčické cestě do Police nad Metují. Varianta Slavný je z Karlova dlouhá necelých 10 kilometrů, Polická o něco více, cca 11 kilometrů.

Ať si vybereme za cíl Machov, Martínkovice, Slavný nebo Police nad Metují, určitě budeme spokojeni nejen se svým výkonem, ale i s nádhernými výhledy do poetického kraje, jakým je Kladské pomezí.

Informace o sněhovém zpravodajství a údržbě běžeckých stop včetně jízdního řádu Ski busu naleznete na <http://ski.kladskepomezi.cz/>.

Text: Daniel Denygr, Foto: archiv Branka, o. p. s.

u Huberta

Skibusy Kladským pomezím

Linka NÁCHOD – HRONOV – ČERVENÝ KOSTELEČ – ÚPICE – MALÉ SVATOŇOVICE – ODOLOV

čas	zastávky	čas
9:00	Náchod, aut. st.	11:15
9:10	Velké Poříčí, pošta	
9:20	Hronov, aut. st.	
9:40	Červený Kostelec, aut. st.	11:00
9:50	Rtyně v Podkr., aut. st.	10:50
10:05	Úpice, most II. odboje	
10:15	Malé Svatoňovice, žel. st.	10:40
10:25	Malé Svatoňovice, Odolov, hostinec	10:30

Pozor! Tato linka jezdí pouze od 29. 12. 2012 do 2. 3. 2013 v sobotu!

Linka NÁCHOD – KUDOWA ZDRÓJ – KARLÓV

čas	zastávky	čas
12:15	Náchod, aut. st.	17:05
12:17	Náchod, Bělovec, Ida	17:03
12:19	Náchod, CLO	17:01
12:20	Kudowa Zdrój, Slone, Clo	17:00
12:23	Kudowa Zdrój, ul. Zdrojowa	16:57
12:27	Kudowa Zdrój	16:53
12:38	Karlów, Bledne skaly	16:40
12:50	Karlów	16:30

Pozor! Tato linka jezdí pouze od 29. 12. 2012 do 2. 3. 2013 v sobotu!

SKIAREÁLY V KLADSKÉM POMEZÍ

Skiareál Běloves

Areál v části Náchoda – Bělovi tvoří dva lyžařské vleky – Brabák (260 m) a Maliňák (380 m). Svahy jsou ideální pro rodinné lyžování – jak pro začátečníky, tak pro pokročilé. V areálu je možnost parkování, občerstvení a večerního lyžování.

So – Ne 10 – 16

večerní lyžování: Po – Pá 16 – 19

t: +420 775 667 130, +420 776 157 905

e: skibeloves@seznam.cz

www.skibeloves.cz

Lyžařský vlek Švédský vrch - Chlívce

Lyžařský areál vhodný pro rodiny s dětmi s ideální dostupností z Červeného Kostelce, Hronova, Stárkova. Sjezdová trať v délce 400 m, převýšení 84 m. Kapacita vleku 300 osob/hod. Nadmořská výška horní stanice 660 m n. m. Přírodní sníh a denní úprava svahu.

t: +420 491 461 526, +420 773 141 960

www.cervenokostelecko.cz/svedak

Skiareál Janovičky u Broumova

Jedná se o menší příjemný areál rodinného typu s třemi kratšími sjezdovými tratěmi vhodnými pro začátečníky. Celková délka tratí je 980 m se dvěma vleky a jedním dětským provázkovým, a menší snowpark. V areálu je parkoviště, občerstvení, skiservis, půjčovna lyží, lyžařská škola a možnost večerního lyžování.

Po – Pá 9 – 12, 13 – 16, So – Ne 9 – 17

večerní lyžování: Út, Čt, So 17 – 20

t: +420 603 529 799, +420 775 160 924

www.lkbroumov.cz

Lyžařský vlek „Na Nebíčku“ v Polici nad Metují

Vlek má délku 250 m, převýšení 32 m a horní stanice je ve výšce 500 m n. m. Svah je bez terénních vln a skvěle slouží nejen dětem, ale i začínajícím lyžařům. Večerní lyžování s umělým osvětlením.

Informace o provozní době na t. +420 491 509 999

www.policko.cz

Skiareál Machov

Lyžařský areál Machov leží v nadmořské výšce 550 – 590 m n. m. Uspokojí svými parametry jak děti a začátečníky, tak i náročnější sjezdaře. Z horní stanice vleku je při příznivém počasí nádherný výhled na Krkonoše. V areálu je parkoviště a občerstvení.

Po – Pá 13 – 16:30 (17)

So – Ne 9 – 16:30 (17)

t: +420 491 547 103, +420 602 254 123

www.vlekmachov.wz.cz

Nový Hrádek – Panská stráž

Lyžařský areál nabízí dvě umělé osvětlené a strojově upravované sjezdovky o délce 460 m a 340 m. Parkování zdarma, základní občerstvení v areálu, teplá jídla v místní restauraci.

Po – Ne (od 3. 1.) 15 – 18

So – Ne + prázdniny 9 – 17

t: +420 491 478 145

e: sokol@novy-hradek.cz

www.sokol.novy-hradek.cz

Skiareál Petřkovice

Lyžařský areál Petřkovice se nachází 8 km od centra Trutnova ve směru Radvanice. Sjezdovky se rozkládají na úpatí Jestřebích hor o celkové délce 3,6 km a v případě nedostatku sněhu jsou zasněžovány.

Sjezdovky jsou vhodné pro lyžaře začátečníky, zdatné lyžaře, snowboardisty, pro rodiny s dětmi i školní výcviky. V areálu je parkoviště, občerstvení, půjčovna lyží, lyžařská škola, dva vleky a možnost večerního lyžování.

Po – Ne 9 – 16

večerní lyžování: Po – Ne 17 – 21

t: +420 491 004 980, +420 777 590 915

e: skipetrikovice@seznam.cz

www.petrikovice.cz

Skiareál Radvanice

Lyžařský areál se nachází v osadě Studénka spadající pod obec Radvanice na severní straně Jestřebích hor v nadmořské výšce cca 550 – 650 m n. m. Nabízí tratě o délce 900 m s modrou a červenou sjezdovkou, které jsou uměle zasněžovány, a tři vleky. V areálu je parkoviště, občerstvení, skiservis, půjčovna lyží, lyžařská škola a možnost večerního lyžování.

Po – Ne 9 – 16:30

večerní lyžování: St, Pá, So 17 – 20

t: +420 499 897 336; e: info@vlekradvanice.cz

www.vlekradvanice.cz

Skiareál Kamenec Teplice nad Metují

Skiareál je vybaven rolbou a sněžnými děly, která spolu s klimatickými podmínkami zajišťují dobrou kvalitu povrchu svahu. Celková délka sjezdovky je 500 m, přičemž od poloviny se rozvětňuje do dvou různě náročných úseků, které jsou vhodné jak pro začátečníky, tak pokročilé, pro rodiny s dětmi nebo školní výcvikové kurzy. V areálu je parkoviště, půjčovna lyží, stánek s občerstvením, možnost lyžařské školy a večerního lyžování.

Po – Ne 9 – 17

večerní lyžování: Út, Čt, So 17 – 20

t: +420 777 117 907; e: myska.radek@iol.cz

www.skikamenec.cz1.cz

Ski areál Kamenec

I díky Zimnímu táboření na Hvězdě sezona nekončí

I díky Zimnímu táboření na Hvězdě tramská a turistická sezona nekončí. Tato tradiční akce nejen propaguje krásy a útrapy zimního táboření, ale také zviditelňuje půvaby Policka a Broumovska. Všem účastníkům, kteří dorazí na Hvězdu z celé České republiky, Slovenska a Polska, se Polické a Broumovské stěny představují v plné své kráse.

Letošní Zimní táboření na Hvězdě má v nadpisu, že letos to bude již 49. ročník. To znamená, že v roce 2013 mu bude 50 let. Letos se bude konat 30. 11. – 2. 12. 2012. Za zmínku jistě stojí, že je druhé nejstarší v České republice, hned po táboření na Klíči v Lužických horách. Součástí naší akce jsou programy, které vyplňují páteční a sobotní táboření. V pátek je vždy promítání, na kterém se prezentují fotografové a filmaři z Policka. V sobotu je pak posezení při trampských a country písničkách v překrásných útrokách

chaty Hvězda. Řekněme, že to je naše specialita. Tu si ovšem můžeme dovolit jen díky zázemí a pochopení, které nám poskytuje provozovatel chaty Jan Novák se svou rodinou. Součástí programu je i vyhodnocení nejmladšího, nejstaršího a nejvzdálenějšího táborníka.

Vyhodnocujeme i nejpočetnější skupinu, která dorazí na akci. V této „kategorii“ je vždy velký souboj mezi partami z Českého Brodu a Týnce nad Labem. Mimochodem táborníci z Českého Brodu jsou účastníky všech táboření na Ostaši a na Hvězdě (První ročníky se konaly na sousední stolové hoře Ostaš). Ale pozor! Zimní táboření na Hvězdě není jen o kulturním programu, ale hlavně o poznávání krás Polických a Broumovských stěn, pískovcových skal na Ostaši a krajiny kolem Police a Broumova. Většina táborníků našlape během třech dní dost kilometrů. Jsou i tací, kteří na místo konání dorazí s několika denním předstihem.

Pro náš Klub přátel turistiky TJ Spartak Police nad Metují je potěšující, že zájem o Hvězdu zatím neupadá. Každý rok dorazí na Hvězdu lidé, které můžeme nazvat „stálými účastníky“. Bezvadné je i to, že s sebou přivedou mladé nováčky a věkový průměr táborníků nestoupá, ale spíše klesá. Každý rok Kovářovou roklí a dalšími turistickými cestami dorazí na Hvězdu kolem stovky táborníků

a další dvě stovky lidí se přijdou v rámci denního výletu jen tak podívat a pozdravit známé. A to je jeden ze smyslů nejen našeho zimního táboření. I když si vedeme statistiky o účasti, jde nám hlavně o to, aby slovo kamarád nebylo prázdným pojmem, aby byla zachována tradice zimních táboření a aby si lidé vyzkoušeli nástrahy táboření v mrazu a ve sněhu.

V neposlední řadě pak i o to, aby v tomto bláznivém a přetechizovaném světě nezmizela tramská a tábornická romantika. Pro nás pořadatele je pak velkou odměnou, když slyšíme věty: „Vůbec jsme netušili, že v naší republice existuje takový krásný kout divoké přírody. Za rok dorazíme znovu a přijede nás víc. Na Hvězdě je fakt krásně.“

A co Vy? Přijdete také?

Text a Foto: Petr Scholz

Kam v zimě

ADRENÁLIUM, Hronov – Velký Dřevíč

Sportovně rekreační a herní komplex, včetně motokárové dráhy.
celoroční provoz
t.: +420 602 312 722, +420 777 622 677
e: motobydlo.som@iol.cz
www.adrenalium.cz

Adršpašské skály

Přijďte obdivovat krásu zasněžených skal a zamrzlých vodopádů, které se na několik dní v roce mění v ledopády.
Po – Ne 8:30 – 16
t.: +420 491 586 012; e: info@skalyadrspach.cz

Galerie výtvarného umění, Náchod

Umístěna v areálu zámku v budově bývalé zámecké jízdárny. Galerie nabízí expozici ruského malířství 19. a poč. 20. století a autorské výstavy zaměřené na osobnosti čes. umění 20. století.
Út – Ne 9 – 17
t.: +420 491 423 245; www.gvun.cz

Hvězdárna, Úpice

Široké veřejnosti nabízí Hvězdárna jak pozorování noční oblohy, tak denní pozorování Slunce s odborným výkladem. V případě mimořádných nebo zvlášť zajímavých nebeských úkazů pořádá hvězdárna zpravidla zvláštní pozorování a přízpusobuje těmto pozorováním svoji otvírací dobu pro veřejnost. Kromě pozorování je možné se seznámit se základní astronomickou technikou, popřípadě absolvovat některou z přednášek či shlédnout (zejména v případě horšího počasí) některý ze vzdělávacích pořadů.
t.: +420 499 882 289; e: hvezdarna@obsupice.cz
www.obsupice.cz

Jiráskova chata, Dobruška

Stylová chata postavená podle plánů architekta Dušana Jurkoviče.
rozhledna: St – Ne 11 – 18
t.: +420 491 520 946

Městská galerie Zázvorka, Nové Město n. Metují

V galerii jsou vystavena výtvarná díla novoměstských rodáků. V podkroví se celoročně střídají výstavy prací z různých oborů výtvarného umění.
Út – So 10 – 12, 12:30 – 16
t.: +420 491 470 334; www.muzeum-nmnm.cz

Městské muzeum a galerie J. W. Mezerové, Úpice

Jedná se o nejstarší kamennou budovu ve městě, postavenou ve stylu venkovského baroka roku 1678. Expozice nabízí vhléd do 17. let života a působení rodiny MUDr. Antonína Čapka, obrazy Julie Winterové–Mezerové, či například nálezy z hradu Vízmburk.
Út – Pá 10 – 12, 13 – 16; Ne 13 – 16
t.: +420 499 882 143

Městské muzeum, Nové Město n. Metují

Prohlídka historické a přírodovědné expozice, sálu řemesel, expozice hodinek PRIM, barokní lékárny a Měšťanského betlému.
Út – So 10 – 12, 12:30 – 16
t.: +420 491 472 119; www.muzeum-nmnm.cz

Městské muzeum – Wenkeův dům, Jaroměř

Stálá expozice jaroměřských rodáků J. Šímy, O. Španiela a J. Wagnera.
Út – Pá 9 – 12, 13 – 17
t.: +420 491 812 731; www.muzeumjaromer.wz.cz

Muzeum Boženy Němcové, Česká Skalice

Expozice o životě a díle neznámější české spisovatelky Boženy Němcové.
Po – Pá 9 – 15
t.: +420 491 451 285; e: info@muzeumbn.cz;
www.muzeumbn.cz

Muzeum papírových modelů, Police nad Metují

Stálá expozice modelového světa z papíru.
So, Ne 9 – 12, 13 – 17
t.: +420 498 100 910; e: info@mpmpm.cz;
www.mpmpm.cz

Prameník, Náchod – Běloves

Nově opravená kaplička ukrývající prameník přivedený minerální vody IDA.
Po – Ne 7 – 18

Regionální muzeum, Náchod

Expozice přibližující dějiny Náchoda a okolí. Součástí expozice je 7 dioramat, 25 figurín a 2 rozměrné modely.
Út – Ne 9 – 12, 13 – 17
t.: +420 491 433 722; www.rmn.wz.cz

Teplické skály

Šestikilometrový okruh Teplickým skalním městem je přístupný i v zimě. Vstup je bezplatný avšak na vlastní nebezpečí. Při dobrém obutí a dodržování základní bezpečnosti vás čekají krásné pohledy na zasněžené skály.
t.: +420 491 581 197; e: info@teplickeskaly.com;
www.teplickeskaly.com

UPM – Muzeum textilu, Česká Skalice

Historie a vývoj rukodělní i průmyslové textilní výroby, tradice bavlnářství a historie textilních tiskáren ve východních Čechách.
Po – Pá 9 – 15
t.: +420 491 452 933; e: textilmuz@atlas.cz
www.upm.cz

Letní sezóna začíná na většině památek již od dubna, kdy zámky, muzea, galerie a ostatní památky můžete navštívit o víkendech a svátcích. O otevíracích dobách v létě vás budeme informovat v letním vydání turistických novin Kladského pomezí.

Místa plná rozhledů

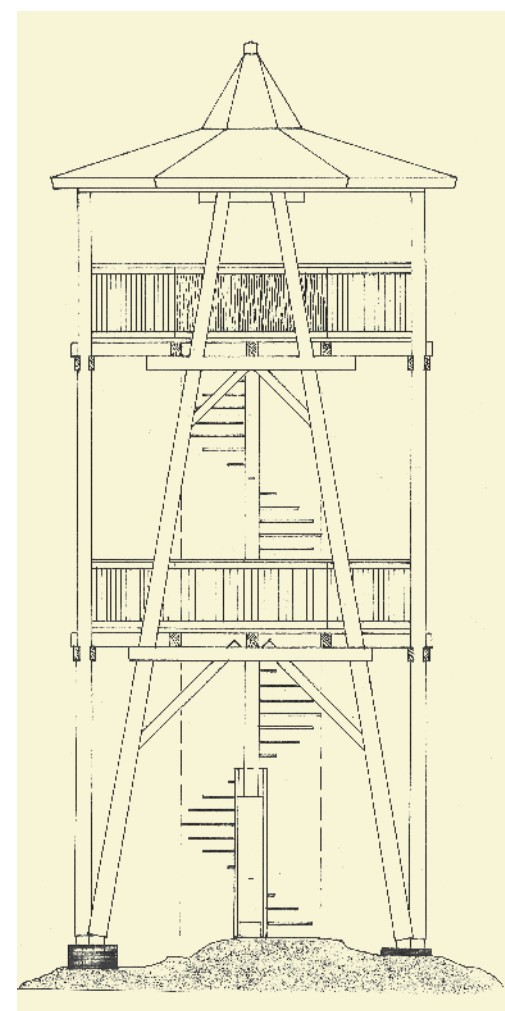
Přesně tak se jmenuje nový projekt, který má za cíl vybudovat v celém Euroregionu Glacencis na devět rozhleden a vyhlídkových míst. Po téměř třech letech se znovu otevírá možnost výstavby rozhleden i v Kladském pomezí.

Rozhledny a vyhlídková místa nebudou stát pouze v našem regionu, ale i v sousedních destinacích a polském příhraničí. Lokalizace rozhleden zařazených v projektu je následující:
Teplice nad Metují – Skály, vrchol Čáp 786 m n. m.;
Horní Radechová – Slavíkov, vrchol Signál 501 m n. m.;
Žernov – nedaleko místní sokolovny.

V Kladském pomezí jsou všechny rozhledny řešeny technicky jako dřevostavby. V případě úspěchu a financování projektu bude realizace probíhat v roce 2013 a 2014. Na základě harmonogramu projektu je počítáno s výstavbou první rozhledny na vrcholu Čápu a v dalším roce na Slavíkově a Žernově. Každé dokončení díla bude doprovázet slavnostní otevření včetně turistické akce.

Náklady projektu pouze v Kladském pomezí dosahují téměř 8 100 000 Kč. Operační program příhraniční spolupráce 2007/2013 Česká republika – Polská republika se bude podílet spolufinancováním ve výši 85 %, státní rozpočet 5 % a žadatel 10 %. Mimo Kladské pomezí bude realizace probíhat i v Krkonoších, Orlických horách a Nowe Rudě, Radkowě a Kudowě Zdrój v Polsku. O tom, zda projekt získá podporu v dotační výzvě se dozvíme na přelomu roku 2012/2013. V případě úspěchu naší společné žádosti se můžeme těšit na vytvoření nové turistické infrastruktury v našem regionu.

Text: Daniel Denygr

Turovští rytíři

Bájná, posvátná hora s táhlým úpatím stojí mocně jakoby připravena k obraně proti nepříteli. Vypadá majestátně, vědoma si důležitosti svého úkolu - vždyť ve svých útrokách skrývá spásu a naději českého národa - svatováclavské vojsko. Málo je těch, kteří navštívili tajemné jeskyně této hory a vždy jen velmi neradi mluví o tom, co viděli. Na úbočí hory se skrývá mohutná kamenná brána. Jen jednou do roka se otevírá všem smrtelníkům, a to zpravidla při hlasu zvonů na Veliký pátek. Rytířům svatováclavským se však otevře každé noci, vždy od jedenácti do dvanácti hodin. Tu pak vyjíždějí z hory ven na úbočí a roviny okolo. Lid z obce Rokytínka pod Turovem a dalších okolních vsí dobře ví o vojsku v Turově a hodně jich posloučalo se zatajeným dechem, jak se z nitra hory ozývá troubení, bubnování, řinčení zbraní, nárazy kopí i hlasité povely. Málo však je těch, kteří rytíře viděli na vlastní oči, jak v nitru hory, tak na loukách

a polích v okolí, jak na koních jezdí a pěší svá cvičení provádějí. To svatý Václav pravidelně vojsko z hory vyvádí a k možným bojům je cvičí. Vypráví se, že národní hrdinové se svatým Václavem v čele dli tu mnohá léta nečinně, bez bojů, ale je jisté, že přijde doba, kdy česká zem bude velice trpět pod nadvládou cizích a mocných, a až českému národu bude nejhůře a lid bude o pomoc boží volat, pak hrdinové z Turova vyrazí, posilněni staletým spánkem napadnou nepřítel a zaženou jej navždy za hranice země. Tam je na hlavu porazí. Česká zem bude navěky osvobozena a svaté vojsko se do útroh hory již nikdy nevrátí. Nebude již jejich pomoci nikdy zapotřebí.

Zdroj: Eva Koudelková, Ze starých vyprávění

Kladské pomezí Krajina příběhů

Bartoňova útulna aneb 36 let v Pekle

seriál na pokračování

Bartoňova útulna v Pekle, která se nachází na soutoku řek Metuje a Olešenky u Nového Města nad Metují, je oblíbeným výletním cílem. Objekt je velmi poeticky zasazen uprostřed Pekelského údolí a má zajímavou historii i současnost. Pan Petr Němeček provozuje místní chatu 36 let.

Pane Němečku, jak jste se dostal „do Pekla“?

Jako malý kluk jsem chodil s rodiči do Pekla na maliny. Osobně jsem se znal s rodinou Müllerových, kteří chatu provozovali 35 let. Jako host jsem chatu navštěvoval při různých společenských akcích. V polovině sedmdesátých let se během krátké doby vystřídali tři vedoucí. Jelikož jsem byl Novoměsták, projevil jsem o provoz restaurace zájem a požádal vedoucího tehdejších RAJ Náchod. Jako kuchař a vedoucí provozu jsem převzal provoz Bartoňovy útulny v roce 1977.

Můžete nastínit některá zajímavá fakta nebo události z historie objektu?

Objekt jsem převzal v docela zuboženém stavu. Nejprve jsme zajistili technický stav nemovitosti včetně úklidu a drobných úprav. Chata byla původně zemědělskou usedlostí a do současné podoby byla přebudována na počátku 20. století. Pokoje v roce 1977 byly vybaveny pouze studenou užitkovou vodou (jediné umyvadlo na chodbě, a to pouze v létě). Na zimu byly suché záchody, ale přesto mělo ubytování svoje kouzlo. Zásadní rekonstrukci jsme provedli v roce 1990, kdy jsem se stal nájemcem objektu. V roce 1980 jsem koupil chatu (bývalá rybárna) a v Pekle jsem trvale bydlel celé léto. Dnes chata nabízí ubytování v šesti pokojích s vlastním sociálním zařízením. Součástí je restaurace, dva salonky, venkovní posezení a kiosek s rychlým občerstvením. Možnost ubytování nabízí i chatky, které jsou součástí celého areálu.

Chata je zasazena blízko břehů řeky Olešenky a Metuje. Bojovala v minulosti s přírodními živly? Myslíte tím povodně nebo požáry?

Co si pamatují já i z vyprávění pamětníků, žádná přírodní katastrofa chatu nikdy nepostihla.

Hostila Bartoňova útulna i významné osobnosti?

Chatu osobně navštívilo mnoho známých osobností. Jmenuji například Jana Masaryka, Edvarda Beneše nebo i Václava Havla. Na oběd se tu zastavil i známý písničkář Karel Kryl.

Objekt chaty je velmi fotogenický, vybrali si jej filmaři nebo producenti k natáčení?

Bartoňova útulna tvořila kulisu k filmům Smrt talentovaného ševce a Musíme si pomáhat. Pan Vávra zařadil chatu i do vysílání cyklu Šumná města. Dále bych jmenoval například tematický pořad cyklotoulky. Asi nejznámější je scéna z filmu Musíme si pomáhat, kdy pan Dušek s paní Šiškovou se občerstvují právě u nás v Pekle.

Jak vnímáte změny chování návštěvníků současných a v minulosti?

V minulosti byla chata v zimním období Mekkou běžkařů a rodiče učili na svahu naproti restauraci děti lyžovat. Dnes současní vyznavači zimních sportů preferují střediska ve výše položených oblastech. Nedávno byla dokončena cyklotrasa z Náchoda podél řeky Metuje včetně dvou krásných nových dřevěných mostů k nám do Pekla a dále do Nového Města nad Metují. Nově také z Pekla do obce Lipí nedaleko Dobrošova. Zajímavou akcí je jarní splouvání řeky Metuje a Olešenky, které nabízí velmi zajímavý a technický úsek pro náročnější vodáky.

Jaké máte plány s objektem do budoucnosti?

Rádi bychom stále zlepšovali služby v oblasti gastronomie. Vaříme hotová a minutková jídla včetně regionálních specialit.

Co by vám pomohlo v rámci marketingové kampaně celého regionu Kladské pomezí?

Jsm rádi za spolupráci s destinační společností BRANKA, o. p. s., kde jsme členy již mnoho let.

Jsm aktivní v rámci komise podnikatelů v cestovním

ruhu sdružených právě pod destinační společností. Naši výhodou je historie objektu a jeho obecné povědomí včetně polohy. Snažíme se udržívat a zlepšovat standard služeb. Spolupráce mezi jednotlivými aktéry cestovního ruchu v regionu je velmi důležitá a ve finále prospěšná pro všechny.

Děkuji za rozhovor a přeji hodně úspěchů ve vaší činnosti.

Text: Daniel Denygr, Foto: archiv Branka, o. p. s.

Živý betlém v Náchodě

Tradice představení Živého betlému na Boží hod vánoční na Masarykově náměstí v Náchodě začala v roce 1995. Tehdy si jeden z přátel Děčka (Dům dětí a mládeže) koupil oslici Zuzanu a nás napadlo uspořádat divadlo, ve kterém by si zahrála. Původní tak trošku recesní nápad přerostl do projektu, který dnes má již pevné místo v kulturním programu Náchoda. Každoročně jej navštíví kolem 1000 diváků, ačkoliv Zuzana je již dávno v oslím nebi.

Scénář hry jsme původně převzali ze starých Ziebertových sbírkových textů, které nám zapůjčila Městská knihovna v Náchodě. Postupně jsme je ale přepracovávali pro naše potřeby, a tak je současný veršovaný text v podstatě autorským dílem dvojice Ludmila Pohanková – Veronika Štěpánová.

Každoročně se mírně mění a také každý rok zařazujeme trochu jiné koledy, abychom obohatili vánoční repertoár pro stálé návštěvníky představení. Vždy však je zachován příběh narození Ježíška, zjevení andělů, pastýřské hlásání a klanění tří králů. Ježíškovi se přicházejí poklonit také malí koledníci s dárečky: rybář, komíník, tkadlena a další postavy.

Hrozbou je zlý Herodes, který je však nakonec spravedlivě potrestán. V závěru si koledníci s písní vyprosí od diváků „koledičku“ namísto vstupného. Výtěžek je tradičně použit na podporu volnočasových aktivit Děčka.

Herecké i hudební obsazení téměř čtyřicetiletého souboru je velmi stabilní. Jeho členové mají ve svém diáři vymezené nedělní podvečery pro zkoušky a 25. prosinec pro tři náchodská a jedno žernovské představení. Hudební doprovod a výborné vokály již řadu let zajišťují členové folkové kapely Splav pod vedením Libora Fiedlera.

Vánoce v Náchodě by bez Živého betlému nebyly úplné. Není to pro herce, ani pro diváky ztracený sváteční den, ale naopak získaný ohromný pocit ze společného souzvuku a rozdávání vánoční pohody.

Představení se konají 25. 12. v 15, 16 a 17 hodin na Masarykově náměstí z boku kostela sv. Vavřince a tentýž den v 19 hodin na náměstí v Žernově. Projekt je podpořen Kulturní a sportovní nadací Města Náchoda.

*Text: Ludmila Pohanková
Foto: archiv DDM Děčko Náchod*

živý betlém před kostelem sv. Vavřince v Náchodě

Svátek sv. Barbory

Obchůzky barborek

Předvánoční čas býval vždy obdobím nejen svátečním, ale obdobím plným očekávání a tajemných postav. Ty přicházely do domácností, aby prosily o almužnu či požehnal plotně, nejvíce však kvůli dětem. Hodné obdarovávaly, zlobivé pokáraly či potrestaly.

Jako první přicházely 4. prosince, na svátek svaté Barbory, štíhlé dívky v bílých šatech přepásaných širokou stuhou. V pravé ruce držely metlu, v levé košík s ovocem a cukrovinkami pro hodné děti. Obličej měly pomoučený, či přes něj měly rozpuštěné vlasy, aby je nikdo nepoznal, a na hlavě měly zelený věneček.

Takovéto obchůzky se zúčastňovalo i několik barborek najednou. Přicházely v podvečer, někde jen ometly větvičkou okénko, tiše vstoupily do příbytku, zazpívaly a vyzývaly děti k modlitbě. Jinde ohlášily svůj příchod zvonečkem a v některých oblastech při své obchůzce nosily svíčkou rozsvícený tykavový obličej. Ten opřely u okna, zašlehaly metličkami a teprve poté vešly.

Lidové zvyky na svátek sv. Barbory

Tím nejznámějším a do dnešní doby dochovaným je jistě řezání větviček (barborek). Od pradávna vdavekchťivé dívky vybíhaly na svátek sv. Barbory do sadu, kde ulamovaly třesňové nebo višňové větvičky. A pak už se jen s napětím čekalo, jestli do Štědrého dne rozkvetou. Pokud ano, bylo to znamení, že do roka přijde do domu ženich.

Zapomenutým zvykem jsou vrkoče. Někde se pekly na sv. Mikuláše, v jiných oblastech, jako třeba na Pardubicku, na sv. Barboru. Jedná se o koláč spletený do věnce o průměru asi 30 cm, do kterého se napíchaly špejle. Ty se ozdobily jablky, sušenými švestkami, fíky a rozinkami. Nechyběly smrkové větvičky a stužky. Dovnitř vrkoče se vložilo jablko ozdobené větvičkami, špejlemi či kořením, nazývané ježek.

Zapalování svíček v dolech. Podle legendy se pod sv. Barborou otevřela země právě ve chvíli, kdy ji chtěl její otec, za přijetí křtu, odvést k soudci. Horníci odedávna věří, že zapálené Barbořino světlo je ochranou před neštěstím a smrtí v dolech.

Svatá Barbora

Barbora se narodila na konci 3. století n. l. v Nikomédii (v dnešním Turecku) v rodině zamožného Dioskura. Byla prý nejen velmi krásná, ale také moudrá. Do jejich domu proudily zástupy nápadníků ucházejících se o její ruku. Nikdo však nebyl úspěšný. Mladá dívka našla přátele ve skupině ukrývajících se křesťanů. Jejich učení jí ukázalo cestu ke spasení duše a poznání.

Když se však její otec dozvěděl, s kým se schází a dokonce, že přijala křest, neměl slitování. Odvedl dceru před místodržícího a sám ji udal. Po strašlivém mučení byla vydána na smrt. V roce 306 ji mečem popravil její vlastní otec. Boží trest ho však neminul. Svoji dceru přežil jen o několik minut. Ihned po popravě do něho udeřil blesk. Barbořiny ostatky se dostaly kolem roku 1000 do domu sv. Marka v Benátkách a odtud na ostrov Torcello.

Pranostiky

„Na svatou Barboru saně do dvoru“.
„Svatá Barborka vyhání dřevo ze dvorka“.
„Po svatě Baruší, střez nosu i uší“!
„Jaké počasí na Barboru, také bývá až do Vánoc“.
„Barbora na blátě – vánoce na ledě“.
„Na den svaté Barbory, kolovraty z komory“.
„Jasno-li na svatou Barboru, urodí se ječmen“.

*Text: Markéta Machová
Použitá literatura: V. Frolec a kol. - Vánoce v české kultuře, P. Toufar – Vánoce, L. Ladýřová, J. Škopek – České Vánoce*

Jarní plutí v Kladském pomezí

Každoroční tání sněhu naplňuje koryta řek nejen v Kladském pomezí. Vodáci vyjíždějí na zajímavé terény po celém Česku. Nejvíce frekventované vodácké terény v Královéhradeckém kraji nacházíme na Divoké Orlici (Zemská brána, Litický oblouk) nebo na horním toku Labe v Krkonoších. V Kladském pomezí sice nejsou tak známá místa, přesto budou pádleři mile

překvapeni. Představme si sobotu a neděli za brzkého jara. Sněhová pokrývka rychle taje a koryta řek se naplňují.

První pěkný terén nabízí řeka Metuje na svém horním toku. Autem jedeme z Police nad Metují směr Žďár nad Metují a Česká Metuje. Právě zde začíná oblíbený jarní

úsek místních vodáků – Maršovské údolí. Startovat je nejlépe za silničním mostem (kilometráž 60 km). Plujeme korytem širokým maximálně 4 – 5 metrů. Průtok nám postačí alespoň 3 m³ na vodočtu v Maršově nad Metují. Při 10 m³ může být plavba nebezpečná. Dáváme pozor na rychlé zvedání hladiny řeky. Informace o sjízdnosti a vodním stavu najdete na www.raft.cz nebo www.pla.cz.

Řeka teče pod Českou Metují svižně a v otevřeném údolí. Kromě možného padlého stromu žádné další překážky nečekáme. Pozor dáme v osadě Maršov nad Metují (57,3 km). Hned za silničním mostem, kde je i limitgraf, dáváme pozor na stupeň. Za vyššího stavu pouze vlna. Během plavby se nám do cesty postaví dva jezy. První je na konci vsi v Maršově (57 km) hned za silničním mostem. Jez je vysoký cca 1,5 metru. Přenášíme vlevo po proudu. Za nižšího stavu je možno po prohlédnutí sjet.

Pod jezem pádlujeme nejhezčím úsekem v Maršovském údolí. Obtížnost je maximálně WWI+. Dáváme pozor na možné padlé stromy a nízké lávky. Na konci údolí (54,3 km) za železničním mostem je nesjízdný jez. Přenášíme vlevo. Poté doplujeme cca 150 metrů a jsme u hlavní silnice Hronov – Police n. Met. pod obcí Velké Petrovice.

Zde je možno plavbu ukončit. Pokračovat lze i dále směrem k Hronovu. Řeka stále svižně teče. U bývalého

mlýna Kozinku si dáváme pozor! Jsou zde 3 jezy na cca 800 metrech. Pod Kozinkem řeka zvolní tempo a směrem k Hronovu se koryto rozšiřuje na cca 6 – 10 metrů. Celý úsek Česká Metuje – Velké Petrovice je dlouhý 6 kilometrů a zvládneme ho cca za 1 ½ hodiny.

Další jarní terény v Kladském pomezí: Metuje (Náchod/Bražec – Peklo – Nové Město nad Metují) – 10 km, WW I – WWI+; Olešenka (Doly – Peklo) – 6 km, WWI – WWIII; Dřevíč (Mlýn Dřevíček – soutok s Metují) – 3 km, WWI; Úpa (Suchovršice – Česká Skalice) – 22 km, WWI–I+)

Text a Foto: Daniel Denygr

Kladské pomezí na Facebooku

Vzhledem k velké oblibě tzv. sociálních sítí jsme se i my připojili k Facebooku a máme zde vlastní profil. Pravidelně na něm zveřejňujeme nové informace, především z kulturního, sportovního a společenského dění z Kladského pomezí. Přidáváme nové fotografie.

Pro naše fanoušky může profil sloužit ke komentářům, vyjádření názorů, diskuzím apod. Budeme rádi, když si Kladské pomezí získá na Facebooku další příznivce a bude místem, „kde to žije“. Připojte se i vy na <http://www.facebook.com/kladskepomezi>

Text: Jana Rutarová

Adršpašský zámek

První zmínky o zámku v Adršpachu pocházejí ze 17. století. Kdysi na tomto místě stávala tvrz (15. století), kterou obýval rod Berků z Dubé. Později ještě několikrát zámek změnil svou podobu i majitele. V současné době se jedná o dvoupatrovou budovu postavenou v renesančním slohu, která je zkrášlena pětibokou věží zakončenou cibulovitou kopulí.

zámek v Dolním Adršpachu

V roce 1828 patřil zámek i celé panství rodu Nádherných z Borutína, kteří ho koupili od hraběte Prokopa Hartmana z Karlštejna. V roce 1928 proběhly poslední stavební úpravy, Nádherný nechal postavit balkón se sochami lvů a opravit střechu. Kolem dokola byl zámek obklopen krásnou zahradou se skleníky, ve kterých baron pěstoval nejrůznější rostliny, které si přivážel ze svých cest po světě. Cestování a přírodověda byly jeho velkým koníčkem.

Zámek byl krásnou ozdobou celé obce až do konce II. světové války, kdy se bohužel stal terčem rabujících vojáků a partyzánů. Tyto události zaznamenal pamětník pan Oldřich Šimek, který v Adršpachu sloužil jako voják. Vše cenné se ze zámku ztratilo a z bohaté výzdoby interiéru nezbylo nic.

Nebyla ušetřena ani zámecká zahrada, která byla zcela zničena. Později byl zámek zkonfiskován a stal se majetkem Ministerstva školství a kultury. V padesátých letech zde byla ubytovna pro studenty textilního závodu v Horním Adršpachu. Po několika letech se objekt stal majetkem Státních statků a začal nezadržitelně chátrat.

V roce 1969 získal budovu Svaz klubů mládeže, ale zakrátko se zámek ocitl v konfiskaci a byl předán Ministerstvu vnitra, které v roce 1970 provedlo nejnutnější opravy a do prostor umístilo archiv. Opravy v komunismu však byly pojety zvláštním způsobem, a tak jimi budova dosti utrpěla. Svaz klubů mládeže získal objekt zpět v restituci v roce 2003. Nedostatek finančních prostředků však neumožňoval organizaci pustit se do nezbytných oprav a tak zámek nadále chátral.

Zámek dnes

Díky této neutěšené situaci se obec rozhodla zámek koupit a podle možností zrekonstruovat. Platba bude probíhat ve splátkách, kdy poslední se uskuteční v roce 2014. Jaké jsou plány do budoucna? Zatím je budova ve špatném stavu, a tak je zapotřebí provést několik nezbytně nutných oprav, aby se mohlo postupně pokračovat. Co se týče okolí zámku a zámecké zahrady, zorganizovala obec brigádu, které se zúčastnili dobrovolníci. Díky této akci je nyní park upravený. Je to však jen kapka v moři a běh na delší trať.

Jak ale dále? Zatím je to pouze vize do budoucna, ale uvažuje se o tom, že by na zámku mohla být stálá expozice horolezeckého muzea, centrum celoživotního vzdělávání i školící místnost pro veřejnost. Prostoru je dostatek a nápadů ještě víc. Uvažuje se i nad zřízením informačního centra, které by bylo větší, než je to dosavadní (vedle vstupu do skal), a tím by vzniklo i lepší zázemí pro turisty.

Text: Beata Radoňová, Foto: archiv TIC Adršpach

Kladské pomezí Krajina příběhů

„Kladské pomezí – Krajina příběhů“

Projekt „Kladské pomezí – Krajina příběhů“ spolufinancovaný z regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod se chýlí ke svému závěru. Realizace projektu končí 31. března 2013.

Zimní turistické noviny 2012 jsou poslední v řadě, které v rámci tohoto projektu vycházejí. Celkem jich za projekt vyšlo 4 x 13 000 ks.

Dalším výstupem projektu bylo konání květnového dvoudenního Presstripu – poznávací cesty po Kladském pomezí pro odborníky cestovního ruchu, novináře a zástupce cestovních kanceláří. Do naší destinace jsme je pozvali za účelem představení Kladského pomezí. Této akce se zúčastnilo 35 osob z celé republiky složených z novinářů, průvodců a zástupců cestovních kanceláří. Akce jimi byla hodnocena jako velmi zdařilá.

V září se uskutečnila studijní cesta – Příklady dobré praxe – do destinace Slovácko. Cesta se konala především pro pracovníky informačních center a ostatní pracovníky v cestovním ruchu za účelem poznání jiné destinace.

V závěru projektu nás čeká ještě vydání propagačního letáku v nákladu 60 000 ks a především konání **Konference o cestovním ruchu Kladské pomezí – Krajina příběhů** pro odborníky cestovního ruchu, ale i širokou veřejnost.

Lenka Lembejová

BRANKA, o.p.s.
Němcové 2020, 547 01 Náchod
tel. / fax: 491 405 185
e-mail: info@kladskepomezi.cz
www.kladskepomezi.cz

Pověst o Rozkoši

Před dávnými časy byl purkrabím v Novém Městě nad Metují pan Straka z Nedabylic, člověk přísný a zlý. Poddané neměl v lásce a ti mu stejně opláceli. Jednou jel okolo Rousína k lesíku a rybníku náhodskému a uviděl zde pasáka ovce pásiti. Dojel k němu, ale pasák jen před sebe se díval. „Kampak se tak díváš?“, ptal se pan Straka. „Hleďte milostivý pane, jaké krásné místo k založení rybníka. Byl by to rozkošný rybník a nestál by mnoho.“ Když přijel domů, hned rozkázal lidem, aby na tom místě práci započali. Tak nechal pan Straka nedaleko Skalice založit velký rybník, tak rozsáhlý, že musel jít člověk hodinu, než jej obešel. Protože to byl rybník krásný a rozkošný, dostal název Rozkoš. Půdu, kterou voda zaplavila, bez milosti

odebral pan Straka chudým lidem, aniž za ni zaplatil jediný krejcar. Za svoji ukrutnost a lakotu byl zaklet, aby jím po smrti čert oral do té doby, než se rybník zase obrátí v pole. Bylo pak vidat v měsíci lednu, jak čert s panem purkrabím orá dvě brázdy od jednoho konce rybníka ke druhému. A tak v době Boženy Němcové, která nám tuto pověst uchovala, už byla zase na místě rybníka nová pole. Kdožpak ví, neorá-li opět v lednu někdo jiný zamrzlou hladinu stejnojmenné přehrady.

Zdroj: Petr Čuhanič, Náchodské pověsti

Kladské pomezí Krajina příběhů

Konference cestovního ruchu Kladské pomezí – Krajina příběhů

Kladské pomezí – Krajina příběhů je název rozsáhlého projektu a zároveň připravované konference cestovního ruchu. Jejich společným mottem je upozornit na pestrost nabídky a ukázat místo pro prožití vlastního příběhu.

Společnost pro rozvoj cestovního ruchu Branka, o.p.s., která pořádá konferenci 8. listopadu v Čapkově sále v Hronově, se touto akcí snaží zvýšit povědomí o turisticky významném území Kladského pomezí mezi odbornou a laickou veřejností. Doprovodný program, který bude probíhat v dopoledních hodinách, je zaměřen především na místní obyvatele. Branka, o.p.s., oslovila několik desítek regionálních výrobců, provozovatelů služeb, zástupců turisticky významných objektů, měst a obcí s nabídkou bezplatné prezentace na této akci.

Řada významných hostů z oboru cestovního ruchu přednese v odpoledním bloku zajímavé příspěvky. Starostové měst a obcí, provozovatelé služeb, zástupci

informačních center a odborníci v cestovním ruchu budou mít možnost se ve společném prostoru seznámit a vyjádřit své názory na hlavní témata připravovaných přednášek, která jsou zaměřena na hodnocení kvality služeb a efektivní propagaci regionu.

Součástí akce bude doprovodný program orientovaný na děti 1. stupně základních škol. Mimo přehlídky jednotlivých měst, turistických subjektů, regionálních potravin a výrobků budou speciálně pro děti připraveny soutěže, hry, promítání filmu Kladské pomezí v pohádkách bratří Čapků, výstava a beseda s výtvarníkem, spisovatelem a ilustrátorem Petrem Čuhaničem.

Branka, o.p.s. chce touto akcí pomoci vybudovat malým obyvatelům pozitivně zdravý a uvědomělý vztah ke svému rodnému kraji. Odborníkům a soukromým subjektům z oblasti cestovního ruchu chceme vytvořit prostor pro vzájemné poznání, výměnu zkušeností a načerpání inspirací.

Text: Markéta Venclová

Nová webová prezentace www.kladskepomezi.cz

Navštívte webové stránky Kladského pomezí – www prezentace naší turistické oblasti doznala od loňského roku několika zásadních změn. Portál svým vzhledem navazuje na grafický manuál a začíná se do jednotné vizuální prezentace Kladského pomezí.

Byla upravena a zjednodušena struktura stránek, aby byla pro návštěvníky přehlednější, přičemž stávající obsah zůstal zachován a byl rozšířen o nové prvky. Nová verze webových stránek je obohacena o fotogalerie členěné dle míst v Kladském pomezí. Návštěvníci také mohou prostřednictvím portálu zhlédnout četná videa.

Novinkou jsou tipy na výlety – v nově vzniklé databázi je téměř stovka výletů, kterými se lze inspirovat. Databáze umožňuje filtrování dle požadavků návštěvníka stránek – lze vyhledávat výlety pěší, cyklistické, výlety pro rodiny s dětmi, naučné stezky nebo tipy pro turistiku bez bariér.

Možnost filtrování informací dle předem daných kritérií nabízejí i další sekce – ubytování, sport a relaxace, kultura a volný čas. Další formou propagace Kladského pomezí je zveřejňování příspěvků na turistickém portále www.turistika.cz, který má vysokou návštěvnost.

Text: Jana Rutarová

Vilém Pelly starší a jeho Pellyho domy

„Dosud nebylo takového měšťana, co Police od 13. století stojí, aby za svůj věk jen svým přičiněním takového značného majetku nabyl.“

Polický kronikář Josef Brandejs.

VILÉM PELLÝ

Narodil se 20. prosince 1849 v rodině mlynáře v Polici nad Metují. Během svého učení na kupeckého příručího si osvojil mimo jiné i technologii výroby lihovin. A byla to právě výroba kvalitních lihovin, na které vystavěl své podnikání. Jeho pověstná kořalka byla tak oblíbená, že roku 1886 už mu provizorní výrobní v domě nestačila a postavil vlastní výrobní likérů.

To se ukázalo jako geniální tah, neboť v roce 1892 započala éra tzv. Suchodolských zjevení. Žiznivých poutníků prošlo Policí podle tehdejších odhadů více jak 400 000! Vydělané peníze Vilém Pelly dále investoval. Založil první přádelnu v Polici nad Metují, dále dvě cihelny a tkalcovnu. I když I. světová válka jeho podnikání přibrzdila, v žádném případě však nezastavila. Hned po vzniku Československé republiky zahájil výstavbu vlastní barevny, bělidla a šlichtovny.

Do povědomí polických občanů vstoupilo spíše jeho veřejné působení, nežli jeho podnikání. Byl zvolen starostou města po tři volební období. Byl členem výboru nově založené „Tělocvično–hasičské jednoty Sokol“, byl iniciátorem založení městského sboru dobrovolných hasičů, v němž se stal zakládajícím členem a starostou.

Peníze, které tento úspěšný podnikatel vydělal, si rozhodně nenechával pouze pro sebe. Na vlastní náklady

nechal vysázet městskou zeleň, zhotovit artéský vrt Julinka s pitnou vodou, který je na náměstí dodnes, a na stavbu Kolárova divadla daroval desetitisíce cihel ze svého podniku. A to je pouze zlomek z jeho dobročinných akcí.

Za jeho počiny ve prospěch obce mu bylo roku 1899 uděleno čestné občanství města Police nad Metují. Zemřel 26. března 1939. Následují slova tehdejšího kronikáře: „*Odpoledne za zvuku továrních sirén vynesena rakev z přádelny byla a za doprovodu četných korporací a ohromného množství občanstva, hlavně dělnictva, odnesena na místní hřbitov, kde do rodinné hrobky uložena. U hrobu promluvili o zásluhách zesnulého starosta města p. Vacek, zástupci úřadů a továrních zaměstnanců. Památky tohoto zasloužilého muže nebude v Polici nikdy zapomenuto. Byl to pravý šlechtic ducha i práce.*“ (Podklady pro tento článek byly čerpány z publikace pana Miroslava Pichla – Osobnosti Police nad Metují.)

PELLYHO DOMY DNES

(budova čp. 75, Masarykovo náměstí)
V roce 2001 rozhodlo zastupitelstvo města Police nad Metují na veřejném zasedání o koupi Pellyho domů do majetku města. Ve spolupráci s Centrem evropského projektování byla vypracována žádost o získání finančních prostředků na vybudování Centra celoživotního vzdělávání. Stavební práce byly zahájeny v listopadu 2005. Rekonstrukce jednotlivých podlaží, novostavba společenského sálu, obnova verandy a teras, instalace výtahu a další nezbytné práce trvaly až do srpna 2007. Provoz byl zahájen Dnem otevřených dveří v neděli 16. září 2007.

8. listopadu 2012

Čapkův sál, Jiráskovo divadlo v Hronově

Hlavní program

13.00 - 14.00

• **Mgr. Josef Thér**, předseda představenstva, **Bc. Hana Nedvěďová**, starostka města Hronov a **Mgr. Drahomíra Benešová**, místostarostka města Náchod.

Zahájení konference

• **Zdeněk Špringr**, předseda správní rady BRANKA, o.p.s., **Daniel Denygr**, ředitel Branka, o.p.s. Představení společnosti Branka, o.p.s.
• **Květa Ležovičová**, odborný garant realizace projektu Kladské pomezí - Krajina příběhů
Certifikace regionálních produktů a služeb

14.30 - 16.00

• **Mgr. Josef Hapák**, tajemník Regionu Slovácko
Výhody spolupráce hlavních aktérů destinačního managementu v rámci rozvoje cestovního ruchu v destinaci
• **Mgr. Jan Martinec**, ČCCR - Czech Tourism
Představení spolupráce s regiony
• **Aleš Hozdecký** - ředitel odboru cest. ruchu Ministerstva pro místní rozvoj
Národní systém kvality služeb
• Diskuse, hodnocení, formulování výstupů, shrnutí

Doprovodný program

• Od 9.00 - burza regionálních produktů a služeb
• Od 9.00 - doprovodný program pro veřejnost a školy
• Výstava obrazů a beseda s Petrem Čuhaničem
• Kladské pomezí v pohádkách bratří Čapků - promítání
• Soutěže

Pořádá **BRANKA, o.p.s.**
Záštitu nad akcí převzali:

Bc. Hana Nedvěďová, starostka města Hronov a Jan Birke, starosta města Náchod.

www.kladskepomezi.cz

Pellyho domy v Polici nad Metují

Pellyho domy – centrum celoživotního vzdělávání je moderní zařízení, které poskytuje prostory pro městskou knihovnu s veřejným přístupem na internet. Umožňuje konání konferencí, seminářů, kurzů a vzdělávacích, kulturních a společenských akcí. V přízemí se také nachází turistické informační centrum s celoročním provozem, které své služby nabízí nejenom turistům, ale i místním obyvatelům.

Kromě turistických informací zde můžete zakoupit suvenýry a turistické průvodce, na výběr je i několik knih regionální literatury, předprodej vstupenek atd.

Věříme, že Vilém Pelly by byl s dnešní podobou svých domů spokojen.

Text: Martina Golová, Foto: archiv Města Police n. Metují

kaplička

Krakonoš

Dřevěné sochy v Adršpachu

Letos v létě byly do skal umístěny dřevěné sochy. První z nich se nachází vedle turistického informačního centra a představuje postavu Krakonoše, která je spojena s Adršpachem díky vyprávění místních průvodců.

Za vstupem do skal je po pravé straně kaplička a proti ní stojí dřevorubec, který byl vytvořen v minulém roce u příležitosti pořádání tradiční akce konané v Adršpachu pod názvem „Dřevorubec roku“.

Kaplička je vysvěcena a ve spodní části je umístěna pamětní deska, na níž je vyobrazen svatý Šimon, patron dřevorubců. Tato památka je věnována všem, kteří žili pro les a také pro něj zemřeli. Sochy jsou tu umístěny nastálo, takže je můžete obdivovat celoročně vždy, když jsou skály otevřeny. Těšíme se na vaši návštěvu.

Text: Beata Radoňová, Foto: archiv TIC Adršpach

pamětní deska

Celostátní festival studentské tvořivosti Náchodská Prima sezóna

Tradiční Celostátní festival studentské tvořivosti Náchodská Prima sezóna pořádá každoročně o. s. Náchodská Prima sezóna a Město Náchod. Festival odstartuje dne 30. dubna akcí „Čarodějnické veselí s Primáčkem na Dobrošově“, kde se rozhoří čarodějnický oheň. Děti s rodiči prožijí odpoledne plné her, soutěží a doprovodného kulturního programu v okolí Jiráskovy chaty na Dobrošově. Následující den se město Náchod zaplní studenty, divadelníky, výtvarníky, hudebníky a dalšími umělci.

Účastníkům chceme představit město Náchod v době Škvoreckého Prima sezóny, provést je po místech autorových lásek a nabídnout jim řadu odborných seminářů, workshopů, hudby, divadla, filmu, poezie, prózy, fotografie, výtvarného umění a skvělých lidí, kteří první týden v květnu do Náchoda přijedou. Divadelní představení studentů budou střídat soutěže fotografických prací mladých začínajících umělců a vernisáže.

Naši nejmenší, děti z MŠ a ZŠ mohou předvést svá divadelní přestavení v rámci festivalu Malá Prima sezóna. Velmi oblíbený je i studentský Majáles na Masarykově náměstí a v přilehlém okolí. Studenti vyjdou do ulic, v kostýmech oslavují příchod jara, studentský život a tím baví i své okolí. Vrcholem festivalu je každoroční jazzový koncert, na kterém v minulosti vystoupili např. Emil Viklický a Zuzana Lapčíková, Dan Bárta a Robert Balzar Trio, Laco Déczi a Cellula New York, Jana Koubová, Štěpán Markovič, Zdeněk Bína a další vynikající muzikanti.

Festival je již tradičně zakončen akcí Májování dne 7. května na Masarykově náměstí společně s večerním ohňostrojem. Nad tímto festivalem každoročně přebírají záštitu významní lidé ve veřejném životě.

16. ročník festivalu studentské tvořivosti Náchodská Prima sezóna se bude konat 30. 4. – 7. 5. 2013.
Více informací na www.primasezona.cz

Text: Iveta Hánová
Foto: archiv Města Náchod

Maskoti Prima sezóny

Náchodská prima sezóna

Jak to vidí děti?

Praví se: „Dvakrát nevstoupíš do téže řeky.“ Nevzala jsem si to k srdci a po roce jsem opět zpovídala pětileté děti z mateřské školky ve Zbečniku. Musím říci, že cílem mého zpovídání nebylo už povědomí o oblasti Kladského pomezí jako celku, ale spíše mě zajímalo, jestli děti vědí, jaké pověsti se váží k jejich místu bydliště a bezprostředního okolí a zda tu mají nějaká místa zvlášť oblíbená.

První otázka zněla vstřícně a neurčitě: „Máte za sebou dlouhé letní prázdniny. Jaké hezké místo v Kladském pomezí jste navštívily? Matěj: „Já jsem byl u Josífků...“ Matyášek: „Já jsem byl daleko...“ Tereška: „Já jsem byla v Radvanicích u dědy...“ Zatím jsem se nic určitého nedozvěděla. Markétka: „Já jsem byla v autě... Čertově autě.“ Výborně, alespoň nějaká stopa. Tereška se přidala: „Já jsem byla také v Čertově autě.“ Na mou otázku, kde se Čertovo auto nachází a napověď písmenka „O“ všichni sborově zavolali: „Ostaš“.

Výborně, to si zaslouží pochvalu. Když jsem se dotázala, jestli vědí, kdo ševcoval v Jičíně, samozřejmě zněla pohotová odpověď, že Rumcajs. Zajímalo mě tedy, zda je tu také nějaká pohádková bytost, která patří k našemu kraji.

Tereška pohotově odpovídala: „Holky Winx...“ Aha, to znám z domova, jsme u televizního seriálu. Společně jsme se ale shodli, že Winx nejsou domácí. Ale Tereška se nevzdávala: „Čerti!“

Po mé otázce, zda si myslí, že tyto bytosti patří opravdu sem k nám, mi vesměs všechny děti důležité odpověděly, že jsou přece v podzemí, všude pod námi. Z výchovných důvodů jsem toto téma dále nerozváděla a děti při tom nechala. Tady se jim podařilo mě nacytat.

Na mou konkrétnější otázku: „Znáte postavu jménem Lotrando?“ - všechny děti zvolaly: „Ano, to je loupežník z pohádky.“ Výborně, už jsem se bála, že pohořím. „K jaké oblasti, městu, místu se loupežník Lotrando váže? Kam by jste ho dali?“ Tereška: „Do hospody, aby tam sloužil...“ Matyášek: „Dal bych ho do města, aby hlídal a nekradl...“ Matěj: „Já bych si ho vzal domů...“

No řekněte, nejsou úžasní? To, že loupežník Lotrando patří k Jestřebím horám opravdu nevěděly, ale jak to napravit, s tím by si nepochybně poradily. Doufejme, že jim tento cit pro spravedlnost vydrží a se vším si takto jednoduše poradí i v budoucnosti.

Text a Foto: Lenka Lembejová

děti z MŠ ve Zbečniku

Pověst o čertově šlápotě u Nového Města

K Novému Městu se do řeky Metuje prodírá úzkým temným údolím Bohdašínský (někdy nazývaný též Slavoňovský) potok. Bývala tu Mertova díra, pozůstatek po těžbě stříbra. Dnes už je zavalená. V nejužší a nejtemnější části údolí, kde po obou stranách svírají potok skály, leží uprostřed bystřiny větší plochý kámen. Na jeho vrchní ploše je vidět vyhloubené místo ve tvaru koňského kopyta. Nazývá se odedávna Čertovou šlápotou.

Podle pověsti honil tudy ďábel povětrím čarodějnicí. Skočil z vysoké skály a došlápl tak prudce, že v kamenní zůstalo vytlačeno jeho kopyto.

Zdroj: Martin Stejskal, Labyrintem tajemna aneb Průvodce po magických místech Československa

Kladské pomezí Krajina příběhů

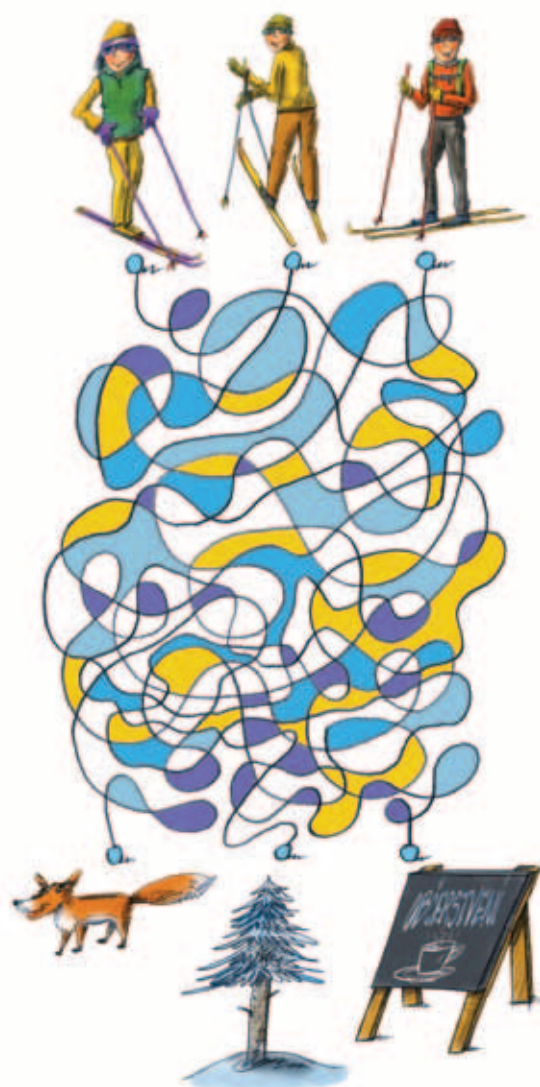

NAJDI 10 ROZDÍLŮ:

ROZMOTÁVAČKA:

Kdo dojde k občerstvení?

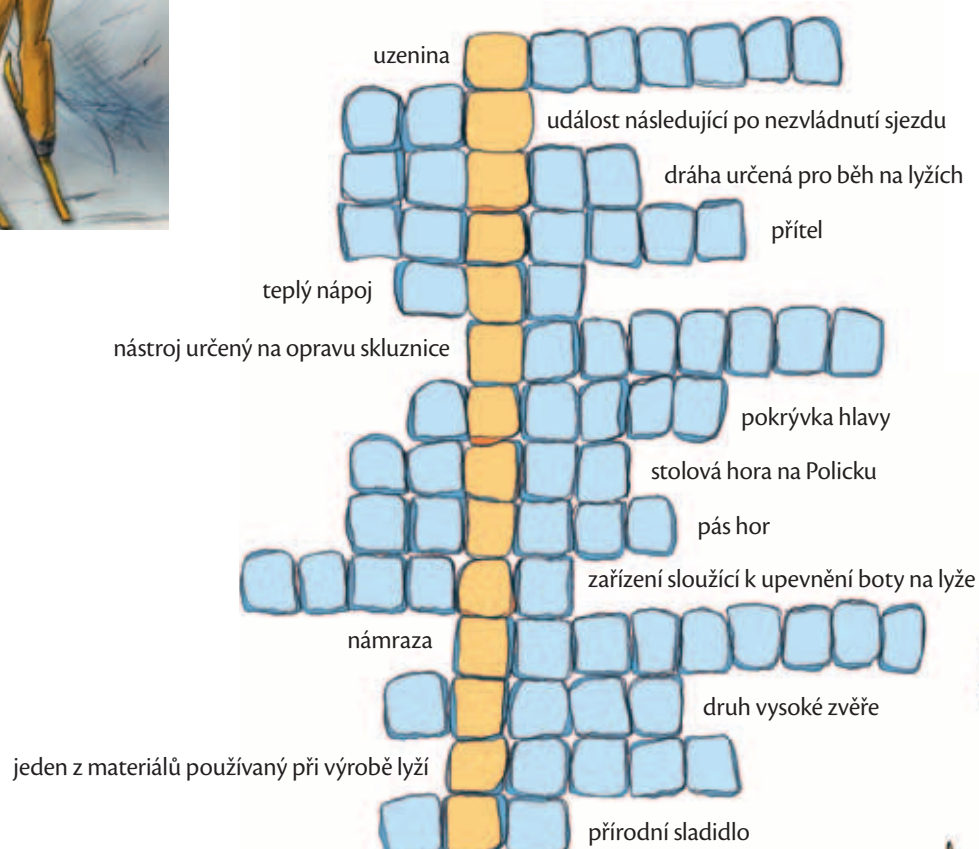
Kdo si hraje, nezlobí ...

BLUDIŠTĚ:

Získej vzácný diamant ukrytý v truhle hradní věže,
nejprve však musíš nalézt klíč.

HŘEBENOVKA:

ÚKOL: Přiřaď obrázky k oblastem, kde se zobrazená místa nacházejí.

Výběr kulturních, společenských a sportovních akcí v Kladském pomezí

Listopad

- listopad - prosinec 2012**
Biblické krajiny
Nové Město n. Met., Městská galerie Zázvorka
Výstava komorních plastik Vojtěšky Vlčkové.
t.: +420 491 470 334, www.muzeum-nmnm.cz
- 1. 11. 2012 / 18 h**
Divoký Madagaskar
Hronov, Jiráskovo divadlo
Nejnovější fotograficko-filmová diashow Kateřiny a Miloše Motani o velmi náročné terénní cestě po jedinečném ostrově.
t.: +420 737 608 373, www.mestohronov.cz
- 3. 11. 2012**
Na útěku
Červený Kostelec, Divadlo J. K. Tyla
Divadelní představení Divadla Ungelt Praha.
www.cervenokostelecko.cz
- 3., 10., 17., 24. 11. a 1. 12. 2012 / 15 h**
Loutkařský festival
Červený Kostelec, Kino Lunik 3D
www.cervenokostelecko.cz
- 6. 11. 2012**
Láska na tři
Broumov, Městské divadlo
Divadelní představení se Světlanou Nálepkovou a Oldřichem Viznerem.
www.broumov-mesto.cz
- 8. 11. 2012 / 9 - 16 h**
Regionální konference cestovního ruchu Kladské pomezí – Krajina příběhů
Hronov, Čapkův sál
Představení měst Kladského pomezí, prodej regionálních výrobků, hry a autogramiáda Petra Čuhaniče.
www.kladskepomezi.cz
- 10. 11. 2012 / 8 – 14 h**
Martinský trh
Police n. Met., Masarykovo náměstí
t.: +420 737 121 975
www.policko.cz
- 10. 11. 2012 / 10 h**
5. Jaroměřské loutkaření
Jaroměř, Boučkovovo loutkové divadlo
Přehlídka souborů Jaroměře a okolí.
www.jaromer-josefov.cz
- 10. 11. 2012 / 15 h**
Našel se medvěd I.
Broumov, Městské divadlo
www.broumov-mesto.cz
- 10. 11. 2012**
Galavečer
Červený Kostelec, Divadlo J. K. Tyla
V rámci oslav výročí 650 let města Červený Kostelec.
www.cervenokostelecko.cz
- 11. 11. 2012 / 8 h**
Martinské trhy
Náchod, Masarykovo náměstí
Tradiční řemeslné trhy s průvodem sv. Martina.
www.deckonachod.cz
- 12. – 23. 11. 2012**
Výstava obrazů Petra Čuhaniče
Červený Kostelec, MěÚ
www.cervenokostelecko.cz
- 14. – 21. 11. 2012**
Rtyňské foto 2012
Rtyně v Podkrkonoší, malý kulturní sál
Výstava soutěžních fotografií 15. ročníku soutěže.
www.rtyne.cz
- 20. 11. 2012**
Nesmrtelná hvězda Božena Němcová
Česká Skalice, Víla Čerych
Promítání dokumentu a beseda s režisérkou Olgou Sommerovou.
www.centrumrozvoje.eu

- 23. 11. 2012 / 19 h**
Klíče na neděli
Hronov, Jiráskovo divadlo
Divadelní představení souboru J. K. Tyl Meziměstí.
www.mestohronov.cz
- 23. 11. 2012 / 19 h**
Na útěku
Police n. Met., Kolárovo divadlo
Divadelní představení Divadla Ungelt.
www.policko.cz
- 24. – 25. 11. 2012 / 10 – 16 h**
Advent na zámku
Náchod, zámek
Prohlídky vánočně vyzdobených interiérů, letos poprvé ve III. okruhu „Na dvoře vévodském“.
t.: +420 491 426 201, www.zameknachod.cz
- 25. 11. 2012**
Vánoční trhy
Hronov, Sál J. Čapka a na náměstí Čs. armády
Každoroční prodejní výstava vánočních předmětů s doprovodným programem.
t.: +420 491 483 646, www.mestohronov.cz
- 28. a 29. 11. 2012 / 9 - 17 h**
Čas zvonků vánočních
Nové Město n. Met., Kino 70
Tradiční vánoční prodejní výstava.
t.: +420 491 470 358, www.mestskyklub.cz
- 30. 11. 2012 / 17 h**
Vánoční koncert
Náchod, zámek
t.: +420 491 426 201, www.zameknachod.cz
- 30. 11. 2012 / 18 h**
Vánoční muzejní noc
Nové Město n. Met., muzeum
Vánoční prohlídky muzea s komponovaným programem.
t.: +420 491 472 119, www.muzeum-nmnm.cz
- 30. 11. – 2. 12. 2012**
Zimní táboření na Hvězdě
Police n. Met., Chata Hvězda
scholz.petr@turistioplice.cz, www.turistipolice.cz
- prosinec 2012**
Zpívání u vánočního stromu
Úpice, náměstí
www.upice.cz
- prosinec 2012**
Vánoční koncert Městské hudby Úpice
Úpice, Divadlo A. Jiráska
www.upice.cz
- 1. 12. 2012**
Fotbalový turnaj Hafnarfjörður cup v malé kopané
Teplice nad Metují
www.sportcentrum.teplicenadmetuji.cz
- 1. 12. 2012 / 9 – 17 h**
Advent v muzeu
Jaroměř, Městské muzeum
Tradiční vánoční trh spojený s kulturním programem.
www.jaromer-josefov.cz
- 1. 12. 2012**
Strakonický dudák
Červený Kostelec, Divadlo J. K. Tyla
Divadelní představení DS Na Tahu.
www.cervenokostelecko.cz
- 1. 12. 2012 / 18 h**
Adventní koncert
Rtyně v Podkrkonoší, hala Orlovna
Tradiční předvánoční koncert Koletovy hornické hudby.
www.koletovka.cz
- 1. 12. 2012 – 1. 2. 2013 / 10 – 16 h**
Vánoce v muzeu
Nové Město n. Met., muzeum
Výstava české vánoční tradice a výstava betlémů.
t.: +420 491 472 119, www.muzeum-nmnm.cz

- 1. 12. 2012 / 17 h**
J. J. Ryba – Česká mše vánoční
Česká Skalice, Zámek Ratibořice
www.zamek-ratiborice.cz
- 2. 12. 2012**
Rozsvícení vánočního stromu a vystoupení náchodské církve – Masarykovo náměstí, Adventní koncert Marika Singers z Roztok u Prahy
– kostel sv. Vavřince
Náchod
t.: +420 491 405 111, www.mestonachod.cz
- 2. 12. 2012 / 17 h**
Zpívání u Betléma + rozsvícení stromečku a vypouštění lampionů
Teplice n. Met., u betléma
borna@borna.cz, www.spolek-radost.cz
- 2., 9., 16., 23. 12. 2012**
Zpívání u vánočního stromu
Nové Město n. Met., Husovo nám.
t.: +420 491 470 358, www.mestskyklub.cz
- 2. 12. 2012**
Rozsvícení vánočního stromečku
Jak Ježíšek na svět přišel
Broumov, Mírové náměstí
Vánoční pořad o narození Ježíška doprovázen Českými koledami s koncertem Q BRASS.
www.broumov-mesto.cz
- 2. 12. 2012**
Rozsvěcení vánočního stromku
Police n. Met., Masarykovo náměstí
+420 491 421 501, infocentrum@policko.cz
- 2. 12. 2012**
Mikulášská v Hronově
Hronov, Jiráskovo divadlo
t.: +420 737 608 373, www.mestohronov.cz
- 3. 12. 2012 – 6. 1. 2013**
Vánoční výstava
Teplice n. Met., Informační centrum
t.: +420 491 581 197, info@tepliceskaly.com
www.tepliceskaly.com
- 6. 12. 2012 / 19 h**
Milan Schelinger a Band
Teplice n. Met., kino
Koncert písní Jiřího Schelingera.
t.: +420 491 581 201, mhff@teplicenadmetuji.cz
www.teplicenadmetuji.cz
- 6. – 9. 12. 2012**
Knižecí Vánoce – Advent v Babiččině údolí
Česká Skalice, Zámek Ratibořice a Babiččino údolí
www.zamek-ratiborice.cz
- 6. – 9. 12. 2012**
Vánoce s květinou
Nové Město n. Met., zámek
Výstava prací žáků ŠŠ s vánoční tematikou.
t.: +420 491 470 523, www.zameknm.cz
- 7. 12. 2012 / 18 h**
Vánoční besídka tanečního oboru ZUŠ
Broumov, Konferenční sál IC
www.broumov-mesto.cz
- 7. 12. 2012**
Vánoční sněhánky
Náchod
Mikulášská nadílka s Heidi Janků – Masarykovo náměstí,
Vánoční koncert Schola Gregoriana pragensia – kostel sv. Vavřince
t.: +420 491 405 111, www.mestonachod.cz
- 8., 15. a 22. 12. 2012 / 8 – 14 h**
Vánoční trhy
Police n. Met., Masarykovo náměstí
t.: +420 737 121 975
- 8. 12. 2012 / 10 – 13 h**
Čertohrádky
Adršpach
Výstava si stromeček ve skalách a plňte různé úkoly.
www.skalyadrspach.cz

- 8. 12. 2012**
Jaroměřský vánoční trh
Jaroměř, prostory u Městského divadla
Tradiční staročeský vánoční trh s živým betlémem.
www.jaromer-josefov.cz
- 9. 12. 2012**
Mikulášská nadílka, Adventní trhy, Pěvecký koncert při svíčkách
Broumov
www.broumov-mesto.cz
- 9. 12. 2012**
Strakonický dudák
Červený Kostelec, Divadlo J. K. Tyla
Divadelní představení DS na Tahu.
www.cervenokostelecko.cz
- 13. 12. 2012 / 14:30 h**
Vánoční ladění
Broumov, Kostelní náměstí
www.broumov-mesto.cz
- 13. 12. 2012 / 19 h**
Ave Maria – Vánoce 2012
Náchod, kostel sv. Vavřince
Vánoční koncert.
t.: +420 491 420 420
www.agentura-emma.cz
- 15. 12. 2012 / 14 h**
Vánoční koncert Václava Hybše
Jaroměř, Městské divadlo
www.jaromer-josefov.cz
- 15. 12. 2012 / 20 h**
Vánoční koncert Václava Hybše
Police n. Met., Kolárovo divadlo
t.: +420 491 421 501
infocentrum@policko.cz
www.policko.cz
- 16. 12. 2012**
Adventní trhy a koncert
Broumov, Nádvoří kláštera
Trhy budou probíhat o 9 do 12 h a koncert se uskuteční od 18. hodiny.
www.broumov-mesto.cz
- 16. 12. 2012 / 16 h**
Pěvecký koncert při svíčkách
Broumov, Kostel sv. Vavřince
www.broumovsko.net
- 16. 12. 2012 / 15 h**
Adventní koncert
Zdoňov, Kostel Nejsvětější Trojice
www.teplicenadmetuji.cz
- 16. 12. 2012**
Vánoční trhy
Červený Kostelec, městská tržnice
www.cervenokostelecko.cz
- 17. 12. 2012**
Koncert Orchestru Václava Hybše
Náchod, Městské divadlo Dr. J. Čížka
t.: +420 491 420 420
www.beraneknachod.cz
- 18. 12. 2012**
Vánoční koncert Hany Zagorové a Petra Rezka
Červený Kostelec, Divadlo J. K. Tyla
www.cervenokostelecko.cz
- 20. 12. 2012**
Vánoční koncert ZUŠ Broumov
Broumov, Kostel sv. Petra a Pavla
www.broumov-mesto.cz
- 20. 12. 2012 / 19 h**
Vánoční koncert orchestru Václava Hybše
Nové Město n. Met., Kino 70
t.: +420 491 470 358, www.mestskyklub.cz
- 21. 12. 2012**
Rybova mše vánoční
Hronov, Jiráskovo divadlo
www.mestohronov.cz

22. 12. 2012

Vánoční koncert Komorního orchestru Slávy Vorlové s Emmou Hubáčkovou

Náchod, Městské divadlo Dr. J. Čížka

t.: +420 491 420 420, www.beraneknachod.cz

23. 12. 2012 / 16 h

Adventní trhy a koncert

Broumov, Konferenční sál IC

Vystoupení funky-soulové kapely T. O. P. DREAM COMPANY s multižánrovými prvky z celého světa.

www.broumov-mesto.cz

24. 12. 2012

Štědrý den v podzemí

Josefov, podzemní chodby

Vánoční prohlídka podzemí s průvodcem.

t.: +420 724 733 223, www.jaromer-josefov.cz

24. 12. 2012

Štědrovečerní vytrubování

Červený Kostelec

Koledy v podání červenokosteleckých muzikantů.

www.cervenokostelecko.cz

24. 12. 2012 / 22 h

Koletovka hraje koledy

Rtyně v Podkrkonoší, nádvoří rychty

www.koletovka.cz

24. 12. 2012

Tradiční koledy s medovinou

Úpice, náměstí

www.upice.cz

25. 12. 2012

Živý Betlém / 15, 16 a 17 h

Náchod, Masarykovo náměstí

t.: +420 491 428 744, +420 777 694 441

www.deckonachod.cz

26. 12. 2012

Štěpánský turnaj

Teplice n. Met., sportovní hala

Tradiční Vánoční turnaj smíšených družstev ve volejbale.

www.teplicenadmetuji.cz

27. 12. 2012 / 19 h

Manon Lescaut

Broumov, Městské divadlo

www.broumov-mesto.cz

31. 12. 2012

Silvestrovské střelení

Josefov, Ravelin no. XIV

t.: +420 739 284 881

www.jaromer-josefov.cz

31. 12. 2012

Sjezd na čemkoliv na Prodance

Červený Kostelec

www.cervenokostelecko.cz

31. 12. 2012 / 15 - 17 h

Silvestřík

Nové Město n. Met., Husovo náměstí

Silvestrovský přípitek představitelů města s občany, soutěže pro děti.

t.: +420 491 419 657, www.novemestonm.cz

31. 12. 2012

Silvestrovský vejšlap

Suchý Důl, u Čertovy skály

renata.macovka@seznam.cz

31. 12. 2012 / 10 h

Silvestrovský vejšlap

Teplice n. Met., nákupní středisko

www.teplicenadmetuji.cz

31. 12. 2012

Silvestrovský běh

Havlovice

www.havlovice.cz

1. 1. 2013 / 18 h

Novoroční ohňostroj

Náchod, Masarykovo náměstí

t.: +420 491 405 111

www.mestonachod.cz

1. 1. 2013 / 13 h

10. ročník „Novoroční čtyřlístek“

Nové Město n. Met.

Novoroční vycházka okolím Nového Města.

t.: +420 778 847 822, www.kct-novemestonm.wz.cz

1. 1. 2013

Velkolepý ohňostroj

Česká Skalice, Husovo náměstí

www.ceskaskalice.cz

5. 1. 2013

Novoroční běh

Horní Kostelec

www.cervenokostelecko.cz

6. 1. 2013 / 17 h

Průvod Tří králů

Broumov, Mírové náměstí

Herecké ztvárnění biblického příběhu.

www.broumov-mesto.cz

6. 1. 2013

Tříkrálová koleda

Česká Skalice

Tradiční novoroční přání v ulicích města.

www.ceskaskalice.cz

6. 1. 2013 / 16 h.

Novoroční koncert Polického symfonického orchestru

Police n. Met., Kolárovo divadlo

t.: +420 491 421 501, infocentrum@policko.cz, www.policko.cz

12. 1. 2013

Karneval pro děti

Broumov, KD Střelnice

www.broumov-mesto.cz

12. 1. 2013

Každý rok ve stejnou dobu

Červený Kostelec, Divadlo J. K. Tyla

Divadelní představení Divadla Bez zábradlí.

www.cervenokostelecko.cz

15. 1. 2013 / 19 h

Otylka

Broumov, Městské divadlo

Divadelní představení.

www.broumov-mesto.cz

19. 1. 2013

15. ples Města Hronova

Hronov, Sál Josefa Čapka

t.: +420 737 608 373

www.mestohronov.cz

19. 1. 2013 / 20 h

Ples Města Broumova

Broumov, KD Střelnice

www.broumov-mesto.cz

23. 1. 2013

Koncert Police Symphony Orchestra

Červený Kostelec, Divadlo J. K. Tyla

www.cervenokostelecko.cz

26. 1. 2013 / 15 h

Jaga baba a tři loupězníci

Broumov, Městské divadlo

www.broumov-mesto.cz

26. 1. 2013

Fotbalový turnaj Mistrů Evropy ve fotbale nad 35 let

Teplice nad Metují

www.sportcentrum.teplicenadmetuji.cz

Únor

Únor 2013

Dětský filmový festival

Červený Kostelec, Kino Luník

www.cervenokostelecko.cz

Únor 2013

Valentýnská výstava

Nové Město n. Met., zámek

Výstava svatebních šatů, módní přehlídky.

t.: +420 491 470 523, www.zameknm.cz

Únor 2013

Uctění památky Boženy Němcové

Česká Skalice, Husovo náměstí

www.ceskaskalice.cz

2. 2. 2013 / 20 h

Ples ČSŽ

Broumov, KD Střelnice

www.broumov-mesto.cz

9. 2. 2013 / 15 h

Káťa a Škubánek

Broumov, Městské divadlo

www.broumov-mesto.cz

16. 2. 2013

Ostrořecko–městský ples

Police n. Met., Pellyho domy

renata.macovka@seznam.cz

16. 2. 2013

Zmýlená plati

Hronov, Jiráskovo divadlo

Divadelní představení FANNY AGENTURA Praha .

www.mestohronov.cz

16. 2. 2013

Snowboard párty

Broumov, KD Střelnice

www.broumov-mesto.cz

23. 2. 2013

Reprezentační ples Města Náchoda, Primátoru a. s. a Beránku a. s.

Náchod

www.mestnachod.cz

Březen 2013

Fotografický výstava – Měsíc cestovatelů po šesti kontinentech

Nové Město n. Met., Městská knihovna

Výstavu bude provázet série cestopisných přednášek.

t.: +420 491 470 247, www.knihovnanm.cz

Březen 2013

Úpická latka

Úpice, tělocvična ZŠ Bratři Čapků

www.upice.cz

4. 3. – 5. 4. 2013

Velikonoční výstava

Teplice n. Met., Informační centrum

t.: +420 491 581 197, info@teplickeskaly.com, www.teplickeskaly.com

13. – 17. 3. 2013

Východočeská přehlídka amatérského činoherního divadla

Červený Kostelec, Divadlo J. K. Tyla

www.cervenokostelecko.cz

16. 3. 2013 / 20 h

Maškarní ples

Česká Skalice, sokolovna

Program tradičně zajišťuje divadelní soubor Maska.

www.ceskaskalice.cz

16. 3. 2013 / 15 h

Hastrman tatrman

Broumov, Městské divadlo

www.broumov-mesto.cz

17. 3. 2013

Velikonoční trhy

Hronov, Sál J. Čapka, v jeho předsáli i na náměstí Čs. armády

Výstava výrobků s velikonoční a jarní tematikou.

t.: +420 491 483 646, www.mestohronov.cz

21. – 24. 3. 2013

Filmový festival Jeden svět

Police n. Met., Kolárovo divadlo

zu.jezkova@gmail.com, www.policko.cz

21. 3. 2013 / 9 – 16 h

Svátky jara

Nové Město n. Met., Kino 70

Tradiční prodejní velikonoční výstava.

t.: +420 491 470 358, www.mestskyklub.cz

23. 3. 2013

Světáci

Hronov, Jiráskovo divadlo

Divadelní představení společnosti Háta Praha.

www.mestohronov.cz

30. 3. – 1. 4. 2013 / 10 – 16 h

Velikonoce na mlejně

Česká Skalice, Babiččino údolí

Velikonoční tradice v podání dětského folklorního souboru Barunka z České Skalice vás potěší spolu s mnoha dobrotami na venkovském mlýně.

www.ceskaskalice.cz

Duben 2013

Rybářské závody

Červený Kostelec, Krčmařík

www.cervenokostelecko.cz

Duben 2013

Čarodějnice na Brodském

Červený Kostelec, Brodský

www.cervenokostelecko.cz

Duben 2013

22. let čarodějnic Skalici

Česká Skalice

www.ceskaskalice.cz

Duben 2013

Fotografická výstava – Svět pod vodní hladinou objektivem českých i zahraničních fotografů

Nové Město n. Met., Městská knihovna

Výstavu bude provázet série cestopisných přednášek.

t.: +420 491 470 247, www.knihovnanm.cz

Duben 2013

Vitání jara

Náchod

Slavnostní průvod městem.

www.deckonachod.cz

13. 4. 2013 / 15 h

O Sněhurce

Broumov, Městské divadlo

www.broumov-mesto.cz

14. 4. 2013

Aprílová osmička MTB

Teplice n. Met.

Veřejný závod horských kol v X-country.

t.: + 420 491 581 042, redpoint@seznam.cz, www.redpointteam.cz

20. 4. 2013 / 10 – 17 h

Brány města otevřeny

Nové Město n. Met., Husovo náměstí

Symbolické otevírání turistické sezóny s kulturním programem.

t.: +420 491 470 358

www.mestskyklub.cz

20. 4. 2013 / 10 – 13 h

Zámecké trhy

Nové Město n. Met., zámek

t.: +420 491 470 523, www.zameknm.cz

27. 4. 2013

Den Země aneb Ratibořické ovčácké slavnosti

Česká Skalice, Babiččino údolí

www.centrumrozvoje.eu

30. 4. 2013

Čarodějnické veselí s Primáčkem

Dobrošov

Rodinné odpoledne plné her a soutěží pro děti i dospělé zakončené pálením čarodějnic.

30. 4. – 7. 5. 2013

Náchoďská Prima sezóna

Náchod

www.primasezona.cz

SPORTOVNÍ AKCE

ostatní: KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ AKCE

Velký Evropan a výrazný mecenáš našeho regionu dr. Ladislav Čerych

Ladislav Čerych

Přestože se životní příběh Ladislava Čerycha ve čtvrtek 9. srpna 2012 natrvalo uzavřel, zůstává mezi námi nejen ve vzpomínkách, ale také ve všem, co vykonal, k čemu přispěl svým odhodláním, pilí a vírou v sílu svobodné vůle člověka a občana.

Ladislav Čerych se narodil 24. září 1925 v Trutnově. Celé dětství a mládí prožil v České Skalici. Otec Ing. Jiří Čerych vlastnil továrnu v Jaroměři, matka Marie pocházela z náhodské průmyslnické rodiny Bartoňů. Obecnou školu navštěvoval v České Skalici, studium na gymnáziu v Náchodě zakončil v roce 1944 maturitou.

V létě 1948 odjel na výměnnou stáž do zahraničí. Z důvodů politických změn se do Československa již nevrátil. Studium ekonomie a sociologie, které započal ve své vlasti, dokončil ve Švýcarsku a na Evropské koleji v Bruggách, kde později i vyučoval. Stál také u zrodu české redakce rádia Svobodná Evropa v Mnichově. Zde působil jako redaktor programu nazvaného Evropa bez železné opony. Aktivně se účastnil založení a redakce časopisu Skutečnost, vydávaného nejprve v Ženevě, později v Londýně a v Mnichově.

Ladislav Čerych žil od 60. let v Paříži, spolupracoval s řadou mezinárodních i nevládních organizací. Mezi nimi byly i Atlantický institut a UNESCO, kde se soustředil především na problémy vzdělávání ve vývojových zemích. Po listopadu 1989 se vrátil do rodného Československa, kde působil jako zástupce České republiky ve vzdělávacím výboru Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, se kterou byl v úzkém styku již mnoho let. V roce 1994 stál při založení Střediska vzdělávací politiky při Pedagogické fakultě Karlovy univerzity, pět let byl jejím ředitelem. Od konce 90. let se začal věnovat podpoře programů mezinárodní spolupráce a šíření myšlenek evropské integrace, což se promítlo i do jeho spolupráce s Nadací rozvoje občanské společnosti.

Společně s bratrem Jiřím Čerychem daroval této Nadaci v roce 2001 rodinnou vilu v České Skalici, která byla bratřím Čerychům v rámci restituce navracena. Vila Čerych se stala místem pravidelného setkávání odborníků diskutujících na různá témata kolem sjednocování Evropy a rozvoje regionální a příhraniční spolupráce neziskových organizací. V roce 1998 byla Ladislavu Čerychovi udělena medaile Jana Amose Komenského. Jako významný mecenáš se stal v roce 2009 Osobností roku

v rámci TOP Filantrop a dočkal se celé řady dalších vyznamenání a ocenění. Od roku 2010 je čestným občanem města Česká Skalice.

Od podzimu 2010 byl Ladislav Čerych jedním z hlavních aktérů při přípravě, tvorbě textů a dokončení reprezentativní knihy, kterou v roce 2011 vydalo Centrum rozvoje Česká Skalice – provozovatel vzdělávacího střediska Vila Čerych. Kniha s názvem „Neobyčejný příběh Vily Čerych – Odcházení a návraty“ není pouze připomenutím architektonického a kulturního významu objektu, vzpomínkou na průmyslnické rody Bartoňů a Čerychů, popisem filmového místa, kterým se Vila Čerych stala v roce 2010 při natáčení Havlova Odcházení, ale i jakousi satisfakcí těm, jímž bylo po roce 1948 ublíženo, oni však nezatrpklí, ale naopak po roce 1989 pomáhali při obnově demokratického Československa.

Ladislav Čerych byl mimořádnou osobností, která svou vzdělaností, skromností, velkorysostí, vstřícností a nepolevujícím elánem ovlivnila nejen okruh blízkých, ale získala si obdiv i u široké veřejnosti.

**Čerpáno z pramenů: Mgr. Věry Vlčkové a Josefa Alána
Foto: archiv Centrum rozvoje Česká Skalice**

Úpická rodačka Julie Winterová - Mezerová

Poslední únorový den roku 1893 se manželům Winterovým narodilo první ze čtyř dětí, holčička křtěná Juliana. Dětství prožila na Podměstečku, obecnou i měšťanskou školu prošla vždy se samými jedničkami a její výtvarný talent se projevil již v tomto období. Po zvážení finančních možností rodiny bylo rozhodnuto o dalším studiu.

V roce 1907 se vydala Julie do Hradce Králové na dívčí lyceum, poté zamířila na pražskou Uměleckoprůmyslovou školu, krátce pak učila v holešovickém lyceu. Chtěla se udržet v Praze a věnovat se milovanému malířství.

Za Aloise Mezeru se provdala roku 1919. Mladý architekt, žák Josipa Plečnika, se ve svém oboru dokázal brzy prosadit a finančně zabezpečit rodinu. Manželé si najali byt v Praze, zároveň se trvale vraceli i do svého domu do Úpice.

Ve 20. letech minulého století se stala zakládající členkou Kruhu výtvarných umělkyní, jehož hlavním cílem bylo poukázat na ženskou uměleckou tvorbu a prosazovat ji. První výstava za účasti tvorby Julie W. Mezerové proběhla v Obecním domě v roce 1921 a následovaly další. Provázeny byly velkým zájmem a zároveň velkými rozpaky. Následné kritiky byly velmi rozdílné. Především se porovnávala tvorba žen s mužským uměním a tady byly stále ženy nedoceňovány a dlouhá léta bojovaly za uznání svého umění.

Pivoňky

Manželé Mezerovi procestovali řadu zemí. Julie se zajímala především o výtvarné umění. Ze svých cest si odvážela množství črt, kreseb i fotografií, ze kterých čerpala při své tvorbě. Nejvýznamnějším zlomem v její kariéře byla vysněná cesta do Paříže v roce 1923, která ji okouzila. Vždyť tehdy byla Paříž centrem malířského

a uměleckého dění. Poprvé Julie vystavovala v malé Fabrově galerii. Úspěch na sebe nenechal dlouho čekat a bylo rozhodnuto, aby se uskutečnila reprezentativní výstava československého umění v Paříži v muzeu Jeu de Paume, kde se kromě Mezerové a Kupky představili tehdy méně známí umělci – Šíma, Čapek, Zrzavý, Kremlíčka, Špála a Filla. Pařížská kritika vyzdvihla tvorbu Julie W. Mezerové. V roce 1927 zaslala Julie na Pařížský salon dva své drobné obrázky Prvosenky a Jahůdky. Vzbudily mimořádný zájem a zaznamenaly úspěch ve světové umělecké scéně. Julie měla otevřené dveře na Podzimní pařížský salon.

V malířčině tvorbě se nachází lyričnost, tichá poezie i ženskost. Díky velkému talentu a pílí získala Julie brzy uznání nejen doma, ale i daleko za hranicemi. Účastnila se mnoha výstav u nás. Následovala cizina – Moskva, Bělehrad, Buenos Aires, Sofie a opakovaně Paříž. Vystavuje především květinové motivy zachycené přímo v krajině. Jsou to prosté bledule, narcisy, hyacinty, luční květiny v jejich živosti a barevnosti. V květinových motivech malířky nacházíme mnoho skvostů.

Stejně tak je tomu u figurální malby, a to i přesto, že právě figurální malba Mezerové je méně známá. Poválečné období nebylo pro paní Mezerovou příliš šťastné. Odešli její blízcí, režim jí nedovolil cestovat ani vystavovat. Šedesátá léta 20. století jí opět nabídla cestování i vystavování. Souborné ukázky její tvorby se dočkala, snad úplně poprvé, také rodná Úpice.

Její obrazy jsou zastoupené v Národní galerii. Nejrozsáhlejší sbírku má úpické muzeum. Zde má i svoji stálou galerii, a řada obrazů je v soukromých sbírkách. Paní malířka, jak se v Úpici Julii Winterové - Mezerové často říkalo, se dožila požehnaného věku 87 let. Na sklonku svého života se vrátila do rodného kraje, zemřít přijela do trutnovské nemocnice.

V roce 2010 věnoval Ing. Josef Bráblík, synovec Julie W. Mezerové, velkou sbírku malířčiny tvorby Úpici. Po darování dalšího souboru v roce 2012 (opět dar Ing. J. Bráblíka) má úpické muzeum a galerie J. W. Mezerové určité nejrozsáhlejší sbírku malířčiny tvorby čítající stovky olejů. Na počátku roku 2013 připomene úpické muzeum 120. výročí narození úpické rodačky Julie Winterové – Mezerové výstavou jejich obrazů, črt, akvarelů a rodinných fotografií.

**Text: Marcela Strachotová
Foto: archiv úpického muzea a galerie**

Dívka v modrém

O zázračné studánce v Malých Svatoňovicích

Syn Tóny Šťastného, Jaroušek, se narodil slepý. Se smutkem slyšával vyprávění o krásách světa. Jeho otec Tóna si kladl synovu slepotu za příčinu svého neřestného života v mládí. Jednoho dne se Tóna Šťastný procházel zahradou, když spatřil téměř uschlou třešeň. Chtěl strom porazit, ale zdálo se mu, že z koruny stromu slyší slova: „Nenič mi život, zachraň ubohou duši!“ Tuto příhodu poté vyprávěl své ženě, která si myslela, že se pomátl. Odpoledne vyrazil Tóna do mlýna pro mouku. Cestou u řeky spatřil vodníka s čapkou na hlavě, jak táhl do vody děvčátko. Šťastný nelenil, přiskočil zezadu k mužíkovi, strhl mu čapku z hlavy. Tím vodník pozbyl moci. Přesto stihl děvčátko strhnout do vody. Tóna byl dobrý plavec a děvčátko z vody zachránil. Myslel si, že nyní může třešeň porazit. Ta mu přesto z koruny stromu šeptala: „Nenič můj život, zachraň ubohou duši.“ Další den v lese Tóna spatřil vily, jak se snaží utančit malé děvčátko k smrti.

Neváhal a zahřměl na vily zaklínací slova: „Ve jménu Boha všemohoucího!“ Tím děvčátko zachránil. Další dny zachránil Tóna hornické neštěstí, Mařenku před horoucím peklím, Jarouška před uhořením, králíka před psem, i květinu před vyschnutím. Sedmý den se Šťastný vydal porazit třešeň. Sekera se však stromu ani nedotkla, vypadla mu z ruky a z ničeho nic se zvedla bouře. Tóna klečel před rozkvetlou třešní, mezi jejímiž květy se vznášela modrá záře. Najednou z kořenů stromu zázračně kvetoucího začala vytékat sedmi pramínky voda překrásně průhledná a studená. Touto zázračnou vodou umyli Jarouškovi oči a ten s radostí spatřil barvy světa.

Zdroj: Andrea Blažková, Pověsti obcí Jestřebích hor

Kladské pomezí **Krajina příběhů**

Kladské toulky

Na knižní pulty se od srpna 2012 dostává dosud nejkompletnější průvodce pro oblasti Kladského pomezí – tedy Broumovsko, Náchodsko, Jaroměřsko, Novoměstsko, Úpicko. Důvod vzniku byl ten, že 99% průvodců či knih je zaměřeno jen na lokální místa. Pokud tedy návštěvník zavítal do této oblasti, byl „nucen“ zakoupit více knih, aby poznal celé zdejší území.

Kniha vám nabídne pohled do historie i současnosti. Je zde zmíněno přes 200 obcí. U většiny z nich jsou popsány události, jež ovlivnily jejich dějiny. Kniha dále poskytuje následující druhy informací: ošetření, policii, vlaková nádraží (zastávky, parkoviště, pošty, informační centra atd). Údaje jsou doplněny názvy ulic (pro ty co nevládní GPS) a GPS údaje, které vás zavedou přímo k danému místu. Samozřejmě nechybí ani turistické cíle.

Pokud se v obci nachází zajímavé místo, které byste neměli při návštěvě vynechat, najdete u jednotlivých obcí fotografie včetně popisu. Poznáte tak kaple, kostely, hrady, zámky, zříceniny, muzea a galerie. To vše včetně otevírací doby, historie a GPS souřadnic. Větší města a hůře přístupné objekty jsou doplněny mapkou pro snazší orientaci.

Turisté zde mají k dispozici seznam kempů, autokempů a jiné způsoby ubytování včetně kontaktů. Dále jsou tu tipy na koupaliště, skiareály, hvězdárny, místa kde si zahrajete bowling či prožijete další netradiční zážitky jak v Kladsčém pomezí, tak kousek za hranicemi tohoto území. Na závěr knihy vás čeká 20 tipů na výlety do blízkého okolí Polska.

Kniha má 336 stran, je barevná a nabízí přes 200 fotografií. Seznam prodejních míst najdete na internetové stránce knihy www.kladsketoulky.cz, kde můžete zároveň s ostatními diskutovat o vámi navštívených místech. Je tedy vhodná jako dárek pro místní občany, kteří poznají okolí své obce, ale především pro turisty jako ucelený průvodce touto oblastí. Příjemné toulání.

Text a Foto: Lukáš Šída

Neobyčejný příběh Vily Čerych

Centrum rozvoje Česká Skalice vydalo na začátku letošního roku dlouho očekávanou knižní novinku „Neobyčejný příběh Vily Čerych - Odcházení a návraty“. Nejprve se mělo jednat o brožuru, která by zachovala vzpomínku na léto roku 2010, kdy si pan Václav Havel vybral zahradu Vily Čerych pro natáčení svého filmu „Odcházení“. Postupem času však spatřila světlo světa obsáhlá reprezentativní publikace mapující příběh tohoto skvostného domu a osudy lidí, kteří byli a jsou s objektem spjati. V té době nikdo netušil, že kniha se zanedlouho stane zároveň i vzpomínkou na dvě významné osobnosti - exprezidenta Václava Havla (zemřel 18. 12. 2011) a pana dr. Ladislava Čerycha (zemřel 9. 8. 2012).

Po otevření reprezentativní, barevné a množství fotografií obohacené knihy nás nejprve uvítá kapitola o České Skalici, městu s bohatou historií, jež je proslaveno především osobností Boženy Němcové a každoročními podzimními Jiřinkovými slavnostmi. Dozvídáme se, že na hospodářském rozmachu města i regionu měl na přelomu 19. a 20. století velký podíl továrník Ladislav Bartoň. Kromě nové textilní továrny dal v České Skalici roku 1924 vystavět pro svoji neteř Marii a jejího manžela Jiřího Čerycha reprezentativní rodinné sídlo, k jehož návrhu přizval renomovaného architekta Otakara Novotného a zahradního architekta Josefa Kumpána. A tak se začala psát první slova a věty „neobyčejného příběhu Vily Čerych“.

Samotnou stavbou vily nás v knize provází Ing. arch. Zuzana Rákosníková, která od roku 2001 spolupracuje na obnově a modernizaci Vily Čerych. Seznamuje nás s původními plány a vnitřním uspořádáním domu. Díky detailním fotografiím můžeme obdivovat zachovalé původní prvky výzdoby interiérů i venkovního pláště budovy. Škoda jen, že se nedochovalo více historických fotografií, které by přibližovaly někdejší vybavení místností s původním nábytkem a doplňky. Přeměna na politickou školu a zdravotní středisko, kterou vila prošla v 50. letech minulého století, zanechala neblahé a trvalé stopy na jejím vnitřním vybavení. Další kapitola v podání Ing. Evy Vízkové se věnuje

rozsáhlé zahradě, která prošla od roku 1925 také svoji proměnou. Díky projektu a dobovým fotografiím můžeme obdivovat promyšlenost původního uspořádání zahrady, krásu a honosnost zahradních objektů, včetně venkovního mobiliáře. Naopak smutný pohled je na fotografie zahrady pořízené v roce 1997. Současný provozatel vzdělávacího střediska Vila Čerych, Centrum rozvoje Česká Skalice, usiluje od roku 2003 o revitalizaci zahrady a navrácení její původní krásy, což dokládají pořízené fotografie.

Příspěvky v knize také rekapituluji historii rodů – Bartoňů z Dobenína a Čerychů. Podrobně se dozvídáme o skutečnosti, že oba rody, které dříve podnikaly především v oblasti textilního průmyslu, se v našem kraji soustavně věnovaly společenskému dění, dobročinným aktivitám a mecenášství. Jak samotný název knihy napovídá, hlavní kapitolou jsou „Odcházení a návraty“ sestavené především ze vzpomínek pana Ladislava Čerycha. Stáváme se tak svědky rozkvětu vily za dob obývání rodiny Čerychů, která však svůj domov po politických změnách v únoru 1948 opouští. Touto částí se prolínají i další svědectví lidí, jež měly co do činění s postupným osudem vily a její zahrady.

Po změně politických poměrů v roce 1989 se vila v rámci restituce opět navrácí do majetku rodiny Čerychů. Přichází rok 2001 a s ním rozhodnutí bratrů Ladislava a Jiřího Čerychových darovat rodinou vilu Nadaci rozvoje občanské společnosti. Dar je podmíněn přáním, aby objekt sloužil ke vzdělávání, místnímu a regionálnímu rozvoji i evropské spolupráci. Následující svědectví a vyznání osob z řad Nadace i členů občanského sdružení Centrum rozvoje Česká Skalice jsou plné naděje a víry. Mají společný cíl: navrátit Vilu Čerych a její zahradu „do života“.

Takovým oživením bylo i natáčení filmu Odcházení. Pro nadčasové estetické kvality domu a zahrady byla Vila Čerych v roce 2010 vybrána jako exteriér pro natočení filmu Odcházení režiséra Václava Havla, exprezidenta České republiky. Předposlední kapitola knihy sleduje období filmových příprav, samotného natáčení, a nejsme ošizeni ani o zajímavé fotografie a osobní vyznání herců a filmového štábu.

Další regionální knižní novinky

Božena Němcová: Život – Dilo – Doba

Kniha je souborem textů předních odborníků (literárních vědců, literárních historiků, lingvistů, historiků či sociologů), které vznikly před několika lety při příležitosti 150. výročí prvního vydání Babičky.

Autor: Muzeum Boženy Němcové, 2012

Broumov – místo s duší a srdcem

V publikaci najdeme mnoho krásných míst Broumova, která jsou zachycena fotografií i slovem.

Autor: Město Broumov, 2011

Erbovní památky Novoměstska

Jsou jedinečnou syntézou minulého a současného umožňující laické i odborné veřejnosti nahlédnout do tajů heraldiky a krás novoměstského regionu.

Autor: Zdeňka Kulhavá, 2012

Markoušovice a Starý Sedloňov

Založení a historie obcí Markoušovice a Starý Sedloňov, které spadají pod Velké Svatoňovice v okrese Trutnov.

Autor: Skupina autorů, 2011

Moudré pohádky vesmírných skřítků

Dvanáct vesmírných skřítků, kteří byli sesláni na naši Zemi planetami vesmírné soustavy, Vás budou provázet nejrůznějšími pohádkovými příběhy.

Autor: Anna Birke – Semeráková, 2012

Náchod – kresby historické architektury

Knižka kreseb zachycujících známější i méně známé památky Náchoda, s doprovodným textem.

Autor: Lukáš Martinka, 2012

Náchodem Josefa Škvoreckého

Průvodce po místech spojených s náchodským rodákem Josefem Škvoreckým a jeho románem Zbabělci.

Autor: Město Náchod, 2012

Neuvěřitelné příběhy starého myslivce

V povídkách z mysliveckého prostředí vypráví autor zábavné příhody ze života.

Autor: František Štěpánek, 2011

Pohádka od řeky Labe

Pohádkový příběh ze staré Jaroměře.

Autor: Jana Dvořáčková, 2011

Pohádkové vyprávěny

Pohádkové příběhy pro malé i velké čtenáře zasazené do obcí Studnice, Žernov, Kramolna, Malá Skalice...

Autor: Arnošt Vít, 2012

Příběh suchodolské kapličky

Působivá publikace na základně dokumentů, novinových článků, deníků a dopisů, z archivů i soukromých sbírek zachycuje ságu, jež se během sto dvaceti let odehrála okolo prosté dřevěné stavby.

Autor: Irena Jirků, 2012

Sedmero pohádek

Kniha obsahuje sedm známých pohádek Boženy Němcové s ilustracemi Evy Skořepové – Radové.

Autor: Božena Němcová, 2012

Sokol Jaroměř první po Praze

Historie a současnost TJ Sokol Jaroměř, vydáno u příležitosti 150. výročí TJ Sokol Jaroměř.

Autor: Helena Rezková, 2012

Vizmburk raně gotický hrad a jeho proměny

Kniha byla vydána k 40. výročí zahájení archeologického výzkumu a odkryvu hradu Vizmburka.

Autor: V. Razím, 2012

Výtvarníci úpického regionu

Drobná práce věnovaná umělcům našeho regionu.

Kniha popisuje životy významných malířů, kteří zachytili krásy našeho kraje. S ukázkou obrázků.

Autor: M. Strachotová a spol. 2011

Poslední kapitola s názvem 10 let poté je výpovědí pana Ladislava Čerycha o tom, jak vnímá změny, které se ve Vile Čerych odehrály po roce 2001. Zaznívá zde i jeho úvahy o budoucnosti vzdělávacího střediska Vily Čerych i jeho milované zahrady. Připomíná, že vývoj vily a zahrady není pro něho nějakou evokací zašlé slávy nebo předměttem nostalgických vzpomínek, ale výrazem a dokladem žijící a dynamické instituce, která různými formami přispívá k rozvoji občanské společnosti v České republice.

Na první pohled se může zdát, že kniha působí roztržitým dojmem. Je tomu přesně naopak. Celým textem se jako nit táhne neobyčejný příběh téměř devadesátiletého domu, který oplývá zvláštní magií a krásou.

Výjimečný je nejen svou architekturou, historií, okouzující zahradou či malebným prostředím České Skalice, ale především lidskými příběhy, které jsou s existencí domu spojeny.

Pokud chcete obohatit svoji knihovnu nebo potěšit své známé touto reprezentativní publikací regionálního charakteru, můžete ji zakoupit v informačních centrech Kladského pomezí. Cena výtisku činí 390,- Kč. Centrum rozvoje Česká Skalice umožňuje zájemcům objednání knihy také prostřednictvím stránek www.centrumrozvoje.eu, kde je k dispozici formulář a další podrobnosti. Naleznete tam i seznam prodejních míst v našem regionu.

Text: Květa Ležovičová

Divadlo J. K. Tyla

Každé město má nějakou zajímavou budovu, která utvářela jeho historii a byla zdrojem inspirace pro jeho občany a rodáky. Také v Červeném Kostelci najdete takovou budovu. Není jí nic menšího než budova Divadla J. K. Tyla a město i občané jsou na ni náležitě hrdí, neboť historie této budovy nebyla vůbec jednoduchá.

Divadelnictví mělo odedávna na Červenokostecku dobrý základ. Pro jeho počátky se musíme vrátit v čase až do počátku 19. století. Červený Kostelec byl tehdy malým městečkem tkalců a pláteníků. Z vlasteneckých pohnutek osobností té doby se pak v roce 1809 začalo v místním hostinci pana Hůlka (dnes budova hotelu Černý kůň) hrát divadlo, které zde vydrželo až do roku 1831, kdy Červený Kostelec postihl hrozný požár.

Následně pak bylo divadlo hráno v nejrůznějších prostorách města, například ve vejsadní hospodě U třech tatrmanů na náměstí, přičemž právě v roce 1864 vznikla myšlenka vytvořit divadelní spolek. Ten se pak významnou měrou zasloužil o další rozšiřování myšlenky divadelnictví a celkové kulturní obrody města. Divadelnictví se následně přestěhovalo do prostor divadelního sálu v hostinci U Buršů. Na divadelní oponu byl namalován (autorem p. Šrůtek z Náchoda) pohled na Prahu, a také z toho důvodu byl následně hostinec, později změněný na hotel, označován U Města Prahy.

Ale historie se znovu opakovala. Roku 1910 postihl hotel požár a došlo k jeho zničení. Pro červenokostecké ochotníky nastala krušná doba. Řešením byla nejrůznější provizorní jeviště, nicméně o to více vzrůstala touha

Divadlo J. K. Tyla

po vlastní divadelní budově. Rozhodnutí se divadelníci dočkali 2. 1. 1921, kdy byla zahájena sbírka na divadlo a příprava pro stavbu. To, co byla pro národ stavba Národního divadla, byla pro Červený Kostelec stavba vlastní divadelní budovy. Pořádaly se veřejné sbírky, plesy, divadelní představení, výjezdní představení a mnoho dalších podpůrných akcí. Všechny měly za cíl sehnat peníze na stavbu divadla. Byla vypsána anonymní soutěž na vyhotovení projektu divadla,

kteřou vyhrál kostelecký architekt Robert Dvořáček, který také později stavbu divadla provedl. A světe div se, Červený Kostelec měl své divadlo. Navíc nemůžeme opomenout fakt, že celé divadlo i s vnitřním vybavením a veškerou instalací bylo postaveno za účtyhodných patnáct měsíců. Dne 25. října 1925 byla stavba dokončena a divadlo slavnostně otevřeno. Ten den se hrála odpoledně Jiráskova „Lucerna“ a večer Čapkův „Loupežník“.

seriál na pokračování

Historie červenokosteckého divadelního spolku a Červenokosteckého divadla se tak spojila a nutno říci, že to bylo spojení plodné, které umožnilo vytvořit nádherné divadelní hry a představení a vychovat řadu divadelních osobností, na které je město Červený Kostelec hrdé dodnes. Z divadelních představení je z novodobé historie nejčastěji vzpomínáno na představení „Tři na lavičce“ pod režijním vedením Jiřího Kubiny, nebo na představení „Želňačka“ pod taktovkou Pavla Labíka. Červenokostecký amatérský divadelní soubor se může také pochlubit řadou ocenění svých členů za trvalý přínos amatérskému divadlu a celoživotní práci v této činnosti. Současný divadelní soubor, jehož domovským jevištěm je právě Divadlo J. K. Tyla, je DS NA TAHU, který je pokračovatelem úspěšné divadelnické tradice v Červeném Kostelci, a nutno říci, že tuto tradici naplňuje hrdě, statečně a především úspěšně. Soubor má v současné době 86 členů.

Divadlo J. K. Tyla (přejmenování budovy proběhlo v roce 1956) představuje divadelní stánek plně vyhovující potřebám divadelních představení jak na amatérské, tak i profesionální úrovni, a je proto také častým cílem hostování profesionálních divadelních souborů. Vzhledem ke své historii a tradici divadelnictví v Červeném Kostelci je divadlo i samotný Červený Kostelec pravidelným místem konání Východočeské přehlídky amatérského činoherního divadla (každoročně v březnu).

Využijte i vy možnosti navštívit Červený Kostelec a zúčastnit se některého ze zdejších divadelních představení. Jistě se dočkáte dobré zábavy a příjemně stráveného času.

Text: Ing. Roman Kejzlar, Foto: archiv TIC Červený Kostelec

Muzeum Waldemara Matušky

Dne 3. července 2012 byl za účasti ženy Waldemara Matušky Olgy, synů Waldamera George a Miroslava slavnostně zahájen provoz muzea Waldemara Matušky. Tomuto slavnému okamžiku byl přítomen i František Hacker, šéf skupiny KTO, Jana Bobošíková s manželem, představitelé města Jaroměř a mnoho dalších hostů. Po celou slavnostní událost provázely hosty písničky Waldemara Matušky.

S Waldemarem Matuškou mne pojilo dlouhodobé přátelství. Jak k němu došlo? Psal se rok 1961 a já jsem navštívil divadlo Semafor. Tam jsem viděl hru „Taková ztráta krve“, ve které Waldemar hrál chuligána Harry Bedrnu. Ihned mě zaujal a tak jsem divadlo Semafor navštívil ještě několikrát. Po nějaké době Waldemar Matuška spolu s Evou Pilarovou a Karlem Štědrým přešli do divadla Rokoko a tak jsem začal docházet tam. Když vznikl Klub přátel Waldemara Matušky,

stal jsem se členem. Chodil jsem na něj do divadla i na koncerty. Sledoval jsem jeho účinkování v pořadech České televize a ve filmech. Též jsem si schovával časopisy a noviny, kde se o Waldemaru Matuškově psalo, sbíral jsem plakáty, gramodesky a fotografie.

Když Waldemar se svou ženou Olgou a se svým synem odjeli na dovolenou do USA a následně se rozhodli tam zůstat, nedoufal jsem, že se s ním ještě někdy osobně setkám. Sledoval jsem jeho dění v USA. Natačel jsem na magnetofonový pásek jeho rozhovory, které se vysílaly v Hlasu Ameriky a ve Svobodné Evropě. Když u nás došlo k politickým změnám koncem roku 1989, byl jsem šťastný, že jsem Waldemara mohl začátkem roku 1990 uvítat na ruzyňském letišti s jeho dalšími příznivci. Následně jsem navštívil jeho koncert v Lucerně. A znovu jsem začal navštěvovat jeho koncerty, vždy když přijel do Česka.

Hrozný okamžik pro mě byl, když přišla zpráva z USA, že Waldemar Matuška 30. května 2009 zemřel. Dostal jsem pozvání k smutečnímu rozloučení, které se konalo na Žofíně. Tam jsem též slíbil Olince Matuškové, že na počest jejího manžela založím muzeum. To jsem také splnil a muzeum se den po jeho nedožitých 80. narozeninách 3. července 2012 otevřelo široké veřejnosti v Jaroměři – Josefově na Riegrově náměstí č. 7, naproti soše Josefa II.

Ve výstavních sálech muzea je několik desítek exponátů jež charismatického zpěváka připomínají (vydané gramofonové desky, časopisy, plakáty). K vidění je i zpěvákova kytara či vojenská lodička, v níž hrál ve filmovém muzikálu „Kdyby tisíc klarinetů“. Mezi velice zajímavé exponáty patří Matuškovy osobní věci, které muzeu zapůjčila jeho manželka Olga (klavír či šaty).

Text a Foto: Miroslav Frost

Waldemar Matuška

slavnostní otevření Muzea Waldemara Matušky

O kosteleckém hadu

Kdysi dávno žil v Horním Kostelci tkadlec Řehůlek. Denně odnášel svou celodenní práci do Stárkova a chodil úvozem přes Krkavčinu a lesem přes Rokytaník a Bystré. Jednou, když se takhle vracel zpátky ze Stárkova, zastavil se v hospůdce na skleničku žitné. A jak to tak bývá, popíjel a popíjel, dal se do hovoru s místními a na odchod už nebylo ani pomyslení. Povídali si o nejrůznějších tajemných bytostech, kterými se kraj pod Turovem jen hemží. Začali bludičkami, probrali ohnivé mužíky, turovské rytíře, vodníky a nejrůznější divoženky, dokonce i na povídání o Krakonošovi došlo. Ale každé povídání má svůj konec, a tak se pak již v pozdní noční hodině každý vydal svou cestou dále k domovu. Řehůlek vykročil k lesu a věru v něm začínala být malá dušička, kdykoliv si v té tmě vzpomněl na rozhovor z hospody. A jak vkročil do lesa, měl pocit, jako kdyby za ním někdo neustále šel. Zastavil se a ohlédl. A nic. To se opakovalo několikrát, i začínal být nervóznější. Jednou se takhle rychle otočil a měl pocit, že za sebou něco vidí. I dal se do běhu, ale cosi ho pronásledovalo dál a dál. Čím rychleji běžel, tím více to bylo slyšet a pořád ho to pronásledovalo.

Ohledl se tedy ještě jednou a roztrásl se mu nohy, protože za sebou zahlédl obrovského hada. I dal se znovu do běhu a doběhl do blízké hospody. Místní hospodský s ním měl soucit, nalil mu trochu rumu na kuráž, vzbudil sousedy a vydali se s těžkým náradím na tu příšeru. Dorazili ve tmě zpátky na místo a tu zahlédli hada - tak se do něj pustili všim, co měli po ruce. Sekali šavli, bodali vidlemi, mlátili perlikem, až sebou had přestal házet. A v tu chvíli vyšel měsíc. Jak tak na hada koukají, povídá jeden: ... „ale vždyť jsou to nějaký nitě“. I podívali se blíž a co nevidí. Celou dobu bušili do konce tkalcovské osnovy a všude byly nitě. Zatracená hadovina. To už se však ozval smích z houfy lidí, kteří se kvůli hluku přišli podívat, co se tady děje. A tak se to, jak Kostelečtí bojovali s hadem, dlouho neutajilo a zanedlouho se pro místní obyvatele ujala přezdívka hadaři.

Zdroj: Eva Koudelková, Ze starých vyprávění

Kladské pomezí **Krajina příběhů**

Rozhovor s Jiřím Škopkem

Životní pouť Jiřího Škopka začala 21. července 1933 ve Velimi u Kolína. Vystudoval nejprve Střední uměleckoprůmyslovou školu sklářskou v Železném Brodě a poté i Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze. Během studií poznal svou budoucí ženu, kvůli níž se přestěhoval do našeho regionu. V současnosti bydlí v Jaroměři. Je známý také svými vystřihovacími betlémy a pohlednicemi s motivy zimy i lidové architektury. V letech 1996 – 2001 vytvořil betlém v nadživotní velikosti, který je každým rokem k vidění na náměstí v Novém Městě nad Metují.

Kromě toho se věnuje i volné a užité grafice, restauruje, ilustruje knihy, navrhuje městské znaky a prapory. Pracuje s rozličnými materiály - sklem, kovem, textilem, kůží i dřevem. V našem regionu vytvořil například panely naučné stezky Babiččino údolí nebo keramickou výzdobu atria Barunčiny školy. Namaloval několik krajinářských cyklů (Krajina mládí Boženy Němcové, Náchodsko, Řeka Úpa a Řeka Metuje). Známa je jeho mozaika u pramene Labe v Krkonoších.

Blíží se doba Adventu, jak prožíváte toto období?
Moje pocity jsou nikoli nepodobné pocitům hospodáře v době vrcholící sklizně.

Vaše vystřihovací betlémy jsou součástí tradiční vánoční výzdoby mnoha českých domácností. Jak vzpomínáte na Vánoce vašeho dětství, měli jste doma betlémy? S čím máte Vánoce spojené vy osobně?

Pocházím z kraje nebetlemářského, betlém jsme na Vánoce doma nikdy neměli. Naše Vánoce byly typicky středostavovské, středočeské, řeklo by se takové normální. Nikoli normální však byla německá okupace. Lidské běsnění druhé světové války mělo daleko ke slovům nábožné písně Tichá noc, svatá noc...

Kdy a kde vznikl nápad vytvářet betlémy?
Teprve ve škole železnobrodské, v kraji lidových staveb jsem se tématem betléma začal zabývat. Avšak za

rozhodující impuls lze teprve považovat knihu Jana Juránka - Český betlém Nové Město nad Metují a politické uvolnění v roce 1968. Tehdy jsem vytvořil první papírový vystřihovací betlém. Muzeum Boženy Němcové v České Skalici ho velkým nákladem vydalo a těsně předtím, než do našich končin dorazila husákovská normalizace, ho českoskalská skauti stačili rozprodat. Byl to poslední betlém na dlouhých dvacet let.

Co vás přivedlo na nápad vytvořit betlém v životní velikosti? Kdy se tento nápad zrodil? Jak dlouhá byla cesta od nápadu k realizaci?
Nejdříve musela přijít tzv. sametová revoluce. Následoval nápad, který ovšem nebyl můj, ale tehdejšího starosty Nového Města pana Vašiny. Představa byla taková, že se jednoduše zvětší můj betlém papírový, vzniklý před dvaceti lety. Jenže to nešlo tak hladce. Deskový betlém ze silné vodovzdorné překližky a v nadživotní velikosti vznikal postupně v letech 1996 – 2001. Dnes má padesát figur. Protože už zcela vyplnil vymezený prostor, dále se nerozšiřoval.

Osoby, které nesou dary Ježíškovi, jsou inspirovány skutečnými měšťany Nového Města nad Metují. Jak vás to napadlo? Podle čeho jste tyto osobnosti vybíral?

Je ironií, že v tom původním papírovém betlému není z Nového Města vůbec nikdo. Jsou tam lidé – daráci z mého rodiště Velimi, z mého bydliště Jaroměře a z mého pracoviště České Skalice. Ti mi totiž stáli modelem. Teprve když „došli“, daráci z betléma papírového, objevují se ve venkovním betlému občané novoměstští, ale také figury smyšlené. A tu je na místě poznamenat, že jednu mnou vymyšlenou osobu místní „bezpečně“, poznali. Podle jakého klíče jsme novoměstské daráky vybírali, nebudu raději prozrazovat.

Proč jste si k tvorbě zvolil právě Nové Město nad Metují? Máte k němu nějaký zvláštní vztah? Proč právě Nové Město? Stačí je navštívit a pochopíte.

Vánoce a vlastně celé zimní období, mají pro vaši tvorbu zdá se, specifický význam. Čím si to vysvětlujete?

Dětství. Pohádka. Romantika. To zvláštní zjihnutí, v ideálním případě podtržené příjemnou sněhovou peřinou a neslyšně padajícím sněhem. Slovy to vyjádřit neumím, proto maluji.

Vánoční období je spojené se zasláním pohlednic známým a příbuzným. Jste zastáncem tohoto zvyku, nebo upřednostňujete moderní komunikační prostředky?

Jako tradicionalista či konzervativce chcete-li, minim, že rukou psaný vánoční pozdrav nic nenahradí. Přát někomu pomoci „moderních sdělovacích prostředků“ považuji za urážlivé, za projev „moderní“ pohodlnosti až lenosti.

Nemrzí vás, že jsou pohlednice v současnosti na ústupu?

Jsem si vědom toho, že doba masového posílání pohlednic je nenávratně pryč. Tiskárny už nechrlí desetitisíce laicných (často kýčovitých) obrázků, svou roli hraje i nikoli lidové poštovně. A do toho vstupují já, tvůrce malovaných pohlednic, jichž bude už brzy celá pětistovka. Čím si to vysvětlit? Někáká neznámá síla mne nutí malovat a vydávat stále nové a nové... Zjistil jsem také, že práce na pohlednicích je léčivá, dělá dobře mně i sběratelům a já nemohu přestat, tak proč se bránit?

Jak vznikají vaše pohlednice? Tvoříte je přímo v „terénu“?

Některý motiv mne zaujme hned, jiný zraje léta. Na některý bývám upozorněn sběrateli. Zcela vzácně je pohlednice někým objednána. Kreslím na místě, fotografuji, konečná kompozice vzniká doma na mém pracovním stole. Idealizuji, vypouštím nepodstatné, přidávám naopak to, co podle mého názoru chybí. Snažím se obrázek něčím ozvláštnit. Pak na místě porovnávám skicu se skutečností. Radím se s přáteli. Takhle vzniká většina pohlednic.

Jaké máte plány do budoucna? Máte například nějaký nesplněný sen?

Říkává se – člověk miní, Pánbůh mění. Mně by postačilo, kdyby mi Stvořitel dopřál co nejdéle pracovat a lidem být užitečným.

V jednom rozhovoru v roce 2004 jste se v žertu vyjádřil, že v roce 2013 půjdete do „částečného předčasného důchodu“. Rok 2013 je téměř za dveřmi, opravdu se chystáte „do důchodu“?

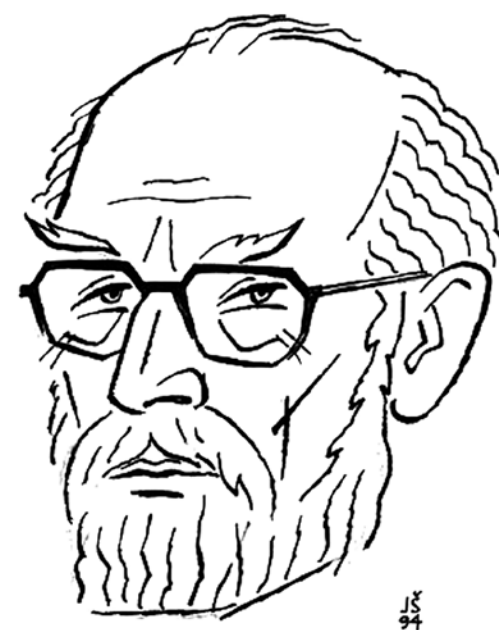
To bylo samozřejmě myšleno žertem, i když ne tak docela. Ve skutečnosti pouze hodlám „přeřadit na nižší rychlost a ubrat plyn“.

Podporuje vás ve vaší činnosti rodina? Máte v rodině nějakého následovníka?

Jsmo výtvarnická rodina, manželka i obě dcery jsou výtvarnice. Dcery mi hodně pomohly s betlémem pro Nové Město, zvláště sochařka a keramička Markéta. Ta přes svůj handicap kromě práce s keramickou hlinou také vytvořila papírový vystřihovací betlém, ilustrovala pověsti od Kladského pomezí a namalovala deskovou křížovou cestu pro hřbitovní kostel v Broumově.

Děkuji za rozhovor.

Text: TIC Jaroměř

Jak slaví naši sousedé

VÁNOCE V POLSKU

Zvyky v Polsku jsou trochu odlišné od našich, i když jsme sousedé. Tak například se tam neslaví svátek sv. Mikuláše (Święty Mikołaj). Ten přichází teprve o Štědrém večeru a rozdává dárky ještě před štědrovečerní hostinou, která se podle tradic skládá z dvanácti chodů symbolizujících dvanáct měsíců v roce.

Dříve se jako hlavní chod jedly hlavně ryby, ale v poslední době se čím dál více prosazuje krocan, a před ním se obvykle podává boršč, nebo zeli s houbami tzv. „Bigos“. Tradiční vánoční pochoutkou jsou také „makůvky“. Jsou to rohlíky máčené ve sladkém mléce a obalované v máku.

Symbolem Vánoc v Polsku jsou jesličky, které se kdysi používaly místo stromečku. V dnešní době a hlavně v mladších rodinách už je vedle jesliček i ozdobený vánoční stromek. Po rozdání dárků a večeři se chodí na mši do kostela.

Pokud chcete atmosféru Vánoc a prostřených stolů zažít na vlastní kůži, přijměte pozvání do Polské obce Ścinawka Średnia, která spadá pod město Radków. Zde se každoročně v předvánočním období pořádá výstava vánočních stolů, které se účastní partnerská města a obce z Polska a z Čech. Na této výstavě se setkáte nejen s kulturou stolování, ale můžete ochutnat i různé pochoutky, poslechnout si vánoční koledy, zúčastnit se soutěží a pod. **Více informací www.radkowlodzki.pl**

Dalším tipem, jak strávit volné chvíle předvánoční a jak načerpat inspiraci, je návštěva skanzenu v Polské vesničce Pstrážna. Návštěva skanzenu je sama o sobě velkým zážitkem. V prosinci jsou navíc některá vesnická stavení vánočně vyzdobena tak, jak to kdysi bývalo zvykem.

velikonoční výstava v Polsku

28. prosince se v Pstrážne koná akce pod názvem „Vánoční a novoroční tradice lidové kultury kladského pohraničí“. Bude tu možné zhlédnout výstavu fotografií a ochutnat sváteční pochoutky. Vystoupí také lidové soubory z okolí. **Více informací: skansen@kudowa.pl**

VELIKONOCE V POLSKU

Poláci nazývají velikonoční svátek „Wielkanoc“, což značí „velkou noc“, neboli noc vzkříšení Krista. V Polsku je velikonočním symbolem tzv. požehnaný košík. Na Boží hod velikonoční lidé připraví košíky, do nichž vloží kraslice, chléb, koláč, sůl, pepř, klobásky, křen, košík vyzdobí zelenou větvíčkou např. z břízy. Pak jdou do kostela a nechají si ho posvětit. Říká se, že „velký půst“, který začíná 40 dní před Velikonoce-mi, neskončí, dokud košík není v kostele posvěcen.

Vše, co je obsaženo v košíku, má svůj význam. Vajíčka znamenají, že Kristus vstal z mrtvých, chléb a sůl jsou pro dobré zdraví a bohatý život, o klobásách se předpokládá, že jsou s nástupem jara žádostí o dostatek jídla a plodnosti, a křen symbolizuje zdraví, ale i utrpení. Má lidem připomínat nejen to, že Kristus vstal z mrtvých, ale také to, jak trpěl na kříži. Velikonoční stoly jsou na Velikonoce ještě bohatší než vánoční. Na Velikonoce se v Polsku pečou bábovky. Ty pravé bábovky musí být z kynutého těsta. Ke svátečnímu hodování patří i alkohol. V Polsku je to převážně vodka.

Pokud chcete zažít i tuto atmosféru Velikonoc v Polsku, přijďte se opět podívat do Ścinawki Średniej, kde se každoročně pořádá výstava nejen vánočních, ale také velikonočních nazdobených a prostřených stolů. Na této akci je vždy zajištěn i doprovodný program a samozřejmě všechny pochoutky k ochutnání.

Text a Foto: Beata Radoňová

Chrám sv. Jakuba Většího

Půvab každého města dokresluje architektura jeho budov a odkazy na historii těchto budov. Takovým skvostem Červeného Kostelce je chrám sv. Jakuba Většího. Nachází se přímo na náměstí a je tak neza-měnitelnou dominantou města. Vzhledem k tomu, že se město rozkládá v malebném údolíčku na úpatí Jestřebích hor, je navíc zvonice chrámu nepřehléd-nutelným orientačním bodem v místní krajině.

Existence Kostelce a kostela sv. Jakuba Většího (původně gotické stavby) poprvé dokládá konfirmační kniha pražské diecéze a popisuje vzájemnou výměnu plebánů, konkrétně plebána Hrzka ze Starých Buků a plebána Heřmana, plebána v Kostelci. Tento zápis, datovaný z 22. srpna 1362, je tak sice první doložitelnou písemnou zmínkou o Kostelci, nicméně samotný vznik Kostelce je bezesporu mnohem staršího data, neboť tento vznik musel souviset s výstavbou místní fary a zdejšího kostela. Městečko Kostelec (staročesky Kostélec z latinského castellum) tak vznikl zřejmě v raných dobách, kdy nejstarší kostely byly povětšinou opevněné, případně se stavěly jako součást opevněných panských sídel. Vždyť kolonizace místní krajiny mezi řekami Úpou a Metují probíhala za vlády posledních Přemyslovců. Městečko tak leželo na křižovatce dvou obchodních stezek. Tou jednou, hlavní a významnější z nich byla stezka ze Slez-ska z Libavy (Lubawka), která vedla přes Trutnov a Úpici na Náchod, kde se pak napojovala na hlavní zemskou stezku kladsko - polskou z Prahy do Krakova a dále na východ. Druhou stezkou pak byla tzv. úpská stezka, vedoucí proti proudu řeky Úpy nikoliv údolím, ale po levobřežních přípojkách k hradům. Na Kostelec tato stezka odbočovala u Červené Hory, přes kostelecký ry-nek pak pokračovala na Rokytík a Stárkov, odtud proti proudu řeky Metuje na Adršpach a dále buď na Frýdlant (Friedland, Mieroszow) nebo na Svidnici (Schweidnitz, Swidnica) ve Slezsku.

Samotná kolonizace této oblasti byla dílem příslušníků starobylého rodu neznámého jména, jež prof. J. V. Šimák nazval podle jeho erbu (v modrém nebo také červe-ném poli zlatý třmen) rodem erbu třmene. Zřejmě na samý popud krále Přemysla Otakara I. se na začátku 13. století jedna větev tohoto rodu usadila v (České) Skalici.

Prvním známým členem rodu erbu třmene sídlícím ve Skalici byl Sezema, který měl 3 syny. Dědicem a pánem rodového sídla se pak po roce 1238 stal Petr ze Skalice, přičemž přirozeným směrem dalšího osídlování se stalo údolí Úpy. Na jejím levém břehu tak byly založeny opěrné body a správní centra v podobě nových hradů, a to nejprve Červená Hora a Vízmburk a o něco později ještě Rýzmburk.

Zda se na budování těchto hradů podílel přímo Petr ze Skalice nebo až jeho synové Sezema a Tas, není bohužel známo. Skutečností je, že se panství rozdělilo, Sezema se stal pánem na Červené Hoře (časté označení Sezema de Ruffomonte) a Tas na Vízmburku. Právě oni jsou prvními doložitelnými držiteli obou hradů a panství a prvními známými představiteli kolonizace na Kostecku. Jak již to v rané historii bývá, panství se stala předmětem postupných převodů, dědění či koupí, z nichž některé nejsou zcela historicky doložitelné. Skutečností však je, že v místě Kostelce již probíhalo osídlování a v městečku Kostelec se nacházel dřevěný kostelík.

Až Hynek ml. z Náchoda a na Červené Hoře se jako oddaný a přísný katolík záhy rozhodl dřevěný kostelík v Kostelci odstranit a nahradit jej kamennou stavbou. Ale dějinné události spojené s křižáckým tažením proti husitským Čechům, kterého se Hynek Červenohorský účastnil jako stoupenec Zikmunda Lucemburského v roce 1420, toto snažení pozastavily. Kostelec i místní okolí se tak staly součástí mocenských změn, které byly do značné míry ovlivněny náboženskými poměry na místním panství. K tomu se v neposlední řadě přidaly požáry (1591) a války, které potkaly město. Roku 1591 byl kostel zničen při požáru městečka. Obnoven byl až roku 1668.

Současná podoba chrámu je do značné míry odrazem novostavby kostela, která byla odsouhlasena biskup-stvím v Hradci Králové ze dne 10. února 1744, kdy bylo povoleno zboření starého kostela a zahájení výstavba kostela nového. V letech 1744 až 1754 ho v úzké spolu-práci s Kiliánem Ignácem Dientzenhoferem přestavěl na náklad Octavia Piccolominiho v barokním slohu králo-věřradecký stavitel František Kermer (1710 - 1786).

Chrám sv. Jakuba Většího

Celá nová dispozice kostela vycházela z architektury dřívějšího vyhořelého kostela, vykazujícího prvky dórského slohu. Část zachovalého vnitřního kostelního zdiva včetně klenby musela být architektonicky sladěna s vnější částí zdiva, využívající zvlněná a zaoblená nároží. Nově byla věnována větší pozornost zdůraznění zdo-be-ného průčelí, jež muselo být nově postaveno na novém zdivu původní zvonice. Novým prvkem zdůrazňujícím velikost chrámu pak byl mohutný tympanon nesoucí vysoký štít se zlacenou sochou svätce obráceného tváří k rynku spolu s vchodem a kasulovým oknem. Střecha chrámu se také změnila. V důsledku celkových úprav nebyla použita jednoduchá sedlová střecha, ale musela být zvolena složitější valbová konstrukce.

Kostel byl vystavěn proti původnímu plánu s kratší lodí. Je jednoduchý s bohatě zdobeným průčelím, se sochou sv. Jakuba Většího ve vysokém štítu nad tympanonem. K hlavnímu vchodu v průčelí vede široké kamenné scho-diště s dvěma pískovcovými plastikami, sv. Václavem (z roku 1929) a sv. Ludmilou (z roku 1933). Obě plastiky jsou dílem červenkosteckého řezbáře a sochaře Břetislava Kafky.

Mistr Dientzenhofer měl v úmyslu zdůraznit bohatě zdobené průčelí kostela dvěma vysokými barokními věžemi postavenými mimo kostelní budovu. K oběma věžím byly položeny základy, ale dostavěna byla pouze jedna. Vysoká samostatná věž slouží jako zvonice. Při požáru Kostelce v roce 1831 byla věž značně poškozena. Proto byla snížena a provizorně zastřešena jednodu-chou stanovou střechou. Teprve v letech 1939 - 1940 byla věž dostavěna do původní výše a stanová střecha nahrazena podle návrhu stavitele Josefa Vejra a Ing. arch. Aleše Pitřince cibulovitou pseudobarokní bání. Na všech čtyřech stranách věže byly obnoveny ciferníky. Dnešní elektrický hodinový stroj je v pořadí již šestý a na věž ho v roce 1988 vsadil Okresní průmyslový podnik ve Vyškově. Tato věž slouží jako zvonice. Do roku 1931 v ní viselo pět zvonů. Za první světové války byly zvony snaty a odevzdány pro vojenské účely. Také na počátku druhé světové války byly všechny tři nové zvony - Ivan, Jakub a Jan - odvezeny a rozlity. Současné zvony, odlité podle dochovaných forem v Kovelisu v České u Brna, byly na věž osazeny 7. 3. 1959 za působení duchovního správce Aloise Voralu.

Druhá plánovaná samostatná věž zůstala bohužel již ne-dostavěna a nyní slouží jako kostnice, v níž jsou uloženy kosti z původního hřbitova, který se nacházel dříve v bezprostřední blízkosti kostela (nový hřbitov na bývalé Vackově zahradě byl vysvěcen 1821). Vnitřní výzdoba kostela není důsledně barokní. Pseudorenesanční hlavní oltář je z roku 1906, portálové sochařské oltáře sv. Jana Nepomuckého a Panny Marie jsou v barokním stylu, kazatelna (vytvořena kolem r. 1760) má rokokovou vý-zdobu, křížová cesta je z roku 1905. Z vnitřního vybavení je zřejmě nejceněnější cinová křtitelnice z roku 1555.

Text: Ing. Roman Kejzlar, Foto: archiv Branka, o. p. s.

Římskokatolická kaple Nejsvětější Trojice

kaple v Rokytíku

Kaple v Rokytíku byla postavena nákladem rolníka Vejra v roce 1827. Tento letopočet je vytesán spolu s iniciálami IHS na kamenném překladu nad vstupními dveřmi do kaple. Po obou stranách dveří se ve výklencích nachází sochařská výzdoba z pískovce s motivem kytice. V horní části štítu jsou umístěny sluneční hodiny a kamenná socha sv. Václava. V tomtéž století, v r. 1892, byl poblíž kaple, na pravé straně při pohledu z cesty, postaven na kamenném podstavci železný kříž s Kristem, který nahradil zchátralý kříž dřevěný, a na opačné straně kaple byla postavena na kamenném soklu s dřikem socha Panny Marie.

Čas plynul a po mnohaletém chátrání především v době komunistické totality se po roce 1989 několik obětavých občanů pustilo do stavebních prací, jejichž cílem byla

celková rekonstrukce kaple a jejího okolí. Po několika letech byla kaplička opravena a dne 28. 7. 1996 slav-nostně vysvěcena králověřradeckým biskupem Karlem Otčenáškem.

Protože kaple je umístěna na příkrém svahu a k celé její severní stěně a z části i k východní a západní části přiléhá do velké výšky stěn zemina, došlo v roce 2006 k rozhod-nutí o provedení zásadní opravy kaple zabezpečující odstranění příčiny jejího dlouhodobě špatného stavu. I přes opravy dokončené v r. 1996 bylo zdivo velmi vlhké a ukázalo se jako nezbytné přistoupit k jeho izolaci a vysušení. Práce byly započaty 12. dubna 2007. Ze zjištěného stavu vyplynula nutnost realizovat speciální vodorovné stažení ocelovými táhly v úrovni klenby. Dále byly provedeny nezbytné opravy vnitřních omítek a nová malba. Práce na opravě střechy byly dokončeny v prosinci roku 2007. V listopadu se podařilo provést elektropřípojku a hrubou elektroinstalaci a v závěru roku 2007 se uskutečnila ještě renovace a montáž zvonu s novým elektropohonom.

Zvon byl posvěcen hronovským farářem p. Jaroslavem Jiráskem. Od té doby je již možno slyšet v údolí Rokytíka 2x denně vyzvánění zvonu pocházejícího z roku 1921. Tento zvon nahradil původní zvon z r. 1827, který byl zabaven, tak jako většina ostatních zvonů, v roce 1917 pro potřeby Rakousko - Uherské vojenské mašinerie. Zvon z r. 1921 byl pořízený z milodarů osad-níků rokytenských a byl odlit ve zvonařské dílně Oktáva Wintera v Broumově. Zvon je opatřen textem „Svatý Václave, vévodo České země, nedej zahynouti nám ni budoucím“.

Následovala oprava oltáře, vstupních dveří a proběhly restaurátorské práce na inventáři kaple. Většina prací byla provedena s pomocí cca 30 dobrovolníků. V roce 2008 došlo k dokončení elektroinstalace. Byly provedeny opravy vnitřních omítek, nové kamenné dlažby, malby, nátěry a konečné úpravy terénu kolem kaple. Obnovily se sluneční hodiny na štítu kaple s tex-tem „festina lente – spěchej pomalu“ a provedena byla též údržba sochařské výzdoby štítu, která zpodobňuje sv. Václava. Také se uskutečnila oprava a nátěr venkovní-ho kříže s Kristem a sochy Panny Marie.

Dobrošovská zlatá skála

Je tomu již dávno, co na náchodském hradě žil mladý, leč velmi bohatý rytíř. Jeho jedinou zálibou a starostí však bylo, jak ještě více rozmnožit své bohatství. Jednou při svých cestách zabloudil až do Pekelského údolí.

Z ničeho nic se před ním objevila stará, sešlá chaloup-ka s ještě starší a sešlejší stařenou uvnitř. Hned rytíře poznala a zvala ho dál. Ten nejprve váhal, ale jakmile stařena zavedla řeč na dobrošovskou zlatou skálu, hrnul se dovnitř. Prý o svatojánské noci, vyprávěla, prýští v této skále zlatý pramen. Pečlivě ho hlídají skalní duchové a jen tomu, kdo má u sebe tři zlaté květy kapradí dovolí, aby si z něho zlato nabral. Rytíř již na nic nečekal. Sebral u stařeny tři zlaté květy a vydal se ke skále. Jakmile se z nitra skály ozvalo bušení a klepání, třikrát se květy dotkl skály

Vrcholem snažení byl den 18. května 2008, kdy byla ve zdejší kapli zasvěcené Nejsvětější Trojici sloužena za účasti pomocného biskupa Mons. Josefa Kajneka poutní mše svatá spojená s vysvěcením kaple. Od té doby slouží obnovená kaple opět k setkávání věřících. Nejvýznam-nější z nich je pouť, která se koná na svátek Nejsvětější Trojice a posvícení, které se koná vždy první neděli po svátku sv. Václava.

*Text: Ing. Jaroslav Jeništa, Upravila: Dita Poláková
Foto: M. Němeček*

a se slovy „skálo tvrdá i bohatá, otevři brány, dej mi zlata“ netrpělivě vyčkával. Tu se skála otevřela a on bez rozpaků vešel dovnitř. Jakmile spatřil zlatý pra-men, neváhal a nabíral. Venku začal zlatou tekutinu vylévat a ta se měnila v kusy zlata. Rytíř, nadšen i oslněn, běžel hned zpátky. V tom se však stalo něco hrozného. Jeden z jeho květů mu vypadl. Ozvala se strašná rána a smích. Brána skály se za ním zavřela. Když ráno šli lidé z okolních chalup do těchto míst na houby, našli u skály velký kus zlata. Po rytíři však nebylo již ani památky.

Zdroj: Eva Koudelková, Ze starých vyprávění

Kladské pomezí **Krajina příběhů**

Krajkářství v podhůří Jestřebích hor

Pokračujeme v našem seriálu o regionálních výrobcích v Kladském pomezí. Tentokrát se zaměříme na trochu netradiční tvorbu paličkových krajek paní Marcely Hovadové z Červeného Kostelce. Ona sama své výtvořky nazývá „snové obrázky“ a při pohledu na ně vás skutečně překvapí jejich námět i celková realizace. Každý výtvar má své vlastní téma, představuje určitý příběh a především má úchvatnou kombinaci barev a materiálů.

Paní Marcela Hovadová žije v Červeném Kostelci a její dům najdete na úpatí Jestřebích hor nad Horním Kostelcem. V jejím ateliéru, který má umístěn ve svém domě, však nenajdete klasické bílé či rezné krajky, tak jak si je většina z nás představuje, ale její tvorba je vždy plná barev a nejrůznějších kombinací materiálů a motivů. Jak sama uvádí, náměty pro své výrobky čerpá především z přírody a pohádkových příběhů. A při pohledu na její tvorbu je tomu skutečně tak.

Rozhovor s ní se uskutečnil za prosluněného zářiového odpoledne a nutno říci, že v něm vládla pohoda spojená s úchvatnou podívanou na její tvorbu.

krajka slouží i jako oživení oděvu

Jaké byly vaše začátky a proč zrovna paličkováná krajka?

V mládí jsem se nedostala pro velký zájem uchazečů na Uměleckoprůmyslovou školu v Praze a tak jsem vystudovala strojnickou průmyslovku v Náchodě. Jsem tedy profesí konstruktér - strojař. Ale zájem o nejrůznější rukodělné techniky mě přes drhání a různé jiné přivedl až k paličkování. Seznámila jsem se s jednou starou paní, která se od mládí zabývala krajkou. Pocházela z Orlických hor a musela pomáhat tímto způsobem rodině vydělávat peníze. Paličkovala staré tradiční vzory a půjčila mi také první paličky „na zkoušku“. Následně jsem se seznámila s děvčaty z krajkářské školy ve Vamberku, naučila se „vzorníky“ a hned mě to „chytló“.

dekorace z krajek

krajkový klobouk lze použít také jako ozdobný límec

Jaký materiál a techniky jste zkoušela kombinovat s krajkou a co vás k tomu vedlo a vede?

Materiály kombinuji různé, nejen různé druhy a tloušťky nití a provázků. Dělam hodně krajek z drátků, kombinuji krajkou se sklem i dřevem (hlavně tu drátěnou), s Tifany technikou – dělám takzvané krajky ve skle, apod. Moje původní povolání mě vede ke zkoušení materiálů, které se normálně pro krajkou nepoužívají. Když vidím nějaký zajímavý materiál, většinou mám hned představu, co s ním dřív nebo později udělat.

Vaše krajka není tradičně bílá nebo rezná. Vaše krajky jsou hodně o kombinaci barev a případně i dalších již zmíněných materiálů. Je to obvyklé?

Od samého začátku své tvorby (asi v roce 1974) jsem začala paličkovat krajkou pouze z barevných nití. Chtěla jsem dělat něco jiného, než dělali ostatní, které jsem v té době dobře znala. Nejprve to byly obrázky do paspart, později jsem vytvářela obrázky do jiných rámečků, hodně do drátku (např. rámečky pro šperky – od roku 1980). Nikdy jsem nepaličkovala klasické bílé krajky, i když mi to bylo tehdy hodně vytýkáno jako nedodržování tradic. Ve své podstatě se krajka dá kombinovat se vším – je to pouze otázka představivosti.

Jak byste charakterizovala vůbec váš vztah ke krajce? A jaké místo ve vašem životě zabírá?

Krajka je náplní mého života již dlouhá léta. Jak již bylo řečeno, zabývám se hodně i jinými technikami, ale vždycky se znovu a znovu vracím ke krajce. Musím říci, že v mém životě zabírá jedno z prvních míst, nabízí mi nekonečné možnosti vyjadřování. A jak už jsem řekla, krajka mi často pomohla překonat životní problémy – při soustředění na práci se člověk automaticky odrajuje od denních starostí.

Vaše krajky jsou opravdu krásné, některé se podobají spíše obrazům než klasickým krajkám. Jak a kde berete inspiraci?

Inspiraci získávám průběžně a kdekoliv. Je to velmi individuální. Několik dní vás nenapadne nic a pak najednou je nápadů tolik, že je vám jasné, že všechno nestihnete. Vždy když mě něco napadne, nakreslím si hned skicu, abych to nezapomněla. A když se rozhodnu krajkou vytvořit, propracuji podrobněji skicu, zapnu televizi a paličkuji.

Jak rychlá je výroba krajkou?

Takový průměrně malý šperk, když mám již navinuté paličky i připravený rámeček, mi dá zhruba dvě až tři hodiny práce. Ale větší díla trvají třeba i dva a více měsíců po pěti, šesti hodinách práce denně.

Vaše krajky získaly v roce 2007 ocenění Zlatý kolovrat, které uděluje Královéhradecký kraj lidem, kteří se na jeho území zaslouží o udržování a rozvoj tradičních lidových řemesel. Získala jste také dvakrát zlaté medaile na Mezinárodním bienále krajkou v Itálii (v roce 2000 a 2006) a mnoho dalších úspěchů na nejrůznějších tuzemských i zahraničních výstavách a festivalech. Co pokládáte za svůj největší profesní úspěch?

Bienále jsem vyhrála dvakrát, za zajímavý návrh jsem k tomu dostala ještě emblém bienále v roce 2000. Pak to bylo několik dalších cen v Dánsku a Německu, v Maďarsku a Francii. Ale přesto myslím, že ceny jsou jen subjektivní pocit poroty, nepřikládám jim zvláštní váhu. Soutěží se vždy účastním jen tehdy, když mě zajímá vyhlášené téma. Pak si ráda namaluji podvíněk a krajkou ihned sama realizuji. To je to největší dobrodružství.

K čemu se dají krajky v dnešní době využít?

V případě mé tvorby to jsou především módní a bytové doplňky. Právě kombinace různých materiálů a technik umožňuje pracovat s krajkou jako šperkem či doplňkem. Snažím se vždy, aby se mé krajky daly kombinovat a využít na více účelů. To znamená, že šál se může použít i jako opasek na šaty nebo obraz, límec lze nosit jako klobouk a podobně. Krajkou lze vhodně zakomponovat do nejrůznějších šperků a je jedno, zda se jedná o krajkou z barevných nití či drátků. Důležitá je pro mne právě ta víceúčelovost, o které vždy přemýšlím nejdříve, ještě před prvním nákresem.

Kde se mohou zájemci s vašimi krajkami, ale i dalšími výtvořky setkat?

Rozhodně na nejrůznějších výstavách a festivalech krajkou, kterých se účastním, a to jak u nás v Čechách, tak i v zahraničí. A samozřejmě se nebráním ani osobní návštěvě u mne v ateliéru nebo účasti na některém z kurzů, které organizuji. Vždy je inspirativní pro obě strany hlavně jejich tvořivá atmosféra. Kurzy pořádám po vzájemné dohodě.

jeden ze soutěžních motivů krajkou

Je možné krajky od Vás i zakoupit a případně kde a jak?

Vždy se snažím, aby vytvořená krajka byla zvláštní a originální. Obecně mohu říci, že nikdy nevytvářím opakované vzory a tzv. sériovou výrobu. Dělam i různé originální pomůcky pro paličkování a všelijaké rámečky (nejen pro šperky). A to jen několik kusů od stejného tvaru i podvínku. Moje autorské krajky, i podvínky, ale i všelijaké další „nutné potřebné“ věci pro krajkářky lze vidět a některé i zakoupit samozřejmě přímo v mém ateliéru, nebo po dohodě přes kontakt na mých webových stránkách www.palickovanakrajka.webnode.cz nebo email: marcela-ho@email.cz

Myslete si, že krajkářek a zájemkyň o toto řemeslo v posledních letech přibývá?

Podle návštěvnic specializovaných krajkářských akcí myslím, že zájemců o krajkou přibývá, i když ne všechny krajkářky se zajímají o krajkou moderní. Některé paličkuji jen krajkou tradiční, některé si samy krajky navrhuji, ale některé tzv. podvínky kupují. Zvýšila se dostupnost nejrůznějších materiálů a přípravků nutných pro vytváření paličkových krajek, pořádají se nejrůznější kurzy, které zájemkyně naučí základní techniky této profese. Vždy je to ale o vlastní kreativě tvůrce a hlavně trpělivosti tvořit. Určitou nepříjemností v oboru (a nejenom v našem) je však časté nerespektování autorských práv a kopírování návrhů či vzorů.

seriál na pokračování

DALŠÍ REGIONÁLNÍ PRODUKTY A SUVENÝRY:

Broušené sklo – Bezděkov nad Metují

Polický chléb – Broumov

Výrobky z ovčího rouna a tkané výrobky z přírodního materiálu – Broumov

Pivo Opat – Broumov

Ručníky, froté, damaškové výrobky – Broumov

Slámové kraslice – Červený Kostelec

Tradiční masné a uzenářské výrobky – Česká Skalice

Drátenice – Hronov

Včelí produkty – Chvalkovice

Cínoví vojačci – Jaroměř

Zahradní semena – Jaroměř

Dřevěné hračky – Jaroměř – Josefov

Pivo Primátor – Náchod

Pekařské a cukrářské výrobky – Náchod

Lidové kroje, dobové oděvy – Nové Město n. Met.

Plechové hračky – Nový Hrádek

Kanafasové a žakárové produkty – Police n. Met.

Radešovský chléb – Police n. Met.

Biodžemy – Police n. Met.

Fermentované a měkké salámy – Police n. Met.

Stavebnice Merkur – Police n. Met.

Rokytnický med – Rokytník

Domácí uzenářské speciality – Studnice

Ovčí sýry, jogurty, jogurtová mléka, tvarohy – Šonov u Broumova

Voda – Teplice n. Met.

Přírodní sýry a tvarohy – Teplice n. Met.

Vlněné výrobky, výrobky z vrbového proutí, perníčky – Teplice n. Met.

Ručně tkané koberce – Teplice n. Met.

Plněné trubičky, čokoládové a kakaové cukrovinky – Teplice n. Met.

Tradiční uzenářské výrobky – Úpice

Masné výrobky a uzenářské speciality – Úpice

Včelí produkty – Vernéřovice

Kozí sýry a jogurty – Žernov

Přitom se podvíněk dá jednoduše zakoupit po dohodě s jeho autorem. Vždy je to o vzájemné dohodě. Vždyť každého autora potěší, když se jeho výtvar líbí a dočká se uznání.

Děkuji za rozhovor.

Text: Ing. Roman Kejzlar, Foto: archiv Marcely Hovadové

autorka krajek - paní Marcela Hovadová

Nejstarší dějiny Teplic nad Metují

Dvanácté století bylo pro naše Teplicko asi nejvýznamnější. V letech 1143 až 1148 existovala pozemková država biskupa a vyšehradského probošta Jana, do které patřilo 11 vesnic. Mezi nimi byla i Skalice u Jaroměře. V bezprostřední blízkosti se nalézá i Malá Skalice, která nás musí hodně zajímat, neboť odtud pochází asi rod, který lze – dle Dr. J. V. Šimáka – považovat za první doložené příslušníky erbu zlatého třmene, rod, který u nás na Teplicku sehrál při osídlování nejdůležitější roli.

Podezření na první příslušníky erbu třmene vzniklo již u českých správců hradu Kladsko, u Rivín - Rubína (1175), Bohuše (1183 – 1189), u Heřmana (1194) a Ratibora (1195). Ale ani přes velké úsilí našich předních historiků Sedláčka a Šimáka se nepodařilo toto podezření dostatečně prokázat a propojit v rodokmen. A tak za prvního praotce erbu zlatého třmene považuje Šimák královského prokurátora Rubína, což byl bratr Sezemy – asi z Malé Skalice, zakladatele mocného rodu Sezemů. Jeho syn Petr se stal v roce 1254 majitelem Stárkovska, Teplicka a části Adršpašska – viz spis polických mnichů Cantica canticorum (1254). Jak se rodina Sezemů dostala k tak velkému majetku, je záhadou. Otec Sezema nebyl moc znám. Jediná zmínka je v sudetské literatuře od autorky knihy o Stárkově, paní G. Hartel –Tham, kde na stránce č. 17 píše: „Přihraniční les Markwald, původně majetek zasloužilých českých knížat, přešel násilným přivlastněním místních šlechtických pánů do nového vlastnictví. U těchto rodů se vyskytuje hounfě jméno Rubín. V roce 1254 si Peter (Sezema) přivlastnil celé okolí Stárkova s malým hradem Stárkov a území na pravém břehu Metuje.“

Co to tehdy asi znamenalo „násilné přivlastnění“? O tom píše historik Dr. Antonín Hejna: „Je zcela logické, že příslušníci domácí šlechty hledali řešení situace ve zvětšování vlastních pozemkových držav, často v neprospěch slabšího souseda (viz zavraždění Tasa z Vízmburku). Tím dostávala i struktura světských pozemkových držav novou, určitější podobu. S novými majiteli, příslušníky rodů, jejich moc v nových společenských podmínkách vzrůstala na úkor staré šlechty, která v minulosti vznikla ze zasloužilých členů knížecích přemyslovských družin“. Petr ze Skalice (Sezema) měl bohatou manželku, dceru pána Olešnického. Její majetek – 7 vesnic – se však nacházel v okolí Hoříček. Její manžel Petr Sezema u nás s jejím bohatstvím zřejmě nedisponoval. Její majetek se ještě v roce 1374 vyskytoval stále u Hoříček.

Dnes bychom potřebovali, kdyby se našel písemný dokument, kdo postavil v Teplicích v roce asi 1200 starou tvrz Strzemen. Z české i sudetské literatury se dá předpokládat, že to byli příslušníci erbu zlatého třmene, někdy je dodáváno, že to byl rod ze Skalice, nebo z okolí Skalice. Pokud to byl rod Sezemů, tak oprávněnost jejich územních majetků u nás by byla logičtější. Ale v roce 1254 při dělení území byla tvrz již okolo půl století stará, takže stavitele je možné hledat i u jiného rodu než Sezemů. Podle jména tvrze to ale v každém případě byl někdo z rodu zlatého třmene, nejspíše Sezemové. Mezitím byl v roce 1229 potvrzen českým králem Václavem I. břevnovskému klášteru Polický újezd. Ten o 25 let později sehrál při rozdělování území hlavní roli. Ze spisů Cantica canticorum z let 1254 – 1256 se dá vyčíst, že při rozdělování území samotného nebyla situace ani zdaleka tak jasná. Účastníci (1254) se nemohli moc znát, protože polický mnich nakonec napsal jména nových majitelů Stárkovska, Teplicka a Adršpašska na povrch pergamenových desek tohoto rozhodujícího spisu! Benediktýn opat Martin I. dal právo lokátorovi Wiekmannovi vybudovat Bohdašín a Teplice nad Metují.

V blízkosti původní tvrze Strzemen se nacházela (dle české i sudetské literatury) malá ves stejného názvu: Strzemen; později – po reformě českého jazyka – nazývaná Střemen. Ves se měla nacházet pod tvrzí a mohla být i starší než tvrz Strzemen sama! Tvrz, dle sudetské literatury pohraniční pevnost, byla zřejmě postavena k hlídání hranic a k ochraně obchodní karavanní stezky, vedoucí po břehu Metuje. Ves Strzemen s největší

pravděpodobností obývali hajní a lovci, což byli královští zaměstnanci. Tato ves Strzemen (později psaná jako Střemen) byla asi rozbořena Slezany, nejdéle 1447. V české literatuře je ves Střemen prvně uváděna v roce 1327, v překladu latinského spisu Libri confirmationum. O existenci této vesničky není tedy pochyb! Další český písemný údaj je z roku 1542: „Střemen, pustý hrad a ves.“ – (Hejna str. 84). Jako hrad přestavěný z původní tvrze je Střemen prvně uváděn v roce 1348 pod německým názvem „Stegreif“. Údaj o Stegreif je zapsán v Majestas Carolina, což je spis v latině a ve staročestíně o stavu českého království za Karla IV. v letech 1316 – 1355.

V letech 1254 a 1255 došlo k dělení našeho území a stanovení hranic mezi klášterem Panny Marie v Polici nad Metují a statky Petra a Rubína Sezemů. Byly sepsány celkem tři spisy v latinské řeči: Cantica canticorum I. (1254), Cantica canticorum II. (1255) a Cantica canticorum Superior (1256). Nejdůležitější pro nás je spis č. I z roku 1254, kde byly popsány tyto majetkové hranice: Statky pana Petra, syna Sezemy, a pana Rubína: „Metuje od soutoku s potokem Srbská, až k soutoku s potokem Vlášenským, odtud až k potoku „Unesse“, odtud ke konci hor Stěny, k Voletinskému potoku až k řece Stěnavě, odtud oba břehy Voletinského potoka patří polickému klášteru i s lesy a pod potokem Dobrohost v majetku pana Rubína jde hranice přímo k Javorským horám.“ (Pozn.: Podle J. V. Šimáka je potok Unesse dnešní Lachovský potok a Voletinský potok je dnešní Verněřovický. Voletinský potok je nutno lokalizovat ke vsi Březová a dále na rozvodí mezi Vižňovem a Ruprechticemi (Info: Regesta diplomatica II. 33, č. 85). (Pozn.: Nebyla tedy přesně stanovena hranice mezi Teplickem a Adršpašskem.)

V roce 1256 dává opat Martin I. lokátorovi Wickmannovi pozemky v povodí potoka Pozděšín (Bohdašín; Bodisch). (Pozn.: Na toto území měl dle ujednání z let 1254 – 55 Martin I. právo; Bohdašín se nalézá před potokem Unesse.) Takže je dokázáno a písemně potvrzeno i ověřeno, že první dva Tepličáci byli: Rubín (Sezema) a slezský lokátor Wiekmann. Ti určovali další běh našich místních dějin. Samozřejmě, že Rubín jako majitel, měl hlavní slovo. Pro lokátora budovat dvě vesnice najednou nebylo lehké! Lokátoři zodpovídali za všechno: za organizaci, za rozdělení půdy, za obstarání povolení ke stavbě a i za financování celé akce. Peníze jim sice poskytl majitel, ale za vyučtování byli zodpovědní lokátoři. Výstavbu organizovali dle práva zvaného Burgrecht. Byl to spis sepsaný v Praze pro práva a povinnosti německy mluvících nových osídlenců. Burgrecht přihlížel i k jiným právním normám, které měly okolo českého království jiné, německy mluvící země. (Burgrecht = český hradní právo). Němečtí osídlenci nemuseli na začátku dostat zdarma náhrad k obdělávání zemědělské půdy a ke kácení lesa. Ale jejich potomci směli majetek vybudovaný rodiči dále používat a pozemek nesměl být bez jejich souhlasu prodán! 1254: Rubín (Sezema) dostal tedy Teplicko. Pouze jeden sudetský autor píše, že sídlil na Strzemen. Ale ještě v roce 1260 se podepsal jako svědek na listinu Přemysla Otakara II. (spolu s bratrem Bohušem) – Rubín ze Skalice a ze Stárkova. Asi bydlel zprvu u bratra Petra, který si nechal moderněji vybavený Stárkov. Jeho mladší bratr Bohuše (Sezema) dostal jenom část Adršpašska (okolí hradu zůstalo Královským zbožím), ale musel počkat, až byl plnoletý.

Později se Rubín podepisoval již jenom: Rubín z Teplicze. Možná byla tvrz zmodernizovaná přestavěním. Ale do poloviny 60. let nebyla tvrz Strzemen uváděna jako místo sídelní. Sudetský popis je asi pouze domněnka. Latinský název dnešních Teplic zněl Vikmannivilla, staročeský Teplice a sudetský Wickmainsdorf. V raném středověku se názvy novým sídlištěm dávaly hlavně po lidech, nejčastěji po lokátorech, až na malé výjimky. Někdy má název pro nás nerozluštělný původ; příklad: Broumov – Brunow. V současném bádání o tajemných začátcích našich Teplic hrají velkou roli majitelé. Avšak dodnes se zakládají vztahy mezi příslušníky erbu třmene pouze na hypotézách.

Text: Bohumil Sýkora

Teplice nad Metují žijí i v zimě

Teplice nad Metují, městečko ležící na severu regionu nedaleko polských hranic, je známé především jako výchozí místo do blízkých Teplických skal. Přestože je návštěva skal převážně letní záležitostí, jistě neprohloupíte, pokud se sem vydáte i mimo hlavní turistickou sezonu. Na jaře si užijete atmosféru právě se probouzející přírody, na podzim své oči potěšíte nekonečným spektrem barev okolních lesů a v zimě se můžete těšit na zasněžené skalní soutěsky, pod sněhem ukryté skalní útvary či ledopády. Tedy prožitky, které byste tu v létě jen těžko hledali.

Přijedete-li do této oblasti v zimě, jistě se nebudete nudit. Teplice nad Metují nabízejí i v tomto období nespočet aktivit, které jsou vhodné jak pro jednotlivce, tak pro rodiny s dětmi či různá sportovní soustředění. V městské části Kamenec se nachází lyžařský areál, který si zamilují zejména začínající a rekreační lyžaři. Celková délka sjezdovky je 500 m, přičemž zhruba v polovině se dělí na dvě různé náročné části. Mimo klasického denního lyžování si zde můžete užít také mnoho zábavy během lyžování večerního. Areál je navíc uměle zasněžován, takže nedostatek sněhové pokrývky nehrozí. Pokud do Teplic vyrazíte na výlet a sněhová nadílka vás zastihne nepřipravené, je zde možnost zapůjčení kompletního lyžařského vybavení.

V případě, že jste příznivci spíše bílé stopy než sjezdového lyžování, tak i pro vás tu máme pár typů.

V okolí Adršpašsko - teplických skal se nachází několik pravidelně udržovaných běžeckých tratí, při jejichž zdolávání na vás čekají krásné výhledy do krajiny či na nedaleké skály. Například trasa vedoucí z Teplic nad Metují přes Jiráskovy skály do Adršpachu a zpět do Teplic n. Met. vám nabídne nejen pěkné sportovní vyžití, ale hlavně spoustu krásný výhledů. Za příznivých povětrnostních podmínek se opravdu máte na co těšit.

V Teplicích však nemusíte smutnit ani v případě, pokud vám počasí přát nebude. K dispozici je multifunkční sportovní hala, kam si s rodinou či známými můžete zajít zasportovat či zacvičit. Tady záleží už jen na vás, jaký sport vyznáváte. Máte rádi kolektivní sporty? Pak si přijďte zahrát volejbal či nohejbal. Pokud radši hrajete sami za sebe, můžete využít tenisových kurtů nebo squashové haly. A pokud jste milovníky posilování, je tu pro vás připraveno menší fitcentrum. Nemusíte se bát přijít ani v případě, že jste si s sebou nepřivezli potřebné sportovní vybavení. Na všechno tu jsou připraveni a v případě nutnosti vám věci rádi zapůjčí.

Přestože jsou Teplice nad Metují jen malým městem navštěvovaným hlavně v letních měsících, jistě stojí za to přijet sem i mimo turistickou sezonu a poznat něco z té krásy, kterou město a okolí nabízejí i z jiného pohledu.

Text: Bc. Klára Borůvková, Foto: archiv Branka o. p. s.

O původu jména řeky Metuje

Jednoho dne vyrazili mniši benediktini z Broumovského kláštera do neproniklého pralesa v okolí Adršpašsko-teplických skal, aby vypátrali pramen řeky, která tudy protékala.

V poledne se skupina mnichů zastavila, aby si odpočinula a zároveň popemýšlela o případném jméně pro řeku. Jeden z mnichů se vydal na prohlídku okolí a našel dutý javorový kmen s plástvemi plnými medu. Měl ze svého objevu radost, tak ihned

volal na své bratry: „Med tu je, med tu je!“ Mniši, právě hledající vhodný název pro řeku, se nechali inspirovat tímto zvoláním a řeku pojmenovali Metuje.

Zdroj: Petr Hnyk, Ze skal a podskalí

Kladské pomezí Krajina příběhů

Historie zimního stadiónu, Wikov arény

Na místě bývalého hřiště TJ Sokol pod budovou sokolovny, kde se ještě v roce 1975 konala okrsková spartakiáda a kde již v té době se v zimním období s pomocí „dědy Mráze“ provozovalo přírodní kluziště, byly v červnu 1976 zahájeny přípravné stavební práce výstavby stadionu. V září 1976 bylo vyměřeno staveniště a začalo se s budováním.

Práce probíhaly formou dobrovolných brigádnických hodin za podpory n. p. ČKD Hronov. Za přispění těchto i mnoha dalších dobrovolníků byla postavena nová trafostanice, přípojka VN, strojovna s technologií chlazení, sněžná jáma, střídačky a písková plocha s dřevěnými mantinely. Dne 9. února 1978 byl zahájen zkušební provoz chladicího zařízení a 10. února 1978 se uskutečnilo první veřejné bruslení.

Zimní stadion byl v majetku a správě oddílu ledního hokeje. Ten ho provozoval až do převodu na město Hronov v roce 1999. Do roku 2000 byly prováděny pouze nejnútnejší opravy a údržba bez jakýchkoliv investic do modernizace. Každá další sezona byla velkým otazníkem.

V té době představitelé města nebyli stadionu nakloněni a před sezonou 1999 – 2000 hrozilo dokonce jeho uzavření. Obrat nastal po roce 2001, kdy byl zimní stadion převeden do majetku města a kdy byla vypsána soutěž na studii celkové rekonstrukce. I. etapa byla projekčně zpracována na jaře 2002 v intencích s ledovou plochou pootočenou rovnoběžně s přílehlou komunikací. Spočívala v realizaci nového souvrství ledové plochy, instalaci mantinelů, provedení nového trubního vedení v ploše včetně sběracího a rozdělovacího kanálu.

Zahájení dalších stavebních prací bylo ovšem podmíněno získáním státní dotace na II. etapu. To se podařilo roku 2003. Druhá etapa byla zahájena na jaře 2004 a zahrnovala zastřešení stadionu, opláštění po dvou delších stranách, stavbu tribuny, zázemí pro zaměstnance ZS, šatnu pro rozhodčí a instalování plexiskel místo sítí nad hrazením.

Předmětem zatím nerealizované III. etapy je demolice stávajících a následná výstavba nových šaten pro hráče, přemístění garáže rolby vedle strojovny, opláštění kratších stran haly a dokončení venkovních úprav včetně dobudování chodníku mezi halou a lipovou alejí.

Při zpracování návrhu projektu celkové rekonstrukce a zastřešení byl kladen důraz na maximálně jednoduché a úsporné řešení při splnění všech požadavků na provoz a fungování stadionu v měřítku města Hronova. Záměrem bylo vytvoření osobité atmosféry stadionu, která má velký vliv na celkový prožitek hokejového utkání či jiných sportovních soutěží. Atmosféry, která se dá těžko popsat, ale každý sportovec a fanoušek ji cítí.

*Text: Michal Kubeček, Upravila: Dita Poláková
Foto: archiv Wikov arény*

zimní stadion v Hronově

Rekordní sezona cyklobusů v Kladském pomezí

Devátá sezona zlomila další rekord za devět let provozu cyklobusů. Letošní sezona přichystala pro cykloturistky několik novinek. Během letních prázdnin byl posílen spoj z Náchoda do Stolových hor. Cyklobusem bylo možno jezdit i ve všední dny a během provozu se svezlo přesně 3001 osob, což je o 100% více než v roce 2011.

Oblíbě se těšila i linka Z Hradce Králové přes Kladské pomezí do Krkonoš. Přesně 6 268 osob využilo přepravu do nejzajímavějších míst Kladského pomezí a Východních Krkonoš. Nejméně využívaná byla linka z Police nad Metují do Broumova a do Javořích hor.

Děkujeme všem partnerům projektu, Královehradeckému kraji a cykloturistům, kteří služby cyklobusů využívají.

Text: Daniel Denygr

start cyklovýletu na autobusovém nádraží v Náchodě

Sportování pěkně pod střechou

Ne každý z nás je příznivcem sjezdového lyžování či běže, které v zimě hrají prim a neodmyslitelně k ní patří. Svůj čas, strávený v Kladském pomezí, můžete v zimních měsících strávit i při jiných sportech a to pěkně pod střechou a za každého počasí.

Kryté bazény, či zimní stadiony nabízí příjemnou fyzickou zátěž, po které se jistě budete cítit hned lépe. Následující seznam však svou nabídkou potěší i toho, kdo dává přednost spíše squashi, bowlingu či fitness centřům. Takový podvečer prožít s kamarády např. při bowlingovém přátelském zápase dodá sílu a chuť do dalších dnů.

Skatepark – Dům dětí a mládeže Ulita Broumov
Komenského 245, Broumov
t: +420 491 521 381; +420 774 412 649,
+420 774 412 648; e: ulita@worldmail.cz
www.ulita.org

TJ SLOVAN Broumov – Ricochet
Stadion Stanislava Opočenského, Broumov
t: +420 732 618 218
www.slovanbroumov.wz.cz

BowlingBar v Červeném Kostelci
ul. B. Němcové 34, Červený Kostelec
t: +420 721 406 109; e: ervin.petr@seznam.cz
www.bowlingbar.unas.cz

FITCENTRUM Červený Kostelec
17. listopadu 814, Červený Kostelec
t: +420 777 120 235, +420 604 582 432

HÁČKO Červený Kostelec
Manželů Burdychových 245, Červený Kostelec
t: +420 491 465 148; www.ochck.cz/hacko

Sportovní hala Červený Kostelec
ul. Palackého, Červený Kostelec
t: +420 739 412 060

STAVIS Česká Skalice – posilovna
Havlíčkova 222, Česká Skalice
t: +420 491 453 962; www.staviscs.cz

ADRENÁLIUM
Velký Dřevíč 95, Hronov 4
t: +420 491 481 260
e: motobydlo.som@iol.cz; www.adrenalium.cz

Bowling DOK Hronov
Dvorská 40, Hronov
t: +420 732 762 703
e: bowling-dok@seznam.cz; www.bowling-dok.cz

Fitcentrum O. Čápopá Hronov
Vyšehrad 344, Hronov
t: +420 491 482 913

Zimní stadión, Wikov aréna Hronov
Palackého 1000, Hronov
t: +420 491 483 367, +420 736 629 643
e: srz@mestohronov.cz; www.mestohronov.cz

Bowling centrum
Knappova 162, Jaroměř
t: +420 491 813 130
www.bowling-jaromer.cz

Fitness centrum Jaroměř
Na Valech 201, Jaroměř
t: +420 608 226 236
e: fitnessjaromer@volny.cz
http://fitnesscentrum.ic.cz

Nová víceúčelová sportovní hala
Ot. Španiela 817, Jaroměř
t: +420 604 968 412, +420 491 421 092
e: sportovni-areal-jaromer@seznam.cz

Zimní stadion Jaroměř
Lužická 551, Jaroměř
t: +420 491 811 659, +420 491 810 514

Aquapark Kudowa Zdroj (Polsko)
ul. Moniuszki 2A, Kudowa Zdroj
t: +480 748 664 502
www.basen.eurograf.pl

Bowling Club
ul. 5. května 101, Meziměstí
t: +420 608 668 878

Bowling – bar Náchod
Plhovská 340, Náchod
t: 420 607 424 900; www.reduta.cz

Bowling club Laguna
Jugoslávská 33, Náchod
t: +420 491 433 023, +420 775 924 888
www.laguna-nachod.cz

EASY GYM fitness center
Karlovo náměstí 1999, Náchod
t: +420 724 783 983, +420 491 814 736
www.easygym.cz

Krytý bazén Náchod
Pražská 178, Náchod
t: +420 491 427 740; www.sportnachod.cz

Kuželna Náchod
Tyršova 49, Náchod
t: +420 491 424 993

Squash Náchod
Na Hamrech 2001, Náchod
t: +420 602 886 577; www.squash-centrum.unas.cz

Zimní stadion Náchod
Na Strži 1795, Náchod
t: +420 491 426 021; www.sportnachod.cz

Aqua centrum Nowa Ruda (Polsko)
ul. Kłodzka 16, Nowa Ruda-Slupiec
t: +480 748 726 212; www.centrum.ng.pl

Bowling Na Rychtě
Komenského 34, Nové Město n. Met.
t: +420 491 541 120; www.gapasro.cz

FITNESS & WELLNESS RAJSKÁ ZAHRADA
Komenského 70, 549 01 Nové Město n. Met.
t: +420 773 777 773
www.rajskazahrada.eu

Krytý bazén Nové Město n. Met.
ul. 28. října 415, 549 01 Nové Město n. Met.
t: +420 608 146 654, +420 776 321 263
www.svet-deti.cz

Sportovní centrum
ul. 28. října, Nové Město n. Met.
t: +420 775 770 700
www.sportovnicentrum.cz

Sportovní klub
ul. 28. října 943, Nové Město n. Met.
t: +420 491 474 270; www.sportklub.cz

Zimní stadion Nové Město n. Met.
Pod Lipami 459, Nové Město n. Met.
t: +420 491 474 910, +420 603 897 490
www.tjupartak.cz

Bowling bar Pluto
Husova 331, Police nad Metují
t: +420 491 520 339

SPORT CENTRUM HELENA
Tyršova 342, Police nad Metují
t: +420 607 669 930

Umělá horolezecká stěna
Tyršova 339, Police nad Metují
t: +420 774 057 733

Bowling bar
Hornická 799, Rtyně v Podkrkonoší
t: +420 731 032 703
www.orangeorange.net

SPORTCENTRUM Teplice n. Met.
Za školou 286, Teplice n. Met.
t: +420 775 055 563
www.sportcentrum.teplicenadmetuji.cz

Spininkové centrum Úpice
Palackého 348, Úpice
t: +420 731 032 703
http://www.maratonstav.cz

K-Triumf
Velichovky
t: +420 491 407 121
e: recepce.ktriumf@karsit.cz
www.k-triumf.cz

Motokáry Velký Dřevíč
Velký Dřevíč 95, Hronov 4
t: +420 602 312 722
www.motokary-motobydlo.cz

Infocentrum Adršpach

Dolní Adršpach 26, pošta Teplice n. Met. 549 57
 Po – Pá 8:30 – 16:00, So, Ne 10:00 – 16:00
 t: +420 491 586 012
 e: info@skaladrspach.cz
 www.skalyadrspach.cz, www.adrspach.cz

Informační centrum Broumovska

Mírové náměstí 105 Broumov 550 01
 Po – Pá 8:00 – 16:00
 t: +420 491 524 168
 e: info@broumov.net
 www.broumov-mesto.cz

Infocentrum Neumann Reisen

Opočenského 70, Broumov 550 01
 Po – Pá 9:00 – 12:00, 13:00 – 16:30
 t: +420 491 524 635
 e: jan.neumann@tiscali.cz
 www.neumann-reisen.info

Cestovní a informační centrum Červený Kostelec

5. května 603 Červený Kostelec 549 41
 Po – Pá: 9:00 – 17:00, So: 9:00 – 11:00
 t: +420 498 100 657, 724 088 587
 e: info@cervenokostecko.cz
 www.cervenokostecko.cz

Regionální informační centrum Česká Skalice

Třída T.G.M 33, Česká Skalice 552 03
 Po – Pá 9:00 – 12:00, 12:30 – 17:00, So 9:00 – 12:00
 t: +420 491 453 870
 e: infocentrum@ceskaskalice.cz
 www.ceskaskalice.cz, www.centrumrozvoje.eu

Informační centrum Hronov

Nám. Čs. armády 500, Hronov 549 31
 Po – Pá 9:00 – 12:00, 12:30 – 16:00
 t: +420 491 483 646
 e: info@mestohronov.cz
 www.mestohronov.cz

Informační centrum Jaroměř

Nám. ČSA 16, Jaroměř 551 01
 Po – Pá 9:00 – 17:00
 t: +420 491 847 220
 e: info@jaromer-josefov.cz
 www.jaromer-josefov.cz

Informační centrum Malé Svatoňovice

Nám. Karla Čapka 147, Malé Svatoňovice 542 34
 Po – Pá 8:00 – 16:00
 t: +420 499 886 295
 e: muzeum@malesvatonovice.cz
 www.malesvatonovice.cz, www.jestrebihory.net

Informační a cestovní centrum Náchod

Kamenice 144, Náchod 547 01
 Po – Pá 8:00 – 17:00, So 8:30 – 11:30
 t: +420 491 420 420
 e: info@icnachod.cz
 www.icnachod.cz, www.mestonachod.cz

Městské informační centrum Nové Město nad Metují

Husovo náměstí 1225, Nové Město nad Metují 549 01
 Po – Pá 9:00 – 12:00, 12:30 – 17:00
 So, Ne 10:00 – 12:00, 12:30 – 16:00
 t: +420 491 472 119, +420 731 627 741
 e: info@muzeum-nmnm.cz
 www.infocentrum-nmnm.cz

Městské inform. centrum Nové Město n. Met. – pobočka

U Zázvorky 1210, Nové Město nad Metují 549 01
 Út – So 10:00 – 12:00, 12:30 – 16:00
 t: +420 491 470 334
 e: info@muzeum-nmnm.cz
 www.infocentrum-nmnm.cz

Informační centrum Police nad Metují

Masarykovo nám. 75, Police nad Metují 549 54
 Po, St 9:00 – 11:30, 12:00 – 17:00,
 Út, Čt, Pá 9:00 – 11:30, 12:00 – 15:00
 t: +420 491 421 501
 e: infocentrum@policko.cz
 www.policko.cz

Informační centrum Teplice nad Metují

Horní 13, Teplice nad Metují 549 57
 Po – Pá 8:30 – 12:00, 13:00 – 17:00, So – Ne 10:00 – 15:00
 t: +420 491 581 197
 e: info@teplickeskaly.com
 www.teplickeskaly.com, www.teplicenadmetuji.cz

Informační centrum Úpice

Dr. A. Hejny 133, Úpice 542 32
 Po – Pá: 9:00 – 12:00, 13:00 – 17:00
 t: +420 733 739 824
 e: info@icupice.cz
 www.upice.cz, www.jestrebihory.net

Informační centra v Kladeckém pomezí a v polském příhraničí

Kladské pomezí s vyznačenými běžeckými lyžařskými trasami

INFORMAČNÍ CENTRA V POLSKU

Regionalna Informacja Turystyczna w Kłodzku

Plac Bolesława Chrobrego 1, Kłodzko 57-300
 Po – Pá: 8:00 – 16:00
 t: +487 486 546 89
 e: rit@um.klodzko.pl
 www.klodzko.pl

Biuro Promocji Miasta Polanica Zdrój

ul. Zdrojowa 13, 57-320 Polanica Zdrój
 Po – Pá 8:00 – 16:00, So 9:00 – 15:00
 t: +48 748 682 444
 e: info@polanica.pl
 www.polanica.pl

Centrum Kultury i Promocji w Bardzie

ul. Kolejowa 12, 57-256 Bardo
 t: +48 748 171 483
 e: beatazewczyk@wp.eu
 www.bardo.pl

Biuro Informacji Turystycznej w Dusznikach Zdroj

Rynek 9, 57-540 Duszniki Zdrój
 t: +48 748 669 413
 e: informacja@duszniki.pl
 www.duszniki.pl

Punkt Informacji Turystycznej**w Kudowie Zdroju**

ul. Zdrojowa 44, 57-350 Kudowa Zdrój
 t: +48 748 661 387
 e: turystyka@kudowa.pl
 www.kudowa.pl

Punkt Informacyjny Lewin Kłodzki

Kłodzki pl. Kościuszki 10, 57-343 Lewin
 t: +48 748 698 629
 e: turystyka@lewin-klodzki.pl
 www.lewin-klodzki.pl

Miejsko-Gminne Centrum Informacji

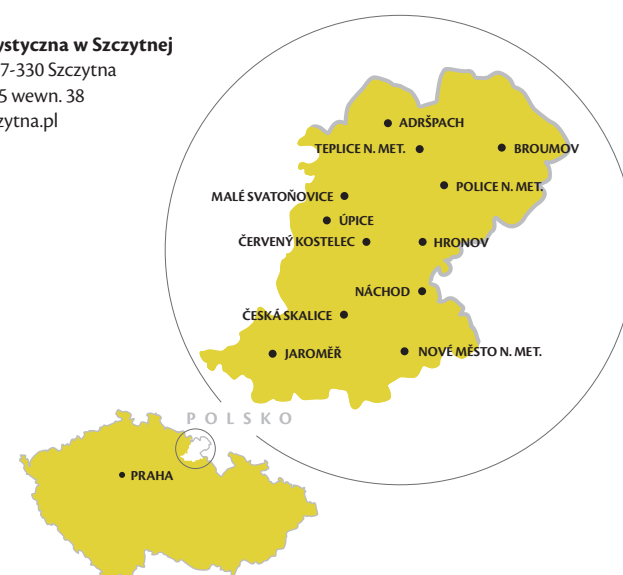
Turystycznej w Nowej Rudzie
 Rynek 11, 57-400 Nowa Ruda
 t: +48 748 725 596
 e: cit@mok.nowaruda.pl

Informacja Turystyczna Radków

Rynek 17, 57-420 Radków,
 t: +48 748 712 270
 e: giecek@giecek.org
 www.radkow.eu

Informacja Turystyczna w Szczycnej

ul. Wolności 42, 57-330 Szczycna
 t: +48 748 683 305 wewn. 38
 e: promocja@szczycna.pl
 www.szczytna.pl

BRANKA, o.p.s.

Turistické noviny vydává: Branka, obecně prospěšná společnost pro rozvoj cestovního ruchu, Náchod.

Noviny vycházejí v rámci projektu „Kladské pomezí – Krajina příběhů“, který je spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj – Regionální operační program NUTS II Severovýchod. Registrační číslo CZ.1.13/3.2.00/14.00842. Náklad: 13.000 ks. Šéfredaktorka: Pavla Dušková. Redakční rada: Markéta Machová, Bc. Klára Borůvková, Beata Radoňová, Martina Golová, Ing. Roman Kejzlar. Na přípravě vydání dále spolupracovali: Lenka Lembová, Markéta Venclová, Daniel Denygr, informační centra Kladského pomezí. Korektury: Mgr. Boris Ekr. Předtisková příprava: Ing. Vladimír Prachař, grafické studio, Náchod. Tisk: Integraf, s. r. o., Náchod. Za změny v programech zodpovídají pořadatelé. Za změny v kontaktech a otevíracích dobách zodpovídají poskytovatelé služeb a provozovatelé objektů. Za obsahovou správnost příspěvků zodpovídají jejich autoři. Chyby v tisku vyhrazeny.

Noviny vycházejí v rámci projektu „Kladské pomezí – krajina příběhů“, který je spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj - Regionální operační program NUTS II Severovýchod.
 Registrační číslo CZ.1.13/3.2.00/14.00842

Investice do vaší budoucnosti
 Spolufinancováno Evropskou unií
 z Evropského fondu pro regionální rozvoj

Najdete nás také na: www.facebook.com